

Lietuvos Respublikos
Seimo
trečioji sesija

2017 m. rugsėjo 28 d.
103 ir 104 posėdžiai

Stenogramos

57

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2017 m. rugsėjo 28 d.

Rytinis posėdis Nr. 103

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. rugsėjo 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus 2016 metų veiklos ataskaita (E. Žiobienė)	7
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-354(2) priėmimas	14
Šio įstatymo priėmimas	23
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-355(2) priėmimas	23
Šio įstatymo priėmimas	23
Civilinio kodekso 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260, 3.261, 3.269 straipsnių pakeitimo, 3.220 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 3.254 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-356(2) priėmimas	24
Šio įstatymo priėmimas	24
Civilinio proceso kodekso 28, 404, 480, 481, 482, 483, 487 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-357(2) priėmimas	24
Šio įstatymo priėmimas	25
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-358(2) priėmimas	25
Šio įstatymo priėmimas	26
Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 2, 4, 5, 9, 12, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-359(2) priėmimas	26
Šio įstatymo priėmimas	26
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32 ¹ ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-360(2) priėmimas	27
Šio įstatymo priėmimas	27
Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4321(3) priėmimas	28
Šio įstatymo priėmimas	30
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-946(2) priėmimas	30
Šio įstatymo priėmimas	30
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-947(2) priėmimas	30
Šio įstatymo priėmimas	30
Baudžiamojo kodekso 43, 47, 54, 62, 63, 64, 68 ¹ , 68 ² , 71, 75, 90, 226 ir 227 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1066(2) svarstymas ir priėmimas	30
Šio įstatymo priėmimas	31
Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 7, 15, 17, 21, 23, 24, 30, 39 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 45 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-912(2)ES priėmimas	31
Šio įstatymo priėmimas	32
Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 2, 3, 9, 11, 14, 17, 22, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 50 straipsnių, septintojo skyriaus pavadinimo ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 34 ¹ ir 39 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-913(2)ES priėmimas	32

Šio įstatymo priėmimas	32
Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 7 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-914(2) priėmimas	32
Šio įstatymo priėmimas	33
Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 9 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-915(2) priėmimas	33
Šio įstatymo priėmimas	33
Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 2, 7, 15, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 50 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-287 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1096(2) svarstymas ir priėmimas	34
Šio įstatymo priėmimas	34
Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4688(4) svarstymas ...	34
Seimo nario S. Gentvilo kalba	34
Seimo nario K. Starkevičiaus kalba	35
Seimo nario E. Pupinio kalba	36
Seimo nutarimo „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio finansavimo tęstinumo ir plėtros“ projekto Nr. XIII-844(2) svarstymas ir priėmimas	39
Šio nutarimo priėmimas	40
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ 2 ir 3 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIII-1141 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Pranckietis)	41
Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projekto Nr. XIII-1061 pateikimas (A. Sysas)	42
Bankų įstatymo Nr. IX-2085 16 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-998 pateikimas (L. A. Linkevičius)	47

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson, finansų ministro V. Šapokos, aplinkos ministro K. Navicko ir žemės ūkio ministro B. Markausko atsakymai į Seimo narių klausimus	49
--	----

Vakarinis posėdis Nr. 104

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ 2 ir 3 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIII-1141 priėmimo tęsinys	55
Šio nutarimo priėmimas	55

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1031 pateikimas (A. Anušauskas)	55
Privačios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1024 pateikimas (A. Anušauskas)	58
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1033 pateikimas (A. Anušauskas)	60
Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2018 metais, įstatymo projekto Nr. XIII-1026 pateikimas (A. Anušauskas)	60

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1131 ir Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1132 pateikimas (R. Morkūnaitė-Mikulėnienė)	62
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1144 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	63
Šio nutarimo priėmimas	64
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-865 pateikimas (J. Razma)	64
Seimo savaitės (2017-09-09–2017-09-13) – 2017 m. rugsėjo 10 d. (antradienio) ir 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	68

Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika

Vyriausiosios rinkimų komisijos narės O. Kilkinovos priesaika	69
Vyriausiosios rinkimų komisijos nario V. Semeškos priesaika	69
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1142 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (G. Skaistė)	70
Šio nutarimo priėmimas	70
Įstatymo „Dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos“ Nr. VIII-1021 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1052 pateikimas (G. Skaistė)	70
Bendrojo pagalbos centro įstatymo Nr. IX-2246 2, 4, 10, 11, 15, 16 straipsnių, trečiojo ir penktojo skirsnių pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1054 pateikimas (A. Matulas)	71
Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1118 pateikimas (A. Matulas)	73
Įstatymo „Dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-994(2) svarstymas ir priėmimas	74
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl asmenų, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, ir asmenų, kuriems pritaikytos priverčiamosios medicinos priemonės, perdavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1053(2) svarstymas ir priėmimas	75
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15, 22 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-813(2) svarstymas	75
Seimo nario R. J. Dagio kalba	76
Seimo nario A. Matulo kalba	76
Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. XIII-593 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1119 pateikimas (A. Baura)	79
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	80

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 103 STENOGRAMA

2017 m. rugsėjo 28 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ,
Seimo Pirmininko pavaduotojai I. DEGUTIENĖ ir A. NEKROŠIUS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji Seimo nariai, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo rugsėjo 28 dienos rytinį posėdį. (*Gongas*)

Gerbiamieji, šį rytą netekome žmogaus, disidento, tremtinio, politiko, aktyvaus visuomenės veikėjo, kovojusio už Lietuvos laisvę, Kovo 11-osios Akto signataro, Tarptautinės taikos ir laisvės premijos laureato B. Gajausko.

Tylos minutė

10.02 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. rugsėjo 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėkoju. Dėl darbotvarkės. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, aš noriu trumpą repliką pasakyti dėl B. Gajausko. Praeitais metais siūliau kartu su kitais kolegomis, kad jam būtų suteikta Laisvės premija. Žinojau apie jo silpną sveikatą ir iš Seimo tribūnos sakiau, kad jis kitos Laisvės premijos nesulauks. Tie, kurie pasirinko kitą sprendimą, tegu savo sprendimą sau *ant sąžinės* prisiima.

Dabar dėl darbotvarkės. Vakar aš klausiau gerbiamojo E. Jakilaičio laidą, kur dalyvavo V. Bakas, ir, žiūriu, darbotvarkėje nėra klausimo dėl sudarymo komisijos dėl partijų ryšių su verslo grupuotėmis ir daromos labai neigiamos įtakos. Kodėl to klausimo nėra? Kur V. Bakas? Gal pristatytų tą klausimą?

PIRMININKAS. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis Pirmininke, matau, kad Vyriausybės pusvalandis belikęs iš valandos. Tai reiškia, kad turėtų teisę klausinėti opozicinės frakcijos. Gal jūs galite atsakyti, kurios frakcijos šiuo metu yra opozicinės? Jeigu gerbiamasis A. Sysas, kuris, sakė, neremia Vyriausybės, norės paklausti, ar bus jam leista?

PIRMININKAS. Frakcijos nutarimas yra vienas, bendras ir nekvestionuokime jo. O dėl Vyriausybės valandos sutarta Seniūnų sueigoje, kad klausinės tik opozicinės – tos, kurios yra pasiskelbusios, ir mažumos.

Daugiau dėl darbotvarkės pasiūlymų neturite? Ačiū. Ar galime darbotvarkę patvirtinti bendru sutarimu? Balsuojame dėl darbotvarkės.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 96, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

10.04 val.

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus 2016 metų veiklos ataskaita

Darbotvarkės 2 klausimas – vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus 2016 metų veiklos ataskaita. Pranešėja – E. Žiobienė, vaiko teisių apsaugos kontrolierė.

E. ŽIOBIENĖ. Labas rytas, gerbiamieji Seimo nariai. Leiskite pristatyti 2016 metų veiklos ataskaitą. Šiandien jau yra 2017 metų III ketvirtis ir, matyt, neapsieisiu nepaminėdama 2017 metų, lygindama 2016 metus su 2017-aisiais.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad 2016 metus mes irgi pradėjome tragedija Kėdainiuose, kaip ir 2017 metus pradėjome tragedija Kėdainiuose. 2016 metai nebuvo tokie aktyvūs kaip 2017 metai. 2017 metais visuomenė buvo gana aktyvi po nelaimės su savo kreipimaisi, skundais, prašymais, o 2016 metais, deja, nebuvo tokio išjudinimo nei visuomenės, nei politinės valdžios.

Prie Vaiko teisių pagrindų įstatymo projekto dirbome nemažai metų. 2016 metais tikrai tikėjomės jo priėmimo, tačiau ir pastabų buvo daug, ir diskusijų buvo daug, o kartu galbūt ir paskandino tas tobulybės siekimas, kuris iš esmės nedarė jokie postūmio.

Turbūt viena iš didžiausių problemų, kurią mes matėme tiek 2016, tiek 2017 metais, tiek ir dabar, tikimės šiandien jūsų sprendimo, pozityvaus sprendimo išsprendžiant problemą – tai yra vaiko teisių apsaugos sistema. Kiekviena valstybė renkasi savo sistemą, kokią ją turi ir kokia ji yra. Mūsų valstybėje vaiko teisių apsauga iš valstybės funkcijos buvo deleguota savivaldai. Ir delegavimas savivaldai, kaip vėliau paaiškėjo, ir, matyt, matėm metai iš metų, visiškai nepasiteisino. Efektyvumas buvo labai skirtingas, priklausomai nuo rajono, priklausomai nuo savivaldybės, kiek vietiniai politikai kreipė dėmesio, skyrė dėmesio vaiko teisėms. Todėl mes turėjome visiškai skirtingą Lietuvą, sakyčiau, 60 skirtingų Lietuvos su skirtingomis praktikomis. Sėkmė buvo labai skirtinga, kai kur galbūt didžiosios nelaimės parodė, kiek ta savivalda sugeba dirbti, iš kitos pusės, matėme tokių atvejų, kada vietiniams politikams vaiko teisės iš tikrųjų mažai terūpėjo.

Kitas labai svarbus dalykas, kurį mes labai tikimės išspręsti šiandieną Vaiko teisių pagrindų įstatymu ir visu paketu, tai yra vaiko teisių funkcijos perdavimas Vyriausybei, Vyriausybės institucijai, ministerijai ir Vaiko teisių ir įvaikinimo tarnybai prie ministerijos. Kartu labai aiškus nustatymas darbo valandų, kaip ir kada dirbs vaiko teisių skyriai ir kada vaikai galės tikėtis pagalbos.

Šiandieną Lietuvoje, nors ir buvo sprendimas, kad savivalda turėtų susitvarkyti ir darbo valandas, praktika, deja, yra tokia, kad vaiko teisių skyriai dažniausiai darbą baigia 17 valandą. Kai kuriose savivaldybėse įvesta nauja tvarka, kad vaiko teisių skyriai dirba visą parą, tačiau darbas yra toks, kad naujų darbuotojų, deja, nėra. Žmogus, kuris naktį budėjo ir dalyvavo paimant vaikus, iš esmės rytą 8 valandą turėtų būti darbe. Apie kokią kokybę ir vaiko teisių apsaugą mes kalbame? Deja, yra gana liūdna ir sunku. Todėl šiandieną tikiuosi jūsų pritarimo Vaiko teisių pagrindų įstatymui ir kartu esamai reformai, kaip turėtų keistis vaiko teisių apsauga mūsų valstybėje.

Kitas labai svarbus dalykas yra, kada mes žiūrime į vaiko teisių įgyvendinimą vykdomosios valdžios ir savivaldos lygmeniu, būtent į vaiko teisių užtikrinimą skirtingose srityse. Visgi švietimo sritis mūsų valstybėje labai retai kada užkliūna, arba retai kada įsigilinama į vaiko teisių užtikrinimą švietimo srityje, dažniau tai yra suvokiama tik per socialinę sritį.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad mūsų valstybėje nėra užtikrinamos vaikui geriausios sąlygos mokytis ne tik kalbant apie turinį, bet net ir patalpas, pastatus, kuriuose mokosi vaikai. Šiandieną labai nemažai mokyklų neturi higienos pasų, ir tai nėra tik formalus reikalavimų neatitikimas. Daug kur tiek sanitarinių mazgų, tiek laiptų apsaugos ir visų kitų dalykų nebuvimas lemia tikrai labai sudėtingas vaikų mokymosi sąlygas.

Lygiai tas pats pasakytina apie mikroklimatą mokyklose. Ačiū Seimui, kad mes šiandieną turime pagal įstatymą privalomas prevencines smurto ir patyčių programas, tačiau įgyvendinti tai yra pakankamai sudėtinga, nes tam nėra skirtas arba labai mažas finansavimas skirtas, arba faktiškai jo nėra mokykloje, ir atitinkamai programos vyksta tik arba paviršutiniškai, arba jų iš viso nėra.

Atkreiptinas dėmesys, kad patyčių problema mokyklose yra ypač didelė. Todėl darbas tiesiogiai su mokyklomis ir akivaizdus teisės aktų įgyvendinimas yra būtinas ir privalomas. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų gana dažnai tik priimti įstatymą neužtenka. Yra labai svarbus įgyvendinimo procesas ir šiuo atveju ypatinga turbūt pastaba yra vykdomajai valdžiai dėl poįstatyminių teisių aktų vėlavimo, dėl jų kokybės, kas yra tuose teisės aktuose.

Pavyzdžiui, Švietimo įstatymas: taisant Švietimo įstatymą ir Minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymą atsiranda tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius. Ši Seimo priimta nuostata turėjo įsigaliooti rugsėjo 1 dieną, poįstatyminiai aktai parengiami faktiškai tai pačiais dienais. Kartu poįstatyminiame teisės akte neatsiranda privalomumo savivaldai, kur ir kaip turėtų būti įsteigtas koordinatoriaus etatas, o iš esmės tik rekomenduojama, teisės akte yra parašoma: reko-

menduojama po administracijos direktorių... Todėl turime visiškai skirtingą praktiką, kuriose savivaldybėse koordinatoriaus etatas yra steigiamas Švietimo skyriuje, kai kur Vaiko teisių skyriuje, kai kur dar kitokia pareigybė. Iš esmės ir vėl turėsime 60 skirtingų praktikų, kiekviena savivaldybė pasirinks savaip. Jeigu valstybė siekia vienodo, bendro rezultato, matyt, reikėtų visiškai kitaip.

Tas pats pasakytina apie *ad hoc* globėją. Seime Civilinis kodeksas buvo pakeistas labai sėkmingai ir gana greitai, o poįstatyminiai teisės aktai yra parengiami daugiau negu pusmetį vėluojant. Šioje situacijoje, deja, vaiko teisių padėčiai tai nieko gero.

Dėl smurto namuose ir ypač dėl kūno bausmių. Kadangi 2016 metais tai buvo gana didelė problema ir tą akcentavome savo ataskaitoje, dabar labai daug nenorėčiau išsiplėsti, nes tą klausimą iš esmės, ačiū jums, išsprendėme vasario 14 dieną, ir tikiuosi, kad šiandien priimant visą Vaiko teisių pagrindų įstatymą ta nuostata išliks.

Tačiau vėlgi yra labai svarbu poįstatyminiai teisės aktai ir jų įgyvendinimas. Mes matome daug ydingų problemų, tiriant smurto bylas, ir nors labai gerbčiau policijos generalinio komisaro nuostatą, kad policininkai turėtų dirbti visose srityse, ir nespecializuoti, manyčiau, kad nepilnamečių atveju specializacija yra būtina. Tai yra kiekvienas pareigūnas tikrai negeba sėkmingai ir gerai dirbti su nepilnamečiais, ypač skirtingo amžiaus nepilnamečiais, turint omenyje tiek nukentėjusius, tiek nusikaltusius vaikus. Šiuo atveju išmanymas jų psichologijos padėtų sėkmingiau dirbti, atliekant patį pirmąjį smurto pastebėjimą ir patį pirmąjį atvykimą ir vadinamąjį pasitikslinimą aplinkybių, o ne apklausą.

Esu dėkinga parlamentui už baudžiamojo proceso pakeitimus dėl vaikų apklausose psichologo privalomo dalyvavimo. Tikėkimės, kad tai, kas buvo paminėta 2016 metais šioje srityje, tas klausimas iš esmės jau kaip ir mažiau aktualus, dabar tik stebėsime įgyvendinimo procesą. Šiuo atveju vėlgi kreipiuosi į jus su prašymu, kad svarstant valstybės biudžetą vis dėlto būtų prisiminta, kad pakeistas baudžiamasis procesas, kad psichologai yra reikalingi kiekvienoje baudžiamojoje byloje, kada vaikai yra nukentėję. Svarstant biudžetą tai yra labai svarbu numatyti.

Lygiai taip pat yra labai svarbu priimti Psichologų praktinės veiklos įstatymą, nes be to įstatymo baudžiamąjį procesą įgyvendinti bus pakankamai sudėtinga.

Kita svarbi dalis yra mūsų vaikai, kurie yra paimti iš šeimos, jų globa. Lietuva pasirinko procesą, kuris vykdomas ir Europos Sąjungoje, tai yra deinstitutionalizacijos procesas. Vaikų iš institucinės globos perkėlimas globoti šeimoje. Šis procesas vyksta gana vangiai ir, mūsų supratimu, ydingai dėl to, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija labiau sprendė savo institucijų, pavaldžių institucijų klausimą, o ne visos Lietuvos klausimą.

Priklausomai nuo savivaldos aktyvumo ir noro prisidėti, mes arba matome reformą, arba tos reformos faktiškai nėra. Jeigu mūsų valstybės pasirinkimas yra, kad vaikų globa būtų vykdoma bendruomenėse ir tai būtų bendruomeniškos paslaugos... Šiandien mes matome, kad daugumoje savivaldybių yra pasirinkta tiesiog perkelti vaikus į mažesnius namus, t. y. pirkti butus, namus, dėl to vaikams geriau dėl sąlygų, tačiau, matyt, tikslas mūsų valstybės, orientyras yra vis dėlto bendruomenė ir vaikų augimas šeimose. Matyt, visais atvejais mes visi turime pripažinti, kad vaikui šeimoje yra geriausia. Jeigu sava šeima negali auginti, vadinasi, augins kita šeima, bet tai turi būti šeimos modelis vaikui.

Taip pat norėčiau paminėti ir dėl įvaikinimo. Matome mes tam tikrų spragų ir ypač norėčiau atkreipti dėmesį, kad paprastai vaikų, net ir mažo amžiaus vaikų, jų įvaikinimo procese, dokumentai yra pateikiami būsimiems tėviams. Juose yra surašytos didžiosios medicininės diagnozės. Paprastai tai yra tik dokumentinis fiksavimas, ir labai dažnai yra su tėviais nederbama tuo požiūriu, kad jiems nėra pateikiamos galimybės, kaip galėtų būti kompensuojami vaiko sveikatos trūkumai, kokiomis paslaugomis tai galėtų būti pataisoma, ištaisoma arba padedama vaikui, kokias paslaugas šeima galėtų gauti. Matyt, tokiu atveju tėviai dažnai nepasiryžta globoti, ypač vaikų, turinčių didesnių sveikatos sutrikimų arba net ir tokių sveikatos sutrikimų, kurie abejotini galbūt konkrečiau vaiko atveju, pavyzdžiui, alkoholinis sindromas ar panašūs dalykai, kurie paprastai nėra aiškiai tiriami, o tik labiau fiksuojami, pavyzdžiui, pagal mamos girtavimo atvejį.

Turėčiau pasakyti, kad nors 2015 metais buvo įtvirtintas įstaigų licencijavimo klausimas ir dabar negali jokia institucija dirbti be licencijos, vis dėlto pastebime tokių atvejų, kai įstaiga dirba

be licencijos arba Socialinės priežiūros departamentas naikina licenciją, o įstaiga ilgą laiką bylinėjasi teismuose ir tas procesas iš esmės yra žalingas būtent vaikams. Tai nėra tik formalumas turėti licenciją ar neturėti. Vadinasi, ta institucija arba atitinka reikalavimus, tos paslaugos yra tinkamos vaikams, personalas yra tinkamas, arba ne.

Iš sveikatos srities norėčiau atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų išlieka labai aktualus vaikų negydymo, neskiepijimo ir sveikatos paslaugų neužtikrinimo klausimas. Tada, kada tėvai atsisako gydymo, ypač svarbių ligų atveju, mūsų institucijos ganėtinai nesėkmingai bendradarbiauja arba dažnu atveju nebendradarbiauja, kad būtų pasiektas rezultatas, kad vaikas galėtų gauti paslaugas ir tos paslaugos būtų kokybiškos.

Matyt, galėčiau dar taip pat paminėti vaikus, turinčius įvairių sveikatos problemų, neigaliuosius vaikus, vaikus, turinčius autizmo spektrą ir kitų susirgimų, emocijų sutrikimų. Visiems tokiems vaikams yra gana sunku integruotis į mūsų visuomenę, paslaugų sektorių, taip pat ir į švietimo sritį, nors mūsų švietimo sistema yra inkluzinė ir, atrodo, mes visiškai visus priimame, realiai paslaugų trūksta. Trūksta paslaugų mūsų visuomenėje nuo elementarios raidos, sakykime, ar tai būtų logopedas, ar tai būtų psichologas, ar tai būtų socialinis, ar specialusis pedagogas – šios srities specialistų didelis trūkumas net didžiuosiuose miestuose, ne tik mažuosiuose.

Ir dar labiau norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad iš tikrųjų, matyt, tikėčiausi ir jūsų parlamentinės kontrolės srityje stiprinimo. Higienos normos, kurios mums atrodo visiškai smulkmena, iš tikrųjų nėra smulkmena. Mes jaučiame, kad tam tikrose situacijose trūkstant, pavyzdžiui, vaikų darželių yra stengiamasi pasiekti, kad kuo daugiau vaikų galėtų lankyti tą patį darželį, t. y. kad jau dabar ne 22 vaikai priimami į vieną grupę, o 28. Tas pats yra daroma su pradinėmis mokyklomis. Iš tikrųjų negalvojame apie vaikų teises, apie jų mikroklimatą, kur ir kokiomis sąlygomis jie ugdomi, o tiesiog žiūrime, kaip užtikrinti elementarų dalyką, t. y. kuo daugiau jų pateks. Formaliai, politiškai gal gražiai atrodo, bet vaikui nuo to tikrai nėra geriau. Taigi apibendrinama viską, ką šiuo atveju pateikiau, remdamasi tiek 2016 metų veikla, tiek jau 2017 metų, kviečiu jus visus iš tikrųjų labai rimtai šiandien svarstyti Vaiko teisių pagrindų įstatymą ir visą įstatymų paketą, kuris yra pateiktas. Mums yra labai svarbu, kad reforma pagaliau įvyktų, kad vaiko teisių stiprinimas būtų vienas iš valstybės prioritetų, ir vieną kartą mes visi labai aiškiai ir tvirtai suvoktume – vaikai nėra mūsų valstybės ateitis, vaikai gyvena čia ir dabar. Mes turime priimti sprendimus dabar. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi M. Puidokas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju už pristatymą. Iš tiesų labai svarbi jūsų veikla ir, aš įsivaizduoju, kiek daug darbo, ir su kiek iššūkių susiduriate. Suprantama, kai dešimtmečiais nebuvo sprendžiamos vaiko teisių apsaugos problemos ir klausimai, tai tų problemų daugėjo ir tas išsiveržė į dideles problemas, kokias tragedijas mes matėme dabar. Tačiau šiandien bus priimtas įstatymas, ir aš net neabejoju, kad bus pirmas ir labai svarbus žingsnis. Aš norėčiau jūsų paklausti, kokie tolesni realūs teisėkūros žingsniai turėtų būti daromi? Jūs paminėjote Praktinį psichologų veiklos įstatymą. Neabejoju, kad ir jis bus priimtas, bet tai, matyt, nėra pats svarbiausias įstatymas, kurį turime priimti norėdami apsaugoti vaikus. Taigi prašau pateikti tris labai konkrečius įstatymų projektus ar idėjas, ką šis Seimas turėtų padaryti.

E. ŽIOBIENĖ. Matyt, vienas ir svarbiausias dalykas būtų psichologai, kurie yra visais atvejais labai svarbūs. Kitas dalykas, vėlgi grįžtu prie smurto. Manau, kad mes turime dar kartą peržiūrėti Smurto privačioje erdvėje įstatymą, ypač jo įgyvendinimą, kartu ir prie parlamentinės kontrolės turėtume sugrįžti, tai yra tais atvejais, kai įstatyme yra nustatyta, kad vaikas auka yra tada, kai jis yra liudininkas. Nėra tiesiogiai smurto auka, bet jis laikomas auka pagal įstatymą. Deja, baudžiamajame procese jis nėra laikomas auka ir dažnai teisėsaugos pareigūnai žiūri tik per baudžiamąjį procesą. Vadinasi, šių dviejų teisės aktų samplaika yra būtina ir būtina juos patikrinti.

Kitas dalykas. Manau, kad vaiko teisių užtikrinimas tiek baudžiamajame procese, tiek civiliniame procese, o ypač vaiko dalyvavimas procese, kur jam reikalingas advokatas, būtina peržiūrėti. Tai yra baudžiamajame procese jūs, Seimo nariai, pasiekėte kompromisą, kad vaikas auka advokatą turi tik tada, kada teisėjas arba prokuroras nusprendžia. Praktikos tokios, deja, yra tik 8 % Lietuvoje. Patikėkite, tokių bylų yra kur kas daugiau. Lygiai tas pats yra civilinio proceso...

PIRMININKAS. Laikas.

E. ŽIOBIENĖ. ...klausimas – tėvų skyrybos. Vaikui kartais reikia advokato.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys M. Puidokas. Ruošiasi D. Šakalienė. Primenu: klausimui – minutė, atsakymui – dvi.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Palaikau Vaiko teisių apsaugos pagrindų naująjį įstatymą, galvoju ir džiaugiuosi, kad turėtų įvykti tam tikras proveržis šioje srityje po ilgo laikotarpio, bet kartu turiu tam tikrų nuogastavimų ir klausimų jums. Iš tikrųjų turėjome labai skaudų įvykį Šilalėje, kai 28 metų moteris, kuomet buvo atimta mažametė dukra, nusižudė. Natūralu, kad kyla klausimas, ar vėlgi tiek psichologai, tiek vaiko teisių apsaugos specialistai bus pasiruošę tinkamai įgyvendinti šį įstatymą? Jis suteiks daug daugiau galimybių ir priemonių saugoti vaikus, kartu atsiras daug didesnė tikimybė klaidoms, ar bus laikomasi vadinamosios minkštosios politikos, kad tikrai prioritetas būtų vaiko išlaikymas šeimoje ir kartu visokeriopa pagalba tiek vaikui, tiek jo tėveliams, kad visi tie dalykai būtų užtikrinti? Ar jūs esate pasirengę...

PIRMININKAS. Laikas!

M. PUIDOKAS (LVŽSF). ...šviesti visuomenę apie to įstatymo poreikį ir įgyvendinimą, kad tai nėra represinė priemonė, bet...

PIRMININKAS. Laikas!

M. PUIDOKAS (LVŽSF). ...būtinoji priemonė tam, kad būtų ši situacija daug geresnė?

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų tai nėra... Įstatymas nėra represinė priemonė ir institucijos nėra represinė priemonė. Labai tikimės šiuo atveju iš vykdomosios valdžios, kad socialinis darbas nebus tik rekomenduojamas, arba jo paslaugos iš esmės bus tik rekomenduojamo pobūdžio, o atsiras poįstatyminiuose aktuose labai aiškiai nustatyta, kokias paslaugas ir kada galima gauti. Kitas dalykas, labai akivaizdu, kad valstybei taip pat reikia galvoti, ką darome su tomis šeimomis, kai jos atsisako paslaugų. Tai nėra vien vaiko paėmimo klausimas, tai yra visos šeimos ir darbo su šeima klausimas ir, deja, neformalus.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė D. Šakalienė. Ruošiasi P. Urbšys.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Man atrodo, kad ir dėmesys, kurį mes šįryt skyrėme vaiko teisių apsaugos kontrolieriui, kuriai tikrai turbūt buvo sunku kalbėti per mūsų pasitarimus kitais klausimais, rodo, kodėl tiek metų vaiko teisių apsaugos reforma buvo įstrigusi, nes iš tiesų nematėme, kodėl ji taip reikalinga, nematėme, kuo taip svarbi ši reforma. Aš noriu kontrolierės paklausti dėl pačios reformos principo. Kaip jūs matote to *proaktyvumo* principo įvedimą, valstybės pozityvios pareigos padėti šeimai nelaukiant krizės pagilėjimo? Kaip jūs galvojate, praktiškai tai veiks, ką mes dar kaip Seimo nariai turime padaryti, kad realiai tame pačiame žemiausiame lygyje ta pagalba taptų pagalbos ranka, ištiesta pagalbos ranka, o ne, kaip kolega Mindaugas baiminasi, represijomis?

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų aš manau, kad tiek vykdomajai valdžiai tenka labai didžiulė atsakomybė, tiek Vyriausybės, tiek ministerijų mastu darbas su savivaldybėmis, taip pat, manau, šiuo atveju biudžeto klausimas yra labai svarbus, kad savivalda gautų pakankamai lėšų teikti paslaugas.

Kitas labai svarbus dalykas – mes negalime orientuotis tik į socialinės rizikos šeimas. Daugelis šeimų, susidūrusių su bet kokia krize, turėtų gauti paslaugas. Turėtų būti aišku, kurios paslaugos yra mokamos, kurios nemokamos. Tada žmogui bus viskas aišku, kiek jis gali skirti tam, negali skirti ir ką galėtų gauti valstybėje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia Seimo narys P. Urbšys. Ruošiasi R. Šarknickas.

P. URBŠYS (LVŽSF). Jūsų ataskaitoje teko išgirsti teiginį, kad 2016 metais visuomenė nebuvo išjudinta. Tada tenka jus supažindinti su vaiko teisių apsaugos skyrių duomenimis. 2015 metais buvo fiksuota smurtą patyrusių vaikų 1578, 2016 metais – 2474, t. y. 900 atvejų daugiau, ir jūs aiškinate, kad 2016 metais visuomenė dar miegojo. Bet klausimas dėl kitko. Šiaip ar taip, jūs formuojate strateginį požiūrį mūsų valstybės į vaiko teisių apsaugą, jūs prie šito turėtumėte prisidėti. Iki šios dienos nėra aiškiai pasakyta, kas yra saugi aplinka vaikui. Aš turiu omeny, kad tų smurto atvejų, kurie įvyksta, niekas nekaupia duomenų, ar smurtaujama santuokinėje šeimoje, ar tai yra

sugyventinių gyvenimo pasekmė. Ar jūs nemanote, kad reiktų vis dėlto detalizuoti, kokioje aplinkoje...

PIRMININKAS. Laikas!

P. URBŠYS (LVŽSF). ...kyla tas smurtas.

Antras dalykas. Užsienyje, kai yra paimami Lietuvos piliečiai – vaikai, valstybė jau nebeprisiima atsakomybės spręsti jų likimo, kokiose šeimose gyvena, ar tai atitinka mūsų, sakykime, tam tikras tradicijas, papročius ir visa kita...

PIRMININKAS. Gerbiamas Povilai Urbšy...

P. URBŠYS (LVŽSF). ...ar jūs nemanote, kad reiktų šitą dalyką daryti?..

PIRMININKAS. Čia yra klausimas, o ne pasisakymas.

E. ŽIOBIENĖ. Atsakydama į pirmąją dalį, norėčiau atkreipti dėmesį, kad tai yra kontrolieriaus veiklos ataskaita, tai nėra Lietuvos vaikų ataskaita, kaip yra užtikrinamos Lietuvos... Natūralu, kad tie duomenys nesutampa, nes vaiko teisių skyriai, dirbantys savivaldoje, pateikia kiekvienos savivaldybės duomenis. Tai tie duomenys iš tikrųjų gali nesutapti.

Iš kitos pusės, jūs pateikėte labai gerą pasiūlymą dėl saugios aplinkos. Manau, kad šiuo atveju Vyriausybei, ypač poįstatyminiu lygiu, tikrai reiktų tai įtvirtinti.

O dėl mūsų vaikų paėmimo užsienio valstybėse, manau, kad reiktų šiuo atveju labai stiprinti mūsų diplomatinę tarnybą, kad ji užsiimtų ne tik ekonomine sritimi, bet ir mūsų vaikais.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys R. Šarknickas. Ruošiasi M. Navickienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena. Dėkoju jums už ryžtą ir atliktą didelį, milžinišką darbą. Klausimas būtų toks. Vaikai, sergantys Dauno sindromu, mažiukai, kūdikiai. Pirmenybė įsivaikinti yra lietuviams, o po pusės metų užsieniečiams. Tačiau mes turime kitą atvejį, kad lietuviai sunkiai tai daro, o didelis poreikis yra žmonių iš Vakarų Europos, nes jų sąmoningumas yra susiformavęs – mylėti tokius vaikus. Kaip jūs galvojate, gal būtų galimybė pagreitinti jų svajones būti mylimose šeimose, suvienodinti įsivaikinimo sąlygas lietuviui ir užsieniečiui? Dėkoju.

E. ŽIOBIENĖ. Iš tikrųjų iš esmės visose Europos Sąjungos šalyse yra nustatyta, kad pirmumas yra saviems piliečiams įvaikinti, kad vaikai liktų savo valstybėje.

Kita vertus, mes ne kartą diskutavome tiek su Raidos centru, tiek su Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba. Tiesiog pirmiausia reikia mūsų visuomenę informuoti, kas tai yra, kokie tai vaikai, kokias paslaugas tie vaikai galėtų gauti, kad visuomenė ir žmonės nebijotų tokių vaikų. Iš esmės tai yra mąstymas, mentalitetas. Galbūt vaikai iš tikrųjų galėtų augti mūsų lietuviškose šeimose. O jeigu ne, žinoma, tarptautinis įvaikinimas irgi yra tam tikras sprendimas.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė M. Navickienė. Ruošiasi R. J. Dagys. M. Navickienės nėra. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiama kontrolierė, aišku, daug konkrečių ir visokių problemų mes sprendžiame. Aišku, mūsų norai visą laiką yra labai dideli. Bet jūs, kaip kontrolierė, susidurianti su mūsų realybe – savivaldybės, visa kita, kaip įvertintumėte tą administracinę gebėjimą, mūsų tarnybų pasirengimą, infrastruktūros išvystymą, atlyginimų ir visa kita? Mes galime labai daug ką suplanuoti, bet jeigu tos tarnybos yra nepakankamai tam pasirengusios (dabar mes susiduriame svarstydami įstatymą ir užkraudami joms visokias prievoles), tai geriausi mūsų norai gali būti tiesiog neįgyvendinti. Gal tada mums reikia tų norų truputį pamažinti ir padaryti, kad realiai veiktų, nes mes daug dėl ko išipareigojame, o paskui nieko negalime padaryti, nes tiesiog nėra kam tai daryti. Kaip jūs vertinate tą būklę?

E. ŽIOBIENĖ. Labai sunkus klausimas. Iš tikrųjų, priklausomai nuo savivaldybės, vaiko teisių skyriai yra labai skirtingi, jų pajėgumai yra skirtingi, net ir išsilavinimas yra gana skirtingas. Didžiuosiuose miestuose specialistų yra gana daug – tiek teisininkų, tiek kitų sričių, mažesniuose rajonuose, kuriuose specialistų kiekis yra reguliuojamas pagal vaikų kiekį, specialistų iš tikrųjų mažėja. Tiesa, apkrovos nemažėja. Akivaizdu, kad administraciniai resursai gana prastai finansuojami – automobiliai iš esmės visų pasenę (čia vienu ypu visiems buvo duota ir dabar jau visi paseno) ir yra daug kitų dalykų, į kuriuos, matyt, vis tiek reikės investuoti. Bet aš labai tikiuosi, kad ministerija, galvodama apie centralizavimą, skaičiuoja tą poreikį. Šiandien jie tai įvardija

8 mln. Sunku pasakyti, ar tai yra tiek, matyt, jie patys turi jausti. Bet jeigu jiems pavaldi įstaiga, aš tikiuosi, kad jie užtikrins pajėgumus ir žiūrės, kiek tai galima finansuoti.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Olekas. Ruošiasi A. Maldeikienė.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ačiū už pranešimą. Aš manau, kad iš tikrųjų yra daug siekių daryti, bet man truputį trūko ataskaitoje (ir gal galima kitokia forma gauti) tokios gilesnės analizės pagal savivaldybes, pagal priežastis, kodėl taip yra, nes jūs pati paminėjote, kad gana skirtingai atrodo. Vadinasi, bendrieji teisės aktai lyg ir galioja visiems. Ar tai yra vietinio požiūrio ten, ar, kaip sakėte, žmonių pasirengimo?.. Gal mes galėtume gauti analizę, kaip atrodo regionai, savivaldybių apsirūpinimas ir darbas, kad būtų objektyviau, nes dažnai mes iš savo supratimo, galbūt iš vieno pavyzdžio pasakome, apibendriname, bet neturime jokios faktinės medžiagos. Ačiū.

E. ŽIOBIENĖ. Ačiū už pastabą. Matyt, ateityje mes tikrai galime pažadėti bandyti teikti rajonais. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė A. Maldeikienė.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Jūsų iš tikrųjų labai įdomiame pranešime mažiausiai tris kartus užfiksavau siūlymą balsuoti už vaiko įstatymų paketą. Aš kol kas esu apsisprendusi balsuoti prieš ir niekaip manęs niekas negali įtikinti dėl vienos labai paprastos priežasties. Gerbdama vaiko teises, aš taip pat noriu gerbti ir sveiką protą, o sveikas protas man sako, kad jokių realių žingsnių, kaip tą situaciją keisti... Pavyzdžiui, perkrauti darbuotojai, kažkoks juokingas nurodymas mamoms ar tėveliams nepalikti vaiko iki šešerių metų vieno namuose. Nors, pavyzdžiui, jeigu jie bedarbiai ir draudimas pasiūlys jiems darbą, jie privalės eiti į darbą, kur jie tą vaiką dės? Kol kas nėra jokio ryšio tarp finansinių, materialinių, žmogiškųjų išteklių ir to įstatymo. Tikrai norėčiau jūsų argumentų, kodėl turėčiau keisti čia dabar staiga nuomonę.

E. ŽIOBIENĖ. Matyt, gana sudėtinga taip greitai per minutę pakeisti jūsų požiūrį, bet norėčiau atkreipti jūsų dėmesį – tai yra Vaiko teisių pagrindų įstatymas. Tai nėra finansavimo įstatymas. Socialinių paslaugų įstatymas yra kitas ir t. t. Mes negalime viename įstatyme nustatyti visų paslaugų šeimai, kas bus. Lieka labai daug poįstatyminių klausimų, kuriuos jūs keliate. Natūralu, kad tai yra ir įgyvendinimo dalykai, bet į tą įstatymą vis tiek visko nesudėsi.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama kontroliere, iš tikrųjų tas proveržis, sprogimas neįvyko, globa šeimoje vyksta vangiai ir nestovi už durų eilės globėjų, pasirengusių paimti vaikus, likusius be tėvų globos. Pasirinktas labai formalus būdas skaidyti į mažesnius bendruomenių namus arba šeimynas. Man atrodo, kad ilgalaikėje perspektyvoje tai bus lygiai tas pats ir tai neduos tinkamo efekto, nes vis tiek tai yra galbūt šiek tiek artima šeimai forma, šeimynose galbūt tvarka, bet kitur įvairiai. Tačiau dar pasirenkamas būdas centralizuoti vaiko teisių skyrius ir dar daugiau nutolinti nuo bendruomenės. Jie veiks vienas vienas du principu: ateina, paima, palieka. Taip? Vaiko teisės. Man atrodo, kad kaip tik reikėjo išplėsti savivaldybių vaiko teisių skyrių funkcijas bendradarbiauti su bendruomene ieškant globėjų bendruomenėse. Pasakykite savo nuomonę tuo klausimu ir dėl palydimosios globos. Vis dėlto jūsų...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). ...darbas iki 18 metų ir paskui mes tuos globotus skirtas (...) vaikus...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). ...į pasaulį su keliais eurai ir nieko nedirbame šitoje srityje. Irgi norėčiau jūsų nuomonės tuo klausimu. Ačiū. Atsiprašau.

E. ŽIOBIENĖ. Aš manau, kad šitame klausime iš esmės buvo dvi sritys, kur dažnai nerandame takoskyros ir paklystame, kas yra vaiko teisių skyrius ir kas yra kitos paslaugą teikiančios institucijos savivaldoje. Vaiko teisių skyriaus funkcijos yra vienos, o visos paslaugos ir yra socialinės paslaugos. Tai yra visiškai kitas skyrius su kita veikla ir to skyriaus niekas nepajudina iš jokios savivaldos. Vaiko teisių skyrius paslaugų neteikia. Savivalda kartais mėgsta pasakyti, kad vaiko teisių skyrius yra tam. Jis nėra tam ir globėjų paieška, deja, ne tame skyriuje. Todėl akivaizdu, kad mes turime galvoti, nesuplakti tų institucijų kartu į vieną.

Kitas dalykas. Tai nėra tik vienas vienas du. Vaiko teisių užtikrinimas šiuo atveju yra visiškai kitas klausimas. Mes matėme neefektyvią vaiko teisių apsaugą, todėl mes ir siekiame, kad ji būtų efektyvesnė, sėkmingesnė ir vienodo standarto visoje Lietuvoje.

PIRMININKAS. Dėkojame vaiko teisių apsaugos kontrolierei už pateiktą ataskaitą, už klausimus Seimo nariams. Diskusiją tęsime svarstydami įstatymų projektus. Posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, tęsiame mūsų darbotvarkę.

10.38 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-354(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3a klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-354(2). Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką A. Sysą. Priėmimas. Gavome po svarstymo pasiūlymų. Todėl juos visus: Seimo narių pasiūlymus ir Teisės departamento pasiūlymus, aptarsime.

Gerbiamieji kolegos, gal iš karto norėčiau susitarti dėl darbo tvarkos. Statutas reikalautų, kad 29 Seimo nariai leistų pateikti pasiūlymą arba neleistų. Gal sutarkime, kad mes leidžiame vieniems pateikti (tai būtų greičiau) bendru sutarimu. Galime sutarti? Galime sutarti.

O dabar pradėdame. Komiteto pirmininkas jau tribūnoje. 1 straipsnis. Dabar pastraipsniui. Gerbiamieji kolegos, konsoliduotą tekstą jūs turite. Teisės departamentas dėl projekto I skyriaus pateikė pasiūlymą, komitetas pritarė iš dalies. Taip pat buvo Teisės departamento pasiūlymas dėl 2 straipsnio 10 dalies. Taip pat buvo dėl 1 straipsnio 1 dalies gautas Seimo narės D. Šakalienės ir R. Dagio pasiūlymas. Jie tarpusavyje susiję ir komitetas pateikė bendrą pasiūlymą.

Dabar iš eilės. Teisės departamento pasiūlymui „vaiko atstovai pagal įstatymą“ pritaria iš dalies. Galime pritari. D. Šakalienė. Ar, kolege, pritariate komiteto?.. Jūs vis tiek labai trumpai turite pateikti savo poziciją.

A. SYSAS (LSDPF). Dovilė dalyvavo komiteto posėdyje. Ne už akių priimtas sprendimas.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Pritariu. Tikrai netrukdysiu kolegų laiko. Dėl to labai išsamiai diskutavome. Pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. J. Dagys taip pat siūlė papildyti dėl atsakomybės ir galimybės rūpintis vaiku. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Taip, komitetas tam pritarė, aš nesiginčysiu dėl savo nuomonės.

PIRMININKĖ. Ar Seimas pritaria tiek D. Šakalienės, tiek R. J. Dagio pasiūlymams, kuriems komitetas pritarė iš dalies? Taip. Ir prašau komiteto pirmininko pagarsinti ir pakomentuoti jūsų pasiūlymą.

A. SYSAS (LSDPF). Mes pritarėme 1 straipsniui atsižvelgę į konsultacijas ir derybas su autoriais, kurie teikia pataisas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, Seimas gali pritari tokiai komiteto pozicijai? Pritariame. Dėkoju.

4 straipsnis „Bendruomenėje teikiamos paslaugos“. Teisės departamentas teikia pasiūlymą, kuriam komitetas dėl bendruomenėje teikiamos paslaugos nepritarė. Komiteto pirmininko...

A. SYSAS (LSDPF). Čia iš Teisės departamento pastabų yra daug pastabų, kuriomis kviečiama toliau diskutuoti. Komitetas mano, kad bendruomenės teikiamos paslaugos jau įsitvirtino kaip tokios, tai priklauso nuo bendruomenių. Paprasčiausiai mes nenorėtume keisti pavadinimo, nes yra bendruomenės ir vienokią ar kitokią paramą bendruomenė teikia. Čia yra tik pavadinimo klausimas, o ne esmės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime pritari? Galime pritari komiteto nuomonei.

Teisės departamentas dėl dėstomo įstatymo 2 straipsnio 4, 6, 7 ir 8 dalių teikia pasiūlymus. Komitetas pritaria ir dėl bendruomenėje teikiamų paslaugų, kompleksinės pagalbos ir pagalbos plano. Galime pritari komiteto nuomonei?

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Galime. Dėl pasiūlymo dėl sąvokos „mobiliesios komandos“. Teisės departamentas iš 2 straipsnio 7 dalies kaip perteklinį siūlė išbraukti žodį „profesionalių“. (Balsai salėje) Komitetas pritarė. Galime pritari komiteto nuomonei? Galime pritari.

Dešimta sąvoka „Teritorinis vaiko teisių apsaugos skyrius“. Taip pat buvo Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Pirmininko papildomi komentarai.

A. SYSAS (LSDPF). Aš galiu pakomentuoti. Visame įstatyme ir kalbininkai, ir Teisės departamentas pasiūlė atskirti, šiek tiek kitaip redakciškai pavadinti, todėl yra grynai redakcinių pataisų dėl kitų straipsnių, nes pasikeitė pavadinimas. Šiuo atveju yra išbraukiama, nesujungta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime priimti visą 2 straipsnį su pasiūlymais ir komiteto redakcija. Tas pat ir dėl 1 straipsnio, mes jį taip labai greitai pravertėme, bendru sutarimu galime jį priimti? Galime.

3 straipsnis „Smurto prieš vaiką formos“. Teisės departamento pasiūlymas dėl 3 straipsnio 1 punkto.

A. SYSAS (LSDPF). Mes pritarėme.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Galime pritari. D. Šakalienė. Prašau, kolege.

A. SYSAS (LSDPF). Mes pritarėme.

PIRMININKĖ. Taip pat pritarėte, bet jūs gal norite dar akcentuoti? D. Šakalienė sutinka su komiteto pateiktu pasiūlymu.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Labai džiaugiuosi, kad buvo pritarta, nes tai buvo perteklinis terminas, kuris iš esmės suponuoja išvadą, kad gali būti teisėtas fizinis smurtas, dėl kurio vaikas buvo sužalotas ar mirė. Džiaugiuosi, kad pritarta.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komitetas, kaip ir sakiau, pritarė. Ar galime kartu pritari D. Šakalienės ir jau naujai komiteto redakcijai? Galima.

Dėl viso 3 straipsnio. Galime jį priimti? Galime.

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. 4 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Pastabų nėra.

PIRMININKĖ. Pastabų nėra. Galime priimti 4 straipsnį? Galime.

5 straipsnis. Dėl jo buvo gautas redakcinio pobūdžio Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarta.

PIRMININKĖ. Pritarta. Galime pritari? Galime. 5 straipsnį galime priimti? Galime.

6 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta, galime priimti. 7 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė patobulintai komiteto redakcijai, todėl nepritarėme, nes vėl tai yra diskusija, ar kiekvienas vaikas turi prigimtinę teisę turėti tėvą ir motiną. Mes redakciją padarėme...

PIRMININKĖ. Ar Seimas sutinka bendru sutarimu su komiteto nuomone? Sutinka. Galime priimti visą 7 straipsnį? Galime.

8 straipsnis „Vaiko teisė mokytis“. Teisės departamento pasiūlymas dėl 8 straipsnio 8 dalies nuostatų, kurios buvo kaip perteklinės. Komitetas pritarė iš dalies. Pirmininke, turite dar argumentų?

A. SYSAS (LSDPF). Paprasčiausiai nauja redakcija, todėl pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Galime pritari naujai Teisės departamento ir komiteto redakcijai? Galime. Taip pat buvo dėl 8 straipsnio 10 dalies teikiamas Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Pirmininke.

A. SYSAS (LSDPF). Komentarų nėra. Pritariame, ir viskas.

PIRMININKĖ. Pritariame. Galime pritari? Galime. Dėl viso 8 straipsnio. Galime priimti? Galime.

Dėl 9, 10, 11 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Ar galime priimti šiuos straipsnius? Galime.

12 straipsnis. Teisės departamentas dėl 4 dalies pateikė pasiūlymą. Komitetas nepritarė. Prašom komentuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Nepritarė todėl, kad sausio 1 dieną įsigalios Civilinio kodekso pataisos, kur kalbama apie vaiko bendravimo su giminaičiais, su kuriais juos sieja motiniški ryšiai, užtikrinimą. Netaisėme, nes nuo sausio 1 dienos, o mūsų įstatymas įsigalioja nuo liepos 1 dienos, tai jau bus įsigaliojęs kitas Civilinio kodekso straipsnis, kuris reglamentuoja tai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime pritarti komiteto argumentams? Galime pritarti ir galime priimti 12 straipsnį? Galime priimti.

Dėl 13, 14, 15, 16 ir 17 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime šiuos straipsnius priimti? Galime.

18 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas atsisakyti deklaratyvių ir blanketinio pobūdžio nuostatų. Iš dalies pritarta. Komitetas pataisė ir pasiūlė naujesnę redakciją. (*Balsai salėje*) Galime pritarti komiteto nuomonei?

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Galime. Ir visą 18 straipsnį galime priimti? Galime.

19 straipsnis „Vaikų su negalia teisės“. Buvo Teisės departamento pasiūlymas įrašyti žodžius „valstybės ir savivaldybių“. Galime... Komitetas pritarė. Galime pritarti? Galime pritarti.

Taip pat Teisės departamentas į 19 straipsnio 14 dalį siūlo įrašyti sąvoką „Lietuvos Respublikos socialinės integracijos įstatymo“, ja pakeičiant „Asmenų su negalia socialinę integraciją reglamentuojantis įstatymas“. Komitetas tam pritarė. Galime pritarti? Galime. Dėl viso 19 straipsnio? Galime priimti.

20 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl 20 straipsnio 3 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinis čia.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio. Galime priimti? Galime pritarti komitetui ir galime priimti visą 20 straipsnį. Ačiū.

Dėl 21, 22 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime juos priimti? Galime.

A. SYSAS (LSDPF). Dėl 23 straipsnio...

PIRMININKĖ. Dėl 23 straipsnio buvo redakcinio pobūdžio blanketinės nuostatos, bet komitetas nepritarė. Pirmininke, prašau paaiškinti.

A. SYSAS (LSDPF). Mes manome, kad vis dėlto naudinga. Yra paranku, kad tiems žmonėms, kurie vadovausis dirbdami savo darbą šiuo įstatymu, 23 straipsnyje yra numatytas vaiko teisių užtikrinimas kituose įstatymuose. Čia surašyti visi įstatymai, kurie vienaip ar kitaip sprendžia vaikų problemas, todėl išbraukus reikėtų ieškoti kituose teisės aktuose. Manau, kad šitas straipsnis negadina bendro įstatymo, tai yra blanketinės nuostatos, bet darbui bus naudingos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Galime pritarti komiteto pozicijai? Galime pritarti. 23 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

24 straipsnis. Dėl jo buvo gautas D. Šakalienės pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Dovile Šakaliene, prašau.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Mes ilgai diskutavome komitete, tai dabar tik trumpai pasakysim, kad vis dėlto vaiko pareigos nėra šio įstatymo reguliavimo dalykas, o yra Vaiko teisių apsaugos įstatymo. Kai kurie punktai, kurie dabar yra, iš tikrųjų kelia abejonių, pavyzdžiui, abejotina nuostata, kad vaiko, įskaitant kūdikius ir mažamečius, pareigų nevykdymas automatiškai sukuria vaikui naujas pareigas ir taip toliau. Bet tausodama kolegų laiką ir nervus nebegrįšiu prieš šitos diskusijos, sutinku, kad pritarta iš dalies, tai gana gerai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto pirmininke, norite?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, aš nenoriu. Džiaugiuosi, ačiū Dovilei, kuri supranta, mes suradome kompromisą, nes daugelis reikalavo primygtinai, kad vis dėlto būtų ne tik teisės, bet ir vaikų pareigos. Aš manau, kad tikrai kūdikiui mes nekelsime reikalavimų išplauti indus pavalgius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, ar galime pritarti komiteto pasiūlymui, pritardami iš dalies D. Šakalienės siūlymui? Galime.

Dėl viso 24 straipsnio? Galime jį priimti? Galime.

25 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl 25 straipsnio 3 dalies. Komitetas pritarė iš dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Taip, paprasčiausiai kalbama apie suteikimą nemokamo eterio viešinant ir šito įstatymo principus, ir apskritai vaiko teises.

PIRMININKĖ. Galime pritarti komiteto pozicijai ir pasiūlymui? Galime. Teisės departamentas dėl 25 straipsnio 3 dalies teikė formuluotės pakeitimą. Vietoj „Vyriausybės įgaliotos institucijai“

jos“ rašyti „Vyriausybė ar jos įgaliota institucija“. Galime pritarti? Galime. Komitetas pritarė. Visą 25 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

26 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl šio straipsnio 1 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Siūlo išbraukti. Mes sutinkame, išbraukiame.

PIRMININKĖ. Komitetas sutinka, išbraukiame. Galime pritarti? Galime pritarti. Teisės departamento pasiūlymas dėl 26 straipsnio 4 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio pobūdžio. Pritariame.

PIRMININKĖ. Pritariame. Dėl viso 26 straipsnio. Galime jį priimti? Galime.

27 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Jis susisieja su 26 straipsniu. Mes 26 straipsnyje išbraukėme ir įrašėme į 27.

PIRMININKĖ. Galime priimti visą? Ne, pirmiausia pritariame Teisės departamento pasiūlymui? Pritarėme. Ir dar yra Teisės departamento pasiūlymas dėl 27 straipsnio 3 dalies, jam komitetas nepritaria.

A. SYSAS (LSDPF). Mes pateikėme kitokią redakciją ir manome, kad turėtų likti kaip įspėjamasis profilaktinis straipsnis, kuris aiškiai nusako, kad suaugusieji neturėtų skatinti, versti vaikus girtauti arba naudoti psichotropines medžiagas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime pritarti? Galime pritarti komiteto nuomonei, nepritardami Teisės departamentui. 27 straipsnis. Visą 27 straipsnį galime priimti? Galime.

28 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime jį priimti? Galime.

29 straipsnis „Vaiko apsauga ir atsakomybė už vaiko teisių pažeidimus“. Teisės departamentas pateikė pasiūlymą.

A. SYSAS (LSDPF). Pasiūlė pakeisti pavadinimą ir mes pritarėme.

PIRMININKĖ. Aš jį perskaičiau patikslintą. Galime pritarti? Galime pritarti. Teisės departamentas teikia pasiūlymą dėl 29 straipsnio 1 dalies sukeisti žodžius...

A. SYSAS (LSDPF). Patikslintas, redakcinis.

PIRMININKĖ. Redakcinis. Galime pritarti? Pritariame.

Teisės departamentas 29 straipsnio 3 dalyje siūlė padaryti tam tikrus pakeitimus. Komitetas jiems pritarė. Galime pritarti komiteto nuomonei? Pritariame.

Seimo narė D. Šakalienė. Pakeisti 24 straipsnio 3 ir 6 dalis. D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Atsiprašau, nelabai išgirdau. 29 straipsnio 3 dalis?

PIRMININKĖ. 24 straipsnio 3 ir 6 dalys.

A. SYSAS (LSDPF). Faktiškai tik 3 dalis.

PIRMININKĖ. O šio projekto bus 29 straipsnis.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Pritariu. Ką susitarėme komitete, pritariu. Dabar čia jau neįmanoma susigaudyti.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Šiek tiek redakcija, atsižvelgiant į mūsų kolegės Dovilės siūlymus.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, norinčių kalbėti nėra. Galime pritarti komiteto nuomonei? Pritariame.

Teisės departamentas teikia pasiūlymą dėl 29 straipsnio 4 dalies. Komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinis. Be Baudžiamojo kodekso, dar ir Baudžiamojo proceso kodeksas.

PIRMININKĖ. Galime pritarti komiteto pasiūlymui? Galime.

Teisės departamentas teikia pasiūlymą dėl 29 straipsnio 5 dalies. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritariame. D. Šakalienė teikia pasiūlymą, jis daugiau redakcinio pobūdžio. Komitetas pritaria. D. Šakalienė neprašo kalbėti ir sutinka. Galime pritarti? Pritariame.

7 punktas. Teisės departamento pasiūlymas dėl teritorinių vaiko teisių apsaugos skyrių teisių ir pareigų.

A. SYSAS (LSDPF). Tai yra pavadinimas. Jis pakeistas visame įstatyme. Vietoj „teritorinių vaiko teisių apsaugos skyrių“ įrašyti „Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ir jos įgaliotas teritorinis skyrius“.

PIRMININKĖ. Ačiū. Galime pritarti? Galime. Gerbiamieji kolegos, per visą įstatymą toliau eis šis pasiūlymas, tai atskirai dėl jo neprašysiu, tiesiog pasakysime, kad mes dabar pritariame, ir tai bus ir kituose straipsniuose.

Dėl viso 29 straipsnio. Galime jį priimti? Galime.

30 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies – „įtvirtintas... kaltais“. Galime pritarti? Galime pritarti. Teisės departamento pasiūlymas dėl 30 straipsnio 5, 2 ir 7 dalių. Žodis „nusikaltimo“, terminas keistinas į „nusikalstamos veiklos“ terminą. Komitetas pataisė. Pritarė. Galime pritarti? Galime pritarti.

Teisės departamento redakcinio pobūdžio siūlymas išbraukti įstatymo 30 straipsnį, įrašą – „įstatymo 30“. Galime pritarti redakcinio pobūdžio siūlymui? Galime.

Teisės departamentas taip pat siūlė dėl 30 straipsnio 9 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio. Pritariame? Pritariame. Teisės departamentas dėl 30 straipsnio 10 dalies?

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio. Visam tam pritarėme. Dėl viso 30 straipsnio. Galime jį priimti? Galime.

31 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl 31 straipsnio 5 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme patikslintai redakcijai.

PIRMININKĖ. Pritarėme. Galime bendru sutarimu? R. J. Dagys siūlo pakeisti įstatymo projekto 31 straipsnio 7 dalį. R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, čia kaip tik šita pataisa aš mėginau išspręsti tam tikrą galimą neapibrėžtumą. Mes kalbame apie atvejį, kad vaikas iki šešerių metų turėtų būti prižiūrimas. Yra įrašytas tam tikras protingumo kriterijus dėl objektyvios būtinybės, bet liko toks diskutuotinas klausimas, ar pakankamai gerai sureguliuota tuo atveju, kai vaikas iki šešerių metų, bet jam reikia, mes jį mokome savarankiškumo, kad nesekiotų paskui, būtinai prižiūrėtų tėvai ir panašiai. Šitas klausimas. Iš esmės ta objektyvi būtinybė kaip ir paaiškina, bet, aišku, žmonės norėtų detalesnio aiškumo. Aš įrašiau nuostatą „ilgą laiką“, kas irgi nėra pakankamai aiški sąvoka. Kadangi įstatymas įsigalios vėliau, iki liepos 1 dienos, tai aš tikrai įsipareigoju ieškoti tos formuluotės šitoje vietoje, kad būtų aišku, ką mes turėjome čia pasakyti, kad nesukeltų... Kad įstatymas nevirstų absurdu, neįgyvendinamais tam tikrais dalykais. Nežinau, šiuo atveju galime ir pritarti jūsų sprendimui, bet...

PIRMININKĖ. Jūs pritariate komitetui, nes komitetas nepritaria?

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Galime ir nebalsuoti.

PIRMININKĖ. Galime nebalsuoti. Galime pritarti tokiai pozicijai? Galime.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl viso 31 straipsnio. Galime jį priimti? Galime priimti.

32 straipsnis. Yra Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies. Pirmininke, norite komentuoti?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, paprasčiausiai čia tikslinami Civilinio kodekso straipsniai, grynai redakcinis.

PIRMININKĖ. Galime pritarti? Galime pritarti ir priimti 32 straipsnį. Kolegos, ačiū.

33 straipsnis. D. Šakalienė teikia pasiūlymą dėl 33 straipsnio 3 dalies. D. Šakalienė. 33 straipsnio 3 dalis, jūsų pasiūlymas.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Vėlgi aš, kaip ir kolega R. J. Dagys, neprašysiu balsuoti dėl šio straipsnio. Tačiau norėčiau, kad būtų atkreiptas dėmesys į jį, nes tiek mano pasiūlymas, tiek Teisės departamento išaiškinimas labai aiškiai sako, kad mes sukuriame tokią įdomią koliziją, sakydami, kad biologinė šeima yra tai, kas suteikia vaikui jo pilietines teises. Tai galimai prieštarauja tiek Konstitucijai, tiek Vaiko teisių konvencijai. Tačiau kolegos komitete yra įsitikinę, kad prieštaravimo nebus. Tai vėlgi, taupydama visų laiką, nereikalauju dabar balsuoti, tačiau norėčiau, kad šitą klausimą mes vis dėlto išsiaiškintume iki liepos 1 dienos.

PIRMININKĖ. Komitetas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, noriu atkreipti dėmesį, kad straipsnis skamba, kad vaiko pilietinės teisės prasideda biologinėje... Tai jeigu nėra „biologinėje“, gali prasidėti ir kitur. Mes čia ilgai diskutavome. Ačiū Dovilei, kuri neprašo balsuoti. Manau, dėl šio įstatymo daugelio

straipsnių reikės praktinio taikymo. Kai prasidės praktinis taikymas, aš manau, gali iškilti įvairių kolizijų, problemų, įvairaus traktavimo. Manau, mes grįšime. Nors teisininkai patys tarp savęs ginčijosi, nes šitas pasiūlymas yra pateiktas Teisės instituto teisininkų.

Labai ačiū, Dovile. Pritarkime komiteto nuomonei.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? Galime pritarti bendru sutarimu. D. Šakalienė siūlė... Jūs norite balsuoti dėl D. Šakalienės pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė? Jūsų valia. Prašom balsuoti dėl D. Šakalienės pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Pasižymėti nori? Cha! Kolegos, čia pasižymėti yra galimybė. Mes suprantame.

PIRMININKĖ. Balsavo 105 Seimo nariai: už pasiūlymą – 33, prieš – 45, susilaikė 27. Pasiūlymui nepritarta. Galime pritarti komiteto išsakytai pozicijai nepritarti? Dabar jau aišku, kad galime.

Seimo narė D. Šakalienė teikė pasiūlymą dėl 33 straipsnio 4 dalies, siūlydama išbraukti „biologinėje šeimoje“. Ar D. Šakalienė nori kalbėti?

A. SYSAS (LSDPF). Mes suradome kompromisą, įrašėme „Vaikas turi teisę augti biologinėje...“, ir tada visos šalys liko patenkintos.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, galime pritarti komiteto pateiktai redakcijai? Galime pritarti. Dėkoju.

Dėl to paties 33 straipsnio Teisės departamentas teikia ilgą pasiūlymą. Komitetas jam nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Tai yra diskusija apie biologinę šeimą. Todėl suprastami, kad suradome po ilgų klausimų, svarstymų tam tikrą kompromisą, mes paliekame tą redakciją, kuri buvo priimta komitete, ir negrįžtame prie diskusijos.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Galime pritarti? Galime. Visą 33 straipsnį galime priimti? Priimame.

Dėl 34 straipsnio Teisės departamento pasiūlymas išbraukti perteklinius žodžius „principais ir“. Komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio. Galime pritarti? Pritariame. Teisės departamento pasiūlymas dėl 34 straipsnio 2 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinis, pritarėme.

PIRMININKĖ. Taip pat pritariame. Galime pritarti? Pritariame.

Teisės departamento pasiūlymas dėl 34 straipsnio 6 dalies. Galime pritarti? Komitetas pritarė iš dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Pritariame. Ir visą 34 straipsnį galime priimti? Galime.

35 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl pavadinimo. Pritarė iš dalies komitetas, ir mes visi sutinkame su komiteto pasiūlymu.

Teisės departamento dėl 35 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 2 dalies pakeitimo. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Pritariame.

D. Šakalienės čia jau techninio pobūdžio.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Ir aš nebesuteikiu žodžio. Pritariame? Galime pritarti.

Teisės departamento – 35 straipsnio 3 dalis. Komitetas.

A. SYSAS (LSDPF). Mes jau apie tai kalbėjome.

PIRMININKĖ. Pritariame. Čia jau ir kartojasi, nebereikia balsuoti. Seimo narė D. Šakalienė tikslina 35 straipsnio 3 dalį.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Galime pritarti, komitetas pritaria. D. Šakalienė kalbėti nenori. Dėkojame jai už pasiūlymą. Galime pritarti? Pritariame. Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Analogiškas.

PIRMININKĖ. Jau jį aptarėme, nebeteikiame balsuoti. D. Šakalienė siūlė pakeisti 36 straipsnio 1 dalį, išbraukiant žodžius „pagal...“.

O! Dėl viso 35. Galime jį priimti? Priimame.

36 straipsnis, dėl kurio, kaip minėjau, D. Šakalienė teikė pasiūlymą išbraukti žodžius „pagal poreikį“. Komitetas nepritarė.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Iš tikrųjų čia vienas iš tų liūdnujų atvejų, kai turime atsiremti į skaudžią realybę. Mes stokojame, žiauriai stokojame psichologų paslaugų ir, nepaisant to, kad jeigu norėtume turėti tikrai idealiai veikiančią vaiko teisių apsaugos sistemą, labai svarbu aiškiai iš pat pradžių diferencijuoti, patyrė vaikas smurtą ar nepatyrė, ir tai turi padaryti profesionalas, žmogus, kuris turi kvalifikacijos ir kompetencijų apklausti vaiką. Bet sutarėme dėl to, kad šiandien mes turime tokią stoką psichologų, kad jeigu įtvirtintume šį reikalavimą, iš esmės sustotų įstatymo vykdymas. Aš tiesiog sutikau, kad komitetas nepritarė, tik dėl to, kad šiandien neturime praktinių galimybių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pritariame komiteto nuomonei. Nematau norinčių kalbėti. Galime pritarti? Pirmininke, jūs norėjote komentuoti?

A. SYSAS (LSDPF). Aš tik norėčiau padėkoti Dovilei už supratimą. Vaiko teisių kontrolierė savo ataskaitoje, manau, kas įdėmiau klausė, parodė, yra teigiama perspektyva vaiko teisių klausimais. Aš manau, kad šis įstatymas priėmus irgi pasitarnaus. Ir tai yra mūsų visų siekiamybė užtikrinti, kad visais atvejais užtektų ir psichologų, ir socialinių darbuotojų, ir vaiko teisių, tikrai komitetas nebus nuošalyje įgyvendinant šitą įstatymą. Todėl dar kartą ačiū ir ačiū už supratimą.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju. R. J. Dagys teikia pasiūlymą.

A. SYSAS (LSDPF). Mes pritarėme.

PIRMININKĖ. Jam pritariame. R. J. Dagys su tuo sutinka. Galime pritarti? Galime.

Teisės departamentas. Mes jų pasiūlymą jau aptarėme, todėl nebediskutuojame. Dėl viso 36 straipsnio. Galime jį priimti? Galime priimti.

37 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl pirmojo jau aptartas, dėl vaiko teisių.

A. SYSAS (LSDPF). Ir antras irgi redakcinis.

PIRMININKĖ. O antras redakcinio pobūdžio. Galime pritarti? Galime.

Visą 37 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

38 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Įrašyti žodžius „lygio nustatymas“.

A. SYSAS (LSDPF). Visiems trims jų pasiūlymams dėl šio straipsnio pritarėme.

PIRMININKĖ. O vienas iš jų jau buvo aptartas. Ar galime visiems Teisės departamento pasiūlymams dėl šio straipsnio pritarti? Galime.

38 straipsnį galime priimti? Galime.

39 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinis.

PIRMININKĖ. Pritarta iš dalies ir pakoreguota. Pritarta, jau kai ką aptarėme.

Kita Teisės departamento pastaba jau buvo mūsų aptarta. Teisės departamento pasiūlymas dėl 39 straipsnio 6 dalies. Komitetas pritarė, pasiūlydamas įrašyti „pagalbos plano peržiūros dalyviai“. Galime pritarti? Galime pritarti.

Visą 39 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

40 straipsnis. D. Šakalienė dėl šio straipsnio 1 dalies teikia pasiūlymą. D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Labai džiaugiuosi, kad komitete buvo rastas kitas sprendimas, nes tai, dėl ko mes buvome susirūpinę, aš buvau susirūpinusi, kad jeigu teismas padarytų klaidą, priimdamas sprendimą leisti vaiką paimti iš šeimos, tai nepakeitus esamo teisinio reguliavimo mažiausiai du mėnesius vaikas vis tiek būtų atskirtas nuo šeimos, o remiantis vidutiniu tokių bylų nagrinėjimo laiku, iki šešių mėnesių nepagrįstai vaikas gali būti atskirtas nuo šeimos. Tai džiaugiuosi, kad komitetas išgirdo tą susirūpinimą ir pasiūlė kitą pakeitimą per civilinį procesą, dėl to aš neprašau balsuoti dėl šito savo pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Komiteto pirmininkas linksi galvą radęs bendrą sutarimą. Galime pritarti? Galime pritarti.

Teisės departamentas dėl 40 straipsnio 6 dalies. Techninio pobūdžio. Ar norite komentuoti dėl...

A. SYSAS (LSDPF). Ne, nenorime, viskas čia teisingai.

PIRMININKĖ. ...„teismui atmetus ieškinį“? Pritariame.

Jau aptarėme pasiūlymą dėl vaiko teisių apsaugos pavadinimo. Teisės departamento pasiūlymas dėl mobiliųjų komandų. Taip pat pritarta iš dalies ir rastas sutarimas. Galime pritarti? Galime pritarti.

40 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

Teisės departamentas dėl 41 straipsnio 1 dalies siūlė redakcinio pobūdžio.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Galime pritarti? Pritariame.

A. SYSAS (LSDPF). Ir kitiems pasiūlymams pritarėme.

PIRMININKĖ. 41 straipsnio 6 dalies 5 punktas. Redakcinio pobūdžio. Pritariame iš dalies. Tai yra komitetas pritarė, galime pritarti.

Kitas pasiūlymas, kurį mes jau aptarėme, dėl pavadinimo. Ir dėl 41 straipsnio 7 dalies R. J. Dagio pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė, R. J. Dagys linksi galvą. Žodis „pagrįstumo“ įrašomas į sąvokas. Galime pritarti? Pritariame.

Visą 41 straipsnį galime priimti? Priimame.

42 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas jam pritarė. Vietoj žodžio „leidimas“ – „prašymas dėl leidimo“. Redakcinio pobūdžio. Pritariame.

Teisės departamento dėl 42 straipsnio 4 dalies, komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Visi kiti redakciniai.

PIRMININKĖ. Techninio pobūdžio. Pritariame kartu su komitetu.

D. Šakalienė, 42 straipsnio 4 dalis. „Teismui priėmus nutartį“ vietoj žodžių „įsigaliojus teismo nutarčiai“.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarėme iš dalies.

PIRMININKĖ. Pritariame iš dalies. D. Šakalienė pritaria, balsuoti neprašo.

Teisės departamentas. Jau priėmėme sprendimą dėl pavadinimo, Teisės departamento 43 straipsnio 1 dalyje taip pat būtų techninio...

A. SYSAS (LSDPF). Techninis pakeitimas.

PIRMININKĖ. Taip, mes prašokome visą 32 straipsnį, tai visą 32 straipsnį galime... 42 straipsnį galime priimti. 43 straipsnis, kaip ir sakiau, techninio pobūdžio. Galime pritarti. Komitetas pritarė. Dar vienas Teisės departamento naujos redakcijos pasiūlymas – „vaiko globos (rūpybos) institucijose“. Siūlo pakeisti „vaiko globos (rūpybos) institucijose“ vietoj „socialinės globos įstaigose“. Komitetas pritarė. Galime priimti? Pritarti ir priimti visą 43 straipsnį. Galime priimti. Teisės departamentas teikia pasiūlymą dėl 44 straipsnio 4 dalies. Komitetas nepritaria. Prašom, pirmi- ninke, pakomentuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Paprasčiausiai tai buvo skirtingas įvairių teisininkų šito straipsnio traktavimas. Mes pasirinkome klausymuose ir svarstymuose Lietuvos teisės instituto siūlymą ir siūlo- me pritarti jam.

PIRMININKĖ. Nėra prieštaraujančių, galime pritarti? Galime. 44 straipsnį galime priimti? Galime priimti. 45 straipsnis – „Pagalba teisę pažeidusiam vaikui“. Teisės departamento pasiūly- mas dėl šio straipsnio 2 dalies. Komitetas pritarė išrašydamas žodžius, atitinkančius Vaiko įstaty- mą, nustatytus šio įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje. Galime pritarti? Pritariame ir visą 45 straipsnį galime priimti.

46 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas, mes jam pritarėme. Kitas pasiūlymas dėl 4 da- lies. Komitetas pritaria.

A. SYSAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKĖ. Įrašyti žodžius „tėvams ir kitiems atstovams pagal įstatymą“. Galime pritarti?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Visą 46 straipsnį galime priimti? Galime priimti. 47 straipsnis. Dėl 1 dalies Tei- sės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies, vietoj žodžio „formuoja“ įrašyti „daly- vauja formuojant“. Redakcinio pobūdžio, bet iš tikrųjų noriu pasidžiaugti ir padėkoti, kad Teisės departamentas labai akylai pataisė šį įstatymo projektą, pateikdamas daug pasiūlymų. Ir mes kartu dėkodami ir pritardami galime priimti su pasiūlymais 47 straipsnį? Galime priimti.

48 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl 59 straipsnio, nauja redakcija, įstatymo 48 straipsnio 1 dalies formuluotė. Šį kartą komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Tai yra esminis dalykas, dėl kurio buvo ginčų. Yra dar mūsų kolegos T. Tomilino įregistruota pataisa. Vis dėlto mes manome, kad Lietuvoje turi būti ministerija, kuri atsako už politiką, ne tik formuoja ją, bet ir atsako. Tokia ministerija yra Socialinės apsaugos ir darbo. Todėl dešimt metų mes stengiamės, kad tokia nuostata šiame įstatyme atsirastų, ir jeigu mes priimsime, manau, mes padarysime gerą darbą, kad vėl nebūtų skirtingai traktuojamas šis įstatymas ir kas atsako už tuos kraštutinius atvejus, kurie įvyksta Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pirmininke. Norinčių kalbėti nėra. Pritariame komiteto pozicijai bendru sutarimu. Seimo narys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Viskas gerai, aš pritariu komitetui.

PIRMININKĖ. Pritaria ir komitetas mano, kad jūsų pasiūlymui nereikia pritarti. Galime pritarti komiteto nuomonei? Galime pritarti. Teisės departamentas siūlė tikslinti ir įrašyti žodžius „dėl vaiko teisių apsaugos įgyvendinimo užtikrinimo“.

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Komitetas pritaria. Mes bendru sutarimu pritariam. Galime priimti 48 straipsnį?

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. Galime priimti. 49 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas redakcinio pobūdžio. Pritariame bendru sutarimu. Dėl 49 straipsnio 3 dalies 4 punkto Teisės departamento pasiūlymas...

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Komitetas pritaria. Galime pritarti redakcinio pobūdžio pasiūlymui. Dėl 49 straipsnio 4 dalies 5 punkto komitetas nepritarė Teisės departamento pasiūlymui. Pirmininke.

A. SYSAS (LSDPF). Mes manome, kad šios nuostatos praktinis taikymas bus apibrėžtas poįstatyminiuose aktuose. Teisės departamentas abejoja, ar reikia tokių formuluočių. Mes manome, kad tai tikrai nepagadins įstatymo, jeigu bus parašyta, o taikymas yra pagal poįstatyminius aktus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime pritarti komiteto nuomonei? Pritariame. Teisės departamento pasiūlymas dėl 49 straipsnio 5 dalies – perteklinius žodžius išbraukti ir pakoreguoti. Pritariame bendru sutarimu. Kitas pasiūlymas, dėl kurio jau esame apsisprendę. Dėl viso 49 straipsnio. Galime jį priimti? Priimame. Dėkoju.

50 straipsnis. 50 straipsnio 1 dalies 4 punktas. Komitetas pritarė Teisės departamento pasiūlymui. Galime pritarti? Galime. 50 straipsnio 2 dalies 4 punktas. Komitetas Teisės departamento pasiūlymui pritarė iš dalies. Galime pritarti? Galime. Dėl 50 straipsnio Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Pritarėme. Komitetas dėkoja už pateiktas formuluotes ir teikia savo pasiūlymus. Galime pritarti. Visą 50 straipsnį galime priimti? Priimame.

51 straipsnis. Pasiūlymų negauta. Galime priimti.

52 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl 5 punkto. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Galime pritarti Teisės departamento pasiūlymui dėl šio straipsnio 7 punkto.

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti. Visą 52 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

53 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

Artėjame prie pabaigos. „Įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas“. 2 straipsnis „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas“. Teisės departamentas pateikė pasiūlymą.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio. Galime pritarti? Pritariame.

A. SYSAS (LSDPF). Trys pasiūlymai...

PIRMININKĖ. Trys pasiūlymai ir visi trys redakcinio pobūdžio. Galime jiems pritarti? Galime priimti šios dalies 2 straipsnį? Galime priimti. Teisės departamentas pateikė pasiūlymą dėl pavadinimo.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio pobūdžio, pritariame.

PIRMININKĖ. Komitetas pritaria. Ačiū. Dėkoju gerbiamajam pirmininkui. Keturi – už, keturi – prieš, o paskui eisime prie visų lydimųjų įstatymų. R. Šarknickas – nuomonė už. O gal galime

bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nekalbėti ir bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Padarytas didžiulis darbas, puikus įstatymas, padėka... Balsuosime, balsuosime būtinai. Padėka visiems, kurie teikė pasiūlymus, ir komitetui, pirmininkui ir daug daug padėkų visiems. O dabar balsuojame, kad tas padėkas patvirtintume ir pasidžiaugtume tuo, ką padarėme, ko nepavyko padaryti ilgus metus. (*Balsai salėje*) Balsavimo rezultatai parodys.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101 Seimo narys: už – 100, prieš nėra, susilaikė 1. Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-354(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

Trumpos replikos po balsavimo, bet, kolegos, trumpos, nes dar turime daug darbo. M. Majauskas atsistojo pirmas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui posėdžio pirmininkei, ačiū komitetui ir visiems, kurie prisidėjo. Tai tikrai labai rimtas įstatymo projektas, bet į vieną dalyką noriu atkreipti dėmesį, kad šis teisės aktas nesibaigia. Mes turime labai rimtai žiūrėti į jo įgyvendinimą, nes dirba tie patys žmonės tose pačiose vietose su tuo pačiu finansavimu. Iš to, kad padės atpažinti smurtą, na, niekas labai nepasikeis, nes pagalbos šeimai vis dar nėra, pagalbos vaikams, daugeliu atvejų patyrusiems smurtą, nėra. Taigi įgyvendinimas bus pagrindinis dalykas ir prie to mes visi turėsime daug prisidėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Majauskai. D. Šakalienė. Suteikiu žodį jums. Prašom. Replika po balsavimo.

D. ŠAKALIENĖ (*LSF*). Aš noriu labai labai padėkoti, nes iš tikrųjų 14 metų dirbau, kad šita reforma įvyktų. Ir šiandien mes padarėme tą žingsnį, kuris yra būtinas, kad galėtume padaryti kitus, turėdami aiškų įstatymą, kuris pagaliau šitą sistemą nuo gaisrų gesinimo gali perkelti į aktyvią pagalbą, kad pagaliau turėtume vaiko ir šeimos politiką, kuri yra skirta padėti ir pamatyti, kad tos pagalbos reikia. Dabar antras žingsnis, kurio jūsų labai prašau, svarstant Biudžeto įstatymą, padengti šitą politinį pažadą lėšomis, nes kitais metais susirinę mes galėsime pažiūrėti į akis visuomenei ir žiniasklaidai ramia sąžine, padarę viską, kas nuo mūsų priklauso.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėkojame D. Šakalienei ir visiems, kurie dirbo prie šio teisės akto. Gal, kolegos, tikrai sutarkime nekalbėti, nes kiti įstatymai... Du žodžiai.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Du žodžiai. Ačiū visiems – tiek valdančiajai daugumai, tiek opozicijai.

PIRMININKĖ. Kalba gerbiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Noriu visus pakviesti tikrai susitelkti, kad tie lydimieji aktai, kaip mūsų išipareigojimas vaikams, tikrai būtų įgyvendinti, jie tikrai yra svarbūs ir juos kuo greičiau reikia priimti.

PIRMININKĖ. Ačiū, Mindaugai. Dirbame, kolegos, toliau, nes mūsų laukia visas paketas įstatymų projektų, kurie eina šalia, kartu su vaiko teisių apsaugos.

11.20 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-355(2) (priėmimas)

Skelbiu – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinimo tvarkos įstatymo Nr. I-1235 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-355(2). Priėmimas. Du straipsniai. Pasiūlymų čia nėra. 1 straipsnį galime priimti? Galime. 2 straipsnį galime priimti? Galime. Norintys kalbėti. Gal galime nekalbėti, o balsuoti dėl viso įstatymo projekto? Balsuojame. Dėkojame už supratimą, nes iš tikrųjų jūsų pritarimas jaučiamas per balsavimą, o nuomonės prieš nėra.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 95, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-355(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

11.22 val.

Civilinio kodekso 3.3, 3.153, 3.212, 3.217, 3.219, 3.224, 3.253, 3.254, 3.259, 3.260, 3.261, 3.269 straipsnių pakeitimo, 3.220 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 3.254¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-356(2) (priėmimas)

Įstatymo projektas – Civilinio kodekso tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-356(2). Mes dabar turime pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Redakcinio pobūdžio. Galime pritarti. 1 straipsnį galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime. 3 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Galime pritarti. Dėkoju. Visą 3 straipsnį galime priimti? Galime. 4, 5 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime. 6 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Dar praleidote 5.

PIRMININKĖ. Prašau?

A. SYSAS (LSDPF). 4, 5 straipsniai.

PIRMININKĖ. 4, 5 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime. 6 straipsnis. Mes jau aptarėme Teisės departamento pateiktus pasiūlymus ir komitetas pritarė. Pritarėme? Pritarėme. 6 straipsnį galime priimti. 7 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Pitarė. Redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Taip pat kitas Teisės departamento pasiūlymas ir jam komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Papildėme.

PIRMININKĖ. Galime pritarti? Galime. Visą 7 straipsnį galime priimti? Galime priimti. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime juos priimti? Galime. Dėl viso įstatymo projekto. R. J. Dagys nori kalbėti?

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Labai trumpai. Iš tikrųjų manau, kad reikia kuo greičiau tuos dalykus priimti. Atkreipiu dėmesį dėl tos problemos, dėl kurios sakiau, – priežiūros vaiko iki šešerių metų. Turbūt dar reikės padirbėti ieškant formuluočių, kad nekiltų žmonėms abejonių ir netrukdytų auklėjamajam procesui. Čia turėsime dar tam laiko, jeigu iškils problemų taikant tą formuluotę, kuri dabar yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame dėl Civilinio kodekso įstatymo pataisų.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-356(2)) priimtas. (Gongas)

11.24 val.

Civilinio proceso kodekso 28, 404, 480, 481, 482, 483, 487 ir 582 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-357(2) (priėmimas)

Skelbiu kitą mūsų įstatymo projektą – Civilinio proceso kodekso tam tikrų straipsnių priėmimas, projektas Nr. XIIIIP-357(2). Yra D. Šakalienės pasiūlymas. Yra du pasiūlymai. Jūs vieną iš jų, kiek žinau, atsiimate, pirmąjį dėl 8 straipsnio – 582 straipsnio pakeitimo. Komitetas pritarė iš dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Taip.

D. ŠAKALIENĖ (LSF). Vėlgi negaišinsiu kolegų. Man atrodo, svarbiausias dalykas, kad mes sudėliotume aiškų procesą, kad tais atvejais, kai yra padaroma klaida (o kad ir kaip gerai veiktų sistema, vis tiek klaidų yra padaroma), šeimos jaustųsi ramios, kad be reikalo nepagrįstai ilgai vaikams nuo jų nebus atskirtas. Manau, kad to užtenka.

PIRMININKĖ. Dėkoju D. Šakalienei. Galime pritarti? Galime pritarti. Dabar 1 straipsnį galime priimti? Galime priimti. Dėl 2, 3, 4 straipsnių nebuvo gauta pasiūlymų. Galime priimti? Gali-

me. 5 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Galime. Visą 5 straipsnį galime priimti? Galime. 6 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime. 7 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Taip pat pritarė ir kitam Teisės departamento pasiūlymui. Galime tam pritarti? Galime. Visą 7 straipsnį galime priimti? Galime. 8 straipsnis. Taip pat buvo D. Šakalienės pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Mes jam pritarėme.

PIRMININKĖ. D. Šakalienė sutiko su komiteto pasiūlymu. Galime pritarti? Galime pritarti. Taip pat yra...

A. SYSAS (LSDPF). Daugiau nieko nėra.

PIRMININKĖ. Daugiau nėra. Visą 8 straipsnį galime priimti? Galime. 9 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo. Galime jį priimti? Galime priimti. Kadangi dėl pavadinimo buvo keitimas, pavadinimą galime pakeisti ir suredaguoti taip, kaip buvo? Galima.

A. SYSAS (LSDPF). Įrašome dar vieną straipsnį.

PIRMININKĖ. Įrašant dar vieną straipsnį.

A. SYSAS (LSDPF). 582.

PIRMININKĖ. Dėkoju komiteto pirmininkui. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašom balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 107, prieš nėra, susilaikė 1. Civilinio proceso kodekso įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.28 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-358(2) (priėmimas)

Kitas mūsų įstatymas – Socialinių paslaugų įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimas, projektas Nr. XIII-P-358(2). Vėlgi komiteto pirmininkas A. Sysas yra tribūnoje, pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio 13 punkto yra gautas Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas jam pritarė. Galime pritarti? Galime pritarti. Teisės departamentas teikė ir redakcinio pobūdžio pasiūlymą dėl sąvokos „socialinė rizika“, rašant socialinės rizikos vaikas. Galime pritarti? Galime pritarti. Teisės departamento pasiūlymas taip pat redakcinio pobūdžio. Komitetas pritarė. Ar komiteto pirmininkas nori komentuoti? Nenori.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. 1 straipsnį galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti. 3 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta, galime priimti. 4 straipsnis. Yra dėl šio straipsnio Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas jam pritarė. Komitetas taip pat pritarė ir Teisės departamento pasiūlymui dėl 18 straipsnio 9 dalies. Dėl 9¹ dalies tarsimės atskirai. Ankstesniems pasiūlymams Teisės departamento komitetas pritarė. Galime bendru sutarimu? Pritariame. Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė. Noriu išgirsti komiteto pirmininką.

A. SYSAS (LSDPF). Tai yra du pasiūlymai.

PIRMININKĖ. Taip, du pasiūlymai.

A. SYSAS (LSDPF). Jie analogiški. Yra kalbama apie globos centro veiklą. Mes manome ir nekeičiame, nepildome įstatymo, nes globos centrų veiklos priežiūra bus reglamentuota Globos centro veiklos ir budinčių globotojų veiklos organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos apraše. Jis bus patvirtintas ministro įsakymu ir ta tvarka bus. Mes nemanome, kad reikia keisti visą įstatymą šitomis pataisomis. Abi šios pataisos siejamos su funkcijomis.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, ar galime pritarti komiteto pozicijai? Galime bendru sutarimu. Visą 4 straipsnį galime priimti? Galime.

Dėl 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime juos priimti? Galime. 10 straipsnis. Teisės departamento redakcinio pobūdžio pasiūlymas...

A. SYSAS (LSDPF). Pritariame.

PIRMININKĖ. ...įrašyti žodelį „iki“. Galime pritarti? Galime. Visą 10 straipsnį priimame? Priimame.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Priėmimas, prašau balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 104, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-358(2)) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

11.31 val.

Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 2, 4, 5, 9, 12, 18, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-359(2) (priėmimas)

Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą – Šeimynų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-359(2). Pastraipsniui.

Dėl 1, 2 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

A. SYSAS (LSDPF). Galime.

PIRMININKĖ. 3 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Mes jau ankstesniuose įstatymuose tam pritarėme. Komitetas pritarė. Galime pritarti? Galime pritarti. Ir visą 3 straipsnį galime priimti? Priimame.

Dėl 4, 5 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? (*Balsai salėje*) Galime priimti.

6 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Pavadinimo klausimas.

PIRMININKĖ. Jis jau buvo aptartas ankstesniuose įstatymuose. Pritariame. 6 straipsnį galime priimti? Priimame.

7 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymai.

A. SYSAS (LSDPF). Tos pačios pataisos.

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke. Priimame (ir net nebesvarstome) 7 straipsnį.

8 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Analogiška.

PIRMININKĖ. Taip, 8 straipsnis. Teisės departamento...

A. SYSAS (LSDPF). Pavadinimo klausimas.

PIRMININKĖ. Pavadinimas. Pritariame. Ir analogiškas pasiūlymas, kuriam jau pritarėme. 8 straipsnį galime priimti? Galime.

9 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Analogiška.

PIRMININKĖ. Jau taip pat aptarėme. Galime priimti visą 9 straipsnį su Teisės departamento pasiūlymu.

10 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Taip pat.

PIRMININKĖ. Taip pat. Yra tas pats pasiūlymas. Galime priimti 10 straipsnį? Galime.

11 straipsnis. Galime jį priimti? Pasiūlymų nebuvo gauta. Priimame. Atitinkamai dėl numeracijos buvo Teisės departamento pasiūlymas. Į tai galime atkreipti dėmesį ir sutvarkysime.

Dėl viso įstatymo projekto nuomonių nėra. Norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių ir vienbalsiai visi pritarė, pasisakė už šio įstatymo priėmimą. Skelbiu Šeimynų įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-359(2)) priimtą. (*Gongas*)

11.34 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 7, 32¹ ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-360(2) (priėmimas)

Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-360(2). Priėmimas. Pastraipsniui. 1 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Pritarė.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio. Pritariame. Visą 1 straipsnį galime priimti? Galime. 2 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcija.

PIRMININKĖ. Pasiūlymų nebuvo gauta. Priimame. 3 straipsnis.

A. SYSAS (LSDPF). Redakcinio pobūdžio pirmoji pataisa.

PIRMININKĖ. Ir antroji pataisa.

A. SYSAS (LSDPF). Irgi.

PIRMININKĖ. Taip pat. Galime pritari Teisės departamento pasiūlymams, kuriems komitetas pritarė. Galime priimti visą 3 straipsnį? Priimame. Dėl 4 ir 5 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto nori kalbėti P. Gražulis. Būtinai nori kalbėti Petras. Suteikiame galimybę.

P. GRAŽULIS (TTF). Taip, būtinai noriu kalbėti. Gerbiamieji Seimo nariai, priėmėme visą įstatymų paketą, susijusį su vaiko teisių apsauga. Aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad pagrindiniame įstatyme buvo gerbiamosios D. Šakalienės pasiūlymas, kad vaikas gali augti ir ne biologinėje šeimoje, tačiau Seimas apsisprendė ir atmetė šį pasiūlymą. Tačiau ponai konservatoriai, išskyrus R. J. Dagį, balsavo už šitą pataisą. Ne konservatoriai, o gal krikščionys demokratai. Todėl, manau, tikrai netoleruotinas dalykas, o jeigu tiesiogiai suprastume, įteisinama, kad vaiką galėtų auginti homoseksualios šeimos. Taip, kaip yra Vakaruose. Štai tokia yra „krikščioniška“ konservatorių pozicija.

PIRMININKĖ. Ačiū, Petrai. Jūs kalbėjote ne apie šį konkrečiai įstatymą, bet galbūt apie visą paketą. Dėkojame. Nesiginčydami balsuojame dabar turėdami savo nuomonę ir apsisprendimą dėl Vietos savivaldos įstatymo Nr. XIIIIP-360(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių: už – 97, prieš nėra, susilaikė 3 Seimo nariai. Įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-360(2) skelbiu priimtą. (*Gongas*) Vietos savivaldos įstatymą.

Dėkojame visiems. Priimtas iš tiesų svarbus įstatymų paketas. R. J. Dagys – replika po balsavimo.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, tikrai padarytas didelis darbas. Jeigu pažiūrėtumėte pagal tekstą, nuo pirmo projekto pateikimo iki čia liko tik mažiau negu 10 % to teksto. Komitetas tikrai daug padirbėjo su visomis organizacijomis, tikrai visi geranoriškai ieškojo sprendimų. Aišku, tai yra kompromisinis variantas, kuris galbūt ne visus absoliučiai tenkina, bet tai yra tikrai mūsų sutelktas darbas.

Tai, ką kolega P. Gražulis minėjo. Čia klausimas susijęs ne visai su tuo, ką jūs dabar sakote, nes ginčas yra, kur prasideda pilietinės teisės. Čia yra teisininkų diskusija, o ne diskusija dėl objekto, homoseksualių santuokų.

Tik noriu atkreipti dėmesį, kad galbūt būtų buvę gerai ir buvo galima priimti tokį įstatymą ir praėjusioje kadencijoje, nes mūsų Konservatorių frakcija ir Šeimos grupė kartu buvo parengusi Vaiko teisių pagrindų įstatymo projektą, kuris faktiškai dabar visas atgulė į šitą įstatymo projektą. Jis čia buvo integruotas geranoriškai su viskuo ir jeigu mes būtume eję tuo keliu, būtume greičiau pasiekę tą esamą rezultatą, kuriame atsirado ir vaikų... balansas, atsirado ir klausimai, susiję su pareigomis, su šeimos narių pareigomis vienas kitam. Visa tai yra ir ačiū Dievui.

Aišku, vienas klausimas – tai jo įgyvendinimas, kaip pavyks tą padaryti. Aišku, derinant, įgyvendinant iškils tam tikrų netikslumų ir mes, kaip Šeimos pakomitetas, jį tobulinsime, dar ateisime su pasiūlymais. Kaip sakiau, viena tema iki galo dar neišdiskutuota ir įrašytas bendras principas, tam tikras protingumo kriterijus dėl vaikų saugojimo iki šešerių metų, kaip jis bus taikomas, kaip tam pasiruošta, galbūt reikės ką nors patikslinti, o galbūt ir nereikės tikslinti.

PIRMININKĖ. Ačiū.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Priklausomai nuo to tada spręsiu. Labai ačiū visiems.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam R. J. Dagiui. Jūs išties daug prisidėjote prie to. K. Masiulis. Jeigu galima, trumpai, nes laukia didelis darbas.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Trumpai drūtai, aišku. Aš žinau, kad kartais brolis pavyduliauja broliui. Aš žinau, kad kartais žmona pavyduliauja vyrui, o P. Gražulis visada pavyduliauja Tėvynės sąjungai.

PIRMININKĖ. Ačiū.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Petrai, išdrįsk kaip ir mes būti drąsus!

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos! Tikrai nesuteiksiu žodžio.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Vardas pasakytas.

PIRMININKĖ. D. Šakalienė pasako labai trumpą argumentą.

D. ŠAKALIENĖ (*LSF*). Matote, čia, suprantu, yra tradicija, jeigu paminima tavo pavardė, reaguoti. Aš šiuo atveju tik norėjau pasakyti: žinote, pone Petrai, tiek to, aš jau nebereaguosiu!

PIRMININKĖ. Ačiū. Ačiū už supratimą. Petrai, dirbame toliau.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Net du kartus paminėjo, pirmininke, du kartus mano garbingą vardą paminėjo.

PIRMININKĖ. Trys žodžiai, viskas.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Aš tikrai, gerbiemieji konservatoriai, išdrįstu jums pasakyti tiesą ir niekas kitas neišdrįsta tos tiesos pasakyti. Ačiū Kęstučiui, kad įvertino mane.

PIRMININKĖ. J. Narkevičius. Prašau.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Labai ačiū. Iš tiesų mes stengiamės neįsivelti į beprasmišką diskusiją, tačiau kai kalbama apie vertybių supratimą arba jų interpretavimą, matyt, būtų tikslinga patikslinti. Taigi gerbiamasis ponas Jonas taip sušvelnino šitą pastabą, apie kurią kalbėjo ponas P. Gražulis, su kurio pozicija mes sutinkame. Būtent tame straipsnyje yra kur kas giliau užgriebta negu pilietinės ir teisinės kolizijos. Yra kalbama, kad būtent biologinėje šeimoje gali būti vaikai perteikiamas supratimas apie teises ir apie buvimą. Taigi kai kur plačiau negu teisinis supratimas. Visiškai remiu pono P. Gražulio pastabą. Gerbiemieji konservatoriai, priimkite tiesą tokią, kokia yra. Ačiū.

11.40 val.

Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4321(3) (priėmimas)

PIRMININKĖ. Ačiū. Dirbame toliau su labai dideliu užsidegimu. Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4321(3). Priėmimas. Komiteto pirmininkas A. Sysas, mes jį kviesime arba pakomentuosime kartu. Pastraipsniui. Pirmininke, yra pataisų, vis tiek jūsų nuomonė bus svarbi.

1 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 1 straipsnis „Įstatymo paskirtis ir taikymas“. Pasiūlymų nėra. 2 straipsnis. Nėra.

II skyrius. 3 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 4 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 5 straipsnis. Nėra. Šiuos mano išvardintus straipsnius galime priimti? Galime.

6 straipsnis „Išmokų dydžiai“. Buvo gauti pasiūlymai dėl šio straipsnio 3 dalies. R. Karbauskis, M. Majauskas, R. Baškienė, T. Tomilinas ir daug kitų kolegų teikė pasiūlymą padidinti koeficientą iš 1,5 į 1,8, bazinį socialinės išmokos dydį. Komitetas?

A. SYSAS (*LSDPF*). Neprieštaravo.

PIRMININKĖ. Neprieštarauja. Seimo nariai su tuo sutinka. Kalbėti niekas nenori. Galime priarti tokiai pozicijai ir tokiam pasiūlymui didinti išmokos dydį, buvo 57 eurai, dabar būtų 68,40 eurų? Visą 6 straipsnį galime priimti? Galime priimti.

7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 13 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Mano išvardintus straipsnius galime priimti? Galime priimti.

14 straipsnis. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Čia buvo praleista, mes visur pakeitėme „palūkanas“ į „delspinigius“, bet 14 straipsnyje per neatidumą liko. Grynai redakcinis pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Redakcinio pobūdžio, bet svarbi pastaba, kuriai komitetas pritarė. Galime priimti 14 straipsnį? Galime.

15 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti šio įstatymo 2 straipsnį... Tada visą 1 straipsnį su anksčiau išvardintais mano straipsniais galime priimti. Ir „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas“. Galime priimti? Galime priimti. Į Teisės departamento pastabą taip pat atsižvelgta. Ačiū komiteto pirmininkui.

Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų einame teisingu keliu, bet vis dėlto tas padidėjimas, kuriam šiandien pritarėme, iš esmės nesprenžia skurdo problemos, nes ar 57, ar 68 eurai vienišų šeimų skurdo problemos neišspręs. Labai tikiuosi, kad čia nesustosime ir eisime toliau, nes kaimyninėse šalyse yra daug didesnės išmokos.

Antras dalykas, ko tai nesprenžia, tai smurto problemų šeimoje. Motinos bus vis dar priverstos gyventi smurtaujančioje šeimoje, nes alternatyva yra skurdas, ir vaikų skurdas. Tai nesprenžia dinaminės problemos, t. y. vėl bus didinama minimali mėnesinė alga, bet šita išmoka išliks susieta su bazine socialine išmoka, kuri šiandien nieko realiai nereiškia. Aš pritariu tam projektui, bet kviečiu čia nesustoti ir žiūrėti į tai, kaip mes galėtume spręsti šias problemas toliau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, be tam tikro išmokų didinimo, mes sprendžiame pagrindinį klausimą, tai šio įstatymo efektyvumo klausimą. Šiuo metu išieškojimas yra tokio lygmens – 4 %. Mes susigražiname atgal iš tų tėvų, kurie nenori, neatlieka savo pareigos savo vaikams. Iš esmės tai paverčia šitą įstatymą ne tam tikra pagalba išieškant alimentus, kas buvo pagrindinė jo mintis, kad valstybė aktyviau padės kovoti su tais, kurie vengia savo pareigos, prisims bylinėjimosi našta ir taip pagelbės nuskriaustai pusei, ypač vaikams, kol kas jis yra iš esmės paverstas pašalpos mokėjimo įstatymu. Perdavimas „Sodrai“ galbūt iš tikrųjų padidins išieškojimą, nes jie turi daugiau sankcijų ir mechanizmų, bet turbūt vargu ar to irgi dar pakaks. Išmokų didėjimas realiai gali būti, siekiant visų kitų išmokų reikalingumo ir t. t., siejamas su išieškojimo efektyvumu, jeigu mes labiau padidintume išieškojimo efektyvumą, o tai yra dideli pinigai, mes galėtume papildomai, be biudžeto nuostolių, pakelti išmokas. Ta linkme galėtų judėti, galbūt ir anksčiau grįžti prie šito įstatymo peržiūros, išmokų mokėjimo dydžio klausimo.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomonę už. Suteiksiu žodį, nors ir nėra prieš, A. Sysui, kaip vienam iš autorių kažkada gimusio šio įstatymo projekto, Vaikų išlaikymo fondo. Prašom, gerbiamas kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Rima, jūs irgi buvote ta autorė. Gyvenimas parodė, kad reikia koreguoti. Manau, kad šitas žingsnis buvo teisingas, nes mes, dažnai kalbėdami apie įstatymus, kalbame, kad reikia jį analizuoti remiantis kaštų ir naudos santykiu. Aišku, jeigu mes žiūrime grynai per finansinę... jis labai minusinis, reikėjo daryti tam tikrus žingsnius, kas ir daroma, kad jis eitų į pliusą. Bet jeigu mes žiūrime per psichologinį, moralinį dalyką, tai yra pagalba šeimai, kuri liko, dažniausiai mamai su vaiku, o tėvas kažkur kaip vėjas laksto po laukus, tai, aišku, valstybė turi padėti. Aš manau, morališkai jis yra teigiamas, todėl pritariu šitam žingsniui. Šiuo įstatymu tikrai nesirengiama spręsti smurto ir kitų problemų, kurių labai daug šeimose, artimoje aplinkoje arba šeimoje, bet aš manau, atiduodami administravimą socialinio draudimo valdybai, kuri pasižymi itin geru darbu surinkimo srityje, geriau Lietuvoje niekas nedirba iš institucijų, mes matysime proveržį po kelerių metų, kai biudžetas pradės pilnėti, mes ne tik remsime šeimas, bet skolininkai pradės gražinti skolą valstybei.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės prieš nėra. Prašom apsispręsti ir balsuoti dėl Vaikų išlaikymo fondo įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: vienbalsiai – 107 pritarė įstatymo projektui. Skelbiu Vaikų išlaikymo fondo įstatymą (projektas Nr. XIIP-4321(3) priimtą. (*Gongas*)

N. Puteikis. Replika po balsavimo.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Kolegos, aš naujos informacijos šviesoje raginu grįžti prie išmokų didinimo. Pataisa yra įregistruota M. Majausko ir I. Šimonytės. O nauja informacija yra tai, kad Automobilių kelių direkcijos vadovas turi 36 patarėjus. Tuos pinigus permetus į Vaikų išlaikymo fondą, mes galėtume itin padidinti išmoką vaikams.

PIRMININKĖ. Ačiū. Svarbu padaryta pradžia, išmoką didinti pradėjome po 10 metų. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mano balsas buvo už.

PIRMININKĖ. R. Šarknickas, dėl protokolo – įrašome, kad balsavo už. Ačiū už sutelktą ir vienbalsį pritarimą šiam įstatymui.

11.49 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 8, 17 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-946(2) (priėmimas)

Dabar šio pagrindinio įstatymo projekto lydimasis – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-946(2). Pastraipsniui. 1, 2, 3, 4 straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nebuvo gauta. Galime juos priimti? Galime. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 102 Seimo nariai ir vienbalsiai 102 pritarė lydimajam socialinės paramos įstatymo projektui. Skelbiu įstatymą priimtą. (*Gongas*)

11.50 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-947(2) (priėmimas)

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-947(2). Pastraipsniui.

1 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti.

2 straipsnis. Pasiūlymų nėra. Įsigaliojimo data. Galime priimti? Įsigalioja nuo 2018 m. sausio 1 d. Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių. 100 vienbalsiai pritarė Socialinių paslaugų įstatymo projektui, kurį skelbiu priimtą. (*Gongas*) Dėkojame. Šių įstatymų paketą taip pat baigiame.

11.51 val.

Baudžiamojo kodekso 43, 47, 54, 62, 63, 64, 68¹, 68², 71, 75, 90, 226 ir 227 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1066(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas 1-5 – Baudžiamojo kodekso 43, 47, 54, 62, 63, 64, 68¹, 68², 71, 75, 90, 226 ir 227 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1066(2). Svarstymas. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada. Prašau komiteto pirmininką V. Baką pateikti komiteto išvadą.

V. BAKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiamieji kolegos. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas rugsėjo 27 dieną svarstė minėtą įstatymo projektą. Nutarta jam pritarti bendru sutarimu.

Pabrėžiu, kad komitetas posėdžiavo kartu su Teisės ir teisėtvarkos komitetu, tas sprendimas buvo priimtas kartu diskutuojant. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju komiteto pirmininkui. Kviečiu papildomo komiteto, Teisės ir teisėtvarkos komiteto, pateikti išvadą. J. Sabatausko nėra, gal, Laurai Stacevičiaus, galėtumėte perskaityti? L. Stacevičius, Teisės ir teisėtvarkos komiteto narys. Jums reikia perskaityti Teisės ir teisėtvarkos komiteto baigiamąją išvadą.

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė kartu, kaip minėjo, klausimą ir... Palaukite, kur čia?

PIRMININKĖ. Dėkojame komiteto... Pasiūlymas yra pritarti.

L. STACEVIČIUS (LVŽSF). Pritarti, taip.

PIRMININKĖ. Ačiū. Diskusija. V. Bakas. Norite kalbėti diskusijoje? Dėkojame.

Nuomonė už, nuomonė prieš po svarstymo. Nėra. Galime bendru sutarimu? Galime.

Priėmimas. Pastraipsniui. Prieš tai – taip, kadangi priėmimas ypatinga skuba, buvo toks pasiūlymas ypatingos skubos, ar galime pritarti ypatingai skubai? Galime. Bendru sutarimu? Bendru sutarimu. Dėkoju. O dabar jau pastraipsniui.

1 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti? Galime.

2 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Galime priimti. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 straipsniai. Pasiūlymų dėl šių straipsnių nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. Ar norite kalbėti, kolegos? Galime nekalbėti ir balsuoti? (*Balsai salėje*) Pritarėme. Sutarėme. Prašau apsispręsti ir balsuoti dėl Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, kad jį priimtume.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95 Seimo nariai. Vienbalsiai 95 Seimo nariai pritarė Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių priėmimui. Tad skelbiu įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-1066(2) priimtą. (*Gongas*)

V. Bakas – replika po balsavimo.

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tiesų norėčiau padėkoti. Tai buvo, nors tyliai priimtos, bet revoliucinės pataisos, kurios apskritai keičia bausmių politiką, kurios reiškia, kad, viena vertus, nusikalsti bus labai brangu, labai neapsimokės. O už ypatingas ir sunkias politines korupcines veikas žmonės negalės išvengti baudžiamumo, tai yra laisvės atėmimo bausmės. Aš džiaugiuosi, kad priimta tokiu bendru sutarimu kaip gynybos srityje. Ir tikiuosi, kad tai bus pirmas žingsnis einant ir darant kitus žingsnius, tai yra priimant kitus projektus, kurie laukia mūsų. Noriu padėkoti ir kairei, ir dešinei. Buvo daug diskusijų, bet, matyt, tai paneigė visus mitus, kad čia, Seime, vyksta chaosas ir suirutė. Tai kaip tik darna. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dirbame ištis labai darniai, užtai aš taip pat nuoširdžiai dėkoju, bet prašau dar tokio pat susitelkimo svarstant, priimant kitus įstatymų projektus, kurių šiandien turime daug.

11.57 val.

Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 7, 15, 17, 21, 23, 24, 30, 39 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 45 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-912(2)ES (priėmimas)

Aš skelbiu Branduolinės energijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-912(2) priėmimą. Pasiūlymų dėl straipsnių, kuriuos išvardinsiu, nebuvo gauta – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 straipsniai. Ar visus šiuos straipsnius, dėl kurių, kaip aš jau minėjau, pasiūlymų nebuvo gauta, galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Kad priimtume visą įstatymo projektą, prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 88, prieš, susilaikiusių nėra. Vienbalsiai priimtas Branduolinės energijos įstatymas (projektas Nr. XIII-912(2) (*Gongas*))

11.58 val.

Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 2, 3, 9, 11, 14, 17, 22, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 50 straipsnių, septintojo skyriaus pavadinimo ir 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 34¹ ir 39¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII-913(2)ES (priėmimas)

Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą, lydimąjį – Branduolinės saugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-913(2)ES. Kviečiu Ekonomikos komiteto atstovą A. Skardžių. Mes čia jau turime pasiūlymų. Pastraipsniui.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti mano išvardintus straipsnius? Galime priimti.

9 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė?

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Taip.

PIRMININKĖ. Norinčių kalbėti nėra. Galime pritari? Visą 9 straipsnį galime priimti? Galime.

10 straipsnis.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Čia redakcinė pataisa, pirmininke, buvo.

PIRMININKĖ. Taip, redakcinė pataisa. Ačiū už komentarą.

10, 11, 12, 13, 14, 15 straipsniai. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime šiuos straipsnius priimti? Galime priimti.

16 straipsnis. Buvo gautas Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Redakcinis taip pat.

PIRMININKĖ. Redakcinis. Ir kitas Teisės departamento pasiūlymas dėl šio straipsnio – taip pat redakcinio pobūdžio. Teisės departamento trečias pasiūlymas, kuriam komitetas taip pat pritarė, – taip pat redakcinio pobūdžio. Ar galime pritari? Galime. Ar visą 16 straipsnį galime priimti? Galime.

17, 18, 19, 20 straipsniai. Dėl 20 straipsnio jau buvo gauti pasiūlymai. Dėl 19 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Galime šiuos anksčiau išvardintus straipsnius priimti? Galime.

20 straipsnis. Dėl 20 straipsnio yra gautas Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Komiteto atstovas.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Tai redakcinio pobūdžio, suderintos formuluotės. Galima pritari? Galima. 20 straipsnį galime priimti? Galime.

Dėl 21, 22, 23, 24 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

Dėl 25 straipsnio gautas Teisės departamento pasiūlymas, dėl šio straipsnio 6 dalies. Komiteto nuomonė.

A. SKARDŽIUS (*LSDPF*). Buvo nustatyta konkreti data, iki kada parengiami įgyvendinamieji teisės aktai, – iki 2017 m. spalio 31 d. Tai štai, buvo papildyta tuo. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. 25 straipsnį galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto. Dėl viso norinčių kalbėti už, prieš nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 79 Seimo nariai. Vienbalsiai 79 pritarė Branduolinės saugos įstatymui (projektas Nr. XIII-913(2)). Skelbiu jį priimtą. (*Gongas*)

12.02 val.

Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 7¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-914(2) (priėmimas)

Kitas lydimasis – Radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 7¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-914(2). Priėmimas. Pastraipsniui. Du straipsniai.

Dėl 1 straipsnio yra gauti Seimo narių D. Kreivio ir A. Kubiliaus pasiūlymai. Ar būtų 29 Seimo nariai, kurie pritaria, kad būtų pateiktas pasiūlymas? Būtų. Leidžiame pateikti. Kuris iš kolegų? Nė vieno nėra. Tai gal komiteto pranešėjas? Pakomentuokite pasiūlymą.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Patys autoriai galėtų pakomentuoti. Gerbiamas D. Kreivys ir A. Kubilius buvo pateikę pasiūlymus dėl 1 straipsnio, 7¹ straipsnio pakeitimo, kad Valstybinė atominės energetikos inspekcija kartu su Sveikatos apsaugos ministerija suderina su Vidaus reikalų ministerija, tvirtina aprašą, kuriuo nustatoma branduolinės energetikos objektų (papildymas), „esančių Lietuvos Respublikoje ir kaimyninėse valstybėse“... Buvo toks papildymas ir komitetas jam pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra norinčių kalbėti dėl šio pasiūlymo? Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Ar galime pritarti komiteto pateiktai pozicijai? Galime. Galime priimti 1 straipsnį su pasiūlymu? Galime komiteto redakciją? Galime. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Galime 2 straipsnį priimti? Galime.

Norinčių kalbėti dėl viso įstatymo projekto nematau. Apsisprendžiame balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 75 Seimo nariai. Vienbalsiai 75 pritarė Radiacinės saugos įstatymo pakeitimui. Skelbiu įstatymą (projektas Nr. XIIIIP-914(2) priimtu. (*Gongas*)

12.05 val.

Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 9 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-915(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, kitas įstatymas – Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 9 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-915(2). Pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 2 straipsnio gauti Seimo narių D. Kreivio ir A. Kubiliaus pasiūlymai. Noriu klausti komiteto. Čia analogiški pasiūlymai kaip dėl praėjusio, kurį priėmėme?

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ne visai.

PIRMININKĖ. Ne visai.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Gal patys autoriai galėtų pristatyti, tai aš pakomentuosiu.

PIRMININKĖ. Aš išlaikau procedūrinius dalykus. Pranešėjų nėra, todėl prašau komiteto atstovo pristatyti pasiūlymą ir atsakyti.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Dėl 2 straipsnio, 30 straipsnio pakeitimo. Buvo pateikta pastaba, kad įvykus branduolinei radiacinei avarijai branduolinės energetikos objekte, esančiame Lietuvos Respublikoje ar kaimyninėje valstybėje, kai į jo avarinės parengties zonas patenka dalis Lietuvos Respublikos teritorijos... Komitetas pritarė iš dalies, siūlydamas formuluotę, kad įvykus branduolinei radiacinei avarijai branduolinės energetikos objekte, esančiame Lietuvos Respublikoje ar kaimyninėje valstybėje, kai jo avarinės parengties zonos ir (ar) avarinio planavimo atstumai patenka į Lietuvos Respublikos teritoriją. Buvo pritarata iš dalies. Komiteto siūlymas buvo tas mano pastasis, kurį aš jums ir perskaičiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti dėl kolegų D. Kreivio ir A. Kubiliaus pasiūlymų nėra. Galime pritarti? Galime pritarti komiteto nuomonei pritarti iš dalies. 2 straipsnį priimti galime? Galime.

3 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 81. Vienbalsiai 81 pritarė Civilinės saugos įstatymui, kurį skelbiu priimtu. (*Gongas*)

12.08 val.

Branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 2, 7, 15, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 50¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-287 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1096(2) (svarstymas ir priėmimas)

Dar vienas lydimasis šio įstatymo projektas – Branduolinės energijos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1096(2). Svarstymas. Prašau Ekonomikos komiteto pateikti išvadą.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Mes atsižvelgėme į Teisės departamento pateiktą rugsėjo 14 dienos išvadą: „Įvertinę projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, pastabų neturime.“ Pritarėme tokiai išvadai, todėl sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už komiteto išvadą. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Norinčių kalbėti už, prieš nėra. Svarstymas. Galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu.

Gerbiamieji kolegos, kad šis įstatymas prisivytų šitą paketą, kurį jau priėmėme, ar galime pritarti Pirmininko siūlymui – ypatingai skubai? Galime pritarti. Dėkoju. Bendru sutarimu.

Priėmimas. Vienas straipsnis. Pasiūlymų, kaip jau minėta, nėra gauta. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 78 Seimo nariai. Vienbalsiai 78 pritarė įstatymo projektui – Branduolinės energijos įstatymui (projektas Nr. XIIIIP-1096(2), kurį skelbiu priimtą. (*Gongas*)

12.10 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4688(4) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4688(4). Svarstymas. Kaimo reikalų komiteto išvadą prašau pateikti J. Rimkų.

J. RIMKUS (LVŽSF). Ačiū pirmininkei. Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, šių metų liepos 11 dieną pritarė komiteto patobulintam Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4688(4) ir komiteto išvadoms.

Balsavimo rezultatai: už – bendru sutarimu.

Šio įstatymo projekto tikslas – užtikrinti valstybinės žemės racionalų naudojimą ir valstybinės žemės nuomos santykių tęstinumą. Komitetas šių metų rugsėjo 20 ir 27 dienomis posėdžiuose apsvairstė visus Seimo narių pasiūlymus. Siūlau pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui po svarstymo.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui už komiteto išvadą. Skelbiu diskusiją. Pirmasis kalbėti nori S. Gentvilas. Prašau. Jums – penkios minutės.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, norėjau sutrukdyti žaliają dieną. Žaliaja aš ją vadinu dėl to, kad beveik visi įstatymų projektai iki šiol priimti žaliai. Aš dėl šito įstatymo projekto balsuosiu prieš ir norėčiau keletą argumentų, kad įtikinčiau, kodėl reikėtų palaikyti mano nuomonę.

Šiandien paskelbtas Pasaulio ekonomikos forumo pranešimas, kad Lietuva nukrito pasauliniame konkurencingumo reitinge šešiomis vietomis. Vienos pagrindinių – trys identifikuotinos sritys, kodėl Lietuva smunka, tai yra: mokesčių dydis, biurokratija ir mokestinis reguliavimas. Šiandien mes šnekame apie valstybinės žemės apmokestinimą, ir šitas klausimas nėra vienareikšmis. Aš manau, kad šiandien šituo įstatymu valstybė elgiasi robinhudiškai – ateina, pasako: sumokėsite tiek, ir tikisi, kad sumokėjus mokestį ekonomika veiks toliau. Mes turime suprasti, kad politika, kurią mes čia darome šitoje Seimo salėje, neveikia atskirai nuo ekonomikos. Jeigu jūs turite valstybinės žemės nuomos sutartį ir planuojate investicijas ten, jūs įvertinate visus mokesčius, kurie bus apskaitinti. Šiandien pasiūlytas 20 % apmokestinimas keičiant valstybinės žemės pa-

skirtį arba rekonstruojant statinį, kuriam yra išnuomota valstybinė žemė, 20 % yra keturis kartus aukščiau, negu Vyriausybė pati buvo apsisprendusi sausio mėnesį savo Vyriausybės nutarimo projekte, tai yra 5 %. Vyriausybė pati galvojo apie 5 %, Seimą pasiekė 20 % apmokestinimas, kas iš esmės sustabdytų tikrai didelę dalį investicinių planų, kurie yra. Šiandien matome atsigauančią ekonomiką. Šiandien yra pigūs pinigai ir tikrai verslas pasirengęs investuoti. Valstybė tikrai daugiau pinigų susigražintų per ekonominę veiklą, o ne būdama apmokestinama nuo pat pradžios.

Kalbant iš esmės, kas dedasi su valstybine žeme, aš matau struktūrinę problemą, nes valstybinės žemės politiką igyvendina, prižiūri Žemės ūkio ministerija. Žemės ūkio ministerijai istoriškai šita sritis kaip kuruojama atiteko dėl to, kad buvo pavesta kuruoti valstybinės žemės reformą ir žemės gražinimą. Tačiau žvelgiant iš kaimo perspektyvos, su kuo susiduria Žemės ūkio ministerija, iš esmės 20 % apmokestinimas kaimo vietovėje žemės nėra labai didelis, lyginant su kitomis investicijomis, kurias reikia padaryti užstatant sklypą. Tuo tarpu miesto teritorijoje 20 % yra dažnai mirtinas kai kuriems projektams. Žemės ūkio ministerija, iš esmės turėdama ryšį tikrai su kaimo vietovėmis, visiškai yra atitrūkusi nuo to, kas realiai vyksta ekonomikoje. Todėl aš iš esmės klausčiau, ar nevertėtų žemės ūkio politiką perduoti Aplinkos ministerijai? Tai yra urbanizuotų teritorijų užstatymo politiką kuriančiai Vyriausybės institucijai.

K. Grinius, kuris didelis įkvėpėjas buvo Valstiečių sąjungos, 1915 metais parašė tokį esė „Teisingas žemės valdymas“. Jis tada kalbėjo, kaip iš dvarininkų teisingai reikėtų atimti žemę ir perdalinti ją žmonėms, tiems, kurie iš tikrųjų užsiimtų, o paimtų iš dvarininkų, nes dvarininkai tiesiog turėjo lažo pavidalu baudžiauninkus. Šiandien vyksta panašus procesas. Valstybė jaučiasi atiminėjanti žemę iš planuojančių investuoti arba apmokestinanti juos neproporcingai. Ar iš to bus naudos? Šiandien matome, kad atvirkščiai – kils labai daug chaoso. Aš raginu Žemės ūkio ministeriją pagaliau pasiūlyti normalią viziją, kaip bus sutvarkyta Lietuvos žemės politika tiek valstybinės žemės, tiek Nacionalinės žemės tarnybos, tiek kitų kuruojamų sričių. Raginu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Starkevičius maloniai kviečiamas diskutuoti. Penkios minutės. Ruošiasi E. Pupinis.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų ši istorija užsitęsusi. Kaip žinote, metų pradžioje kilo tam tikras skandalas (galbūt ten ir kokių nors dviejų verslo grupių vyksta kova) – tai „Hanner“, Žalgirio stadionas ir jų statybos. Jie nusipirko žemę iš Turto banko... ne žemę, o pastatus ir toliau rengėsi rekonstruoti didžiulį investicinį projektą. Kai pradėjo dirbti, prasidėjo karas ir čia įsitraukė ir Vyriausybė, ir Žemės tarnyba, tačiau tas mazgas ir po šiai dienai nėra atrištas. Aš manau, Vyriausybė galėjo jau ir anksčiau atrišti – 5 % ar 20 %, kaip dabar yra. Tuos 20 % gal verslas sugėbės ir sumokės.

Tačiau kur yra didžiausia problema, kuri liks, jeigu mes priimsime tokį kaip šiandien ir nepatobulinsime? Čia mes išspręsime problemą tų, kurie šiandieną jau turi tas žemės nuomos sutartis, o tie, kurie neturi tų sutarčių, jos yra rengiamos (aš vėliau statistiką pateiksiu, kiek jų yra), jie turės tada ne 20 % sumokėti už daugiau negu 5 %, jei užstato žemės ir investuoja, bet turės jau tada visus 100 % ir turės tą visą žemę pirmiausia išpirkti ir paskui investuoti. Ką iš tikrųjų prieš tai kalbėjęs mano kolega minėjo, tai verslui būtų didelė našta ir nelygios sąlygos. Viena grupė, kuri turi sutartis, kitos, kurios rengiamos. Kuo jie kalti, kad ten dėl... bus daug priežasčių, kad ir dėl savivaldybių, Žemės tarnybos kaltės tos sutartys yra vilkinamos. Dėl ko prasidės teismo procesai, duos į teismą, kad ne dėl jų kaltės buvo vilkinta ta sutartis. Šitai mes tikrai turime išspręsti, nes kitaip įstatymas veiks labai blogai ir jis bus tikrai su visais korupciniais požymiais, nes galbūt kas nors ieškos būdų, kaip ta sutartis anksčiau būtų užregistruota, bet čia jau detalės.

Dabar aš šiek tiek statistikos, kad susiorientuotume, kiek Lietuvoje palies, kokį ratą palies. Kitos paskirties ir užstatytos žemės Lietuvoje yra 450 tūkst. hektarų. Iš jos jau privačios, kurie yra išsipirkę – 150 tūkst. 300 lieka, šitas ratas, apie kurį mes dabar diskutuojame. Iš viso iš tų 300 juri-dinių asmenų nuosavybė yra tikrai 15 tūkst. hektarų, kurių jau nelies. 200 tūkst. hektarų yra po pastatais. Nuomos sutarčių yra tikrai 50 tūkst. hektarų. 150 tūkst. dabar tvarkosi, tai mes juos paliekame už borto ir sakome: tu dabar privalai tą žemę būtinau pirkti. O šiandien dar statistikos:

80 % žemės yra nuomojama. Reikia pasakyti, kad ir Pirmojoje Respublikoje taip pat žemė daugiausia buvo nuomojama. Kaune visos gamyklos faktiškai stovėjo ant nuomojamos žemės. Dabartiniu metu, kaip minėjau, būtų apie 70 %, kurie gyvena ant nuomojamos žemės.

Pastatų Lietuvoje yra 2,5 mln., iš jų pusė naujos statybos, kita pusė – rekonstrukcijos. Būdo keitimai labai aktualūs 60 %. Kodėl, sakau, būdo keitimai? Jeigu dabartiniu metu yra garažas ir vers į gamybinę patalpą, taip pat turės mokėti tuos 20 %. Bet verslas su šituo diskusijose sutinka, tik jūs išspręskite tą Gordijaus mazgą. Tačiau vėl, sakau, lieka tie, kurie šiandien neturi tų sutarčių arba jos nebūtinai dėl objektyvių priežasčių nėra sutvarkytos. Taigi prieš priimdami galvokime arba dar jį tobulinkime. Buvo užregistruota mūsų Seimo narių...

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega, laikas!

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). ...pataisa, tačiau tikrai paskutiniu momentu komitete nepritarė, nors nesupratau, kodėl kolegos nepritarė. Bet dabar, kiek žinau, pataisų iniciatoriai jau irgi ruošiasi registruoti pataisą, kuri šiek tiek šią padėtų pataisyti.

PIRMININKĖ. Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taigi judėti reikia, tačiau problemų dar mes turime su šiuo įstatymu.

PIRMININKĖ. Kviečiu E. Pupinį. Prašau, penkios minutės.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, turbūt čia nemažai skaičių buvo pateikta, daug nereikia kartoti. Turbūt iš esmės čia pasitikėjimo įstatymas tarp pačios valstybės ir verslo. Jeigu pastebėjote, nuo pirminio varianto pateikto įstatymo projekto labai ir kardinaliai pasikeitė, nes ten buvo paprastas variantas, faktiškai vos ne drausti toliau plėtrą, jeigu žemę išsinuomojai tam reikalui, tai turėk, nors yra tuščių žemės sklypų, tu gali juos turėti, mokėti nuomos ir žemės mokesčius, bet plėtra tau negalima.

Šiandien turime patys apsispręsti, ar vėl laikytis tokios politikos, kad nieko neleisim, nieko neduosim, ir kalbėsime, kaip čia yra, kad verslas generuoja mažai pinigų, nevyksta investicijos, niekas nevyksta. Galima laikytis tokios politikos, vienu žodžiu, kad nieko nevyktų, kad, neduok Dieve, kur nors kas nors, tada nieko neleidžiame ir tada viskas bus taip, kaip buvę. Šioje vietoje, aišku, tam tikras prieštaravimas yra, tačiau vis dėlto turime suvokti, kad ir biudžetus formuoja verslas, ir verslo apyvartos turi vykti, ir kuo didesnės vyksta, tuo geriau – žmonės turi tam tikrą užimtumą. Šiandien mes kaip tik ir svarstome tą galimybę, ar tikrai į tuos žemės sklypus, kuriuos nuomoja verslas, išlaikydamas savo kažkokius senus pastatus, senas verslo formas, apskritai seną paskirtį, galime pažiūrėti truputį liberaliau ir leisti vystytis toliau, nes gyvenime daug kas keičiasi. Galbūt kai kada ir verslo šaka keičiasi ir reikia pertvarkyti ją, tarkim, iš kokios nors patalpų nuomos į gamybą ir taip toliau. Jeigu šitas įstatymas būtų tiksliai reglamentuotas ir, svarbiausia, vienodas visoms verslo šakoms, tai jis atvertų nemažai kelių.

Šiandien mes ir priimsime sprendimą. Siūlau palaikyti pataisą, jos dar šiek tiek bus patobulintos po svarstymo stadijos, ir bandyti žengti tą žingsnį, kad nieko neleisim, nieko neduosim, nieko neklausysim, užkonservuosim viską ir sėdėsime, ir žiūrėsime, kaip niekas Lietuvoje nevyksta. Siūlau vis dėlto pritarti įstatymo projektui, o po to bus siūlomos pataisos, kai kurioms pataisoms taip pat pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju kolegai už išsakytas mintis. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją. Dabar aptarsime pasiūlymus, kurie yra pateikti dėl tam tikrų straipsnių. Norėčiau susitarti dėl bendro darbo. Kad kiekvieną kartą neklausčiau, ar yra dešimt pritariančių, gal bendru sutarimu galime sutarti, kad leidžiame visiems pateikti ir atskirai nebebalsuojame? Ar sutariame šitaip? (*Balsai salėje*) Sutariame.

Gerbiamasis komiteto pranešėjas, prašome į tribūną. Jums teks komentuoti pasiūlymus. Pirmasis pasiūlymas buvo dėl 1 straipsnio, keičiamo įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 1 punkto. Seimo narys S. Gentvilas. Prašau pateikti pasiūlymą.

S. GENTVILAS (LSF). Mano pasiūlymo esmė buvo tokia, kad ne įstatyme būtų įrašyti konkretūs mokesčiai procentai, bet taip, kaip buvo Vyriausybės sausio 25 dienos nutarime, kad per mėnesį būtų parengtas Vyriausybės nutarimas. Iš esmės aš siūlau, kad Vyriausybės nustatyta tvarka būtų reglamentuotas žemės nuomos sutarčių paskirties keitimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

J. RIMKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritari. Už – 1, prieš – 7, susilaikė...

PIRMININKĖ. Argumentus sakykite, nesvarbu, kiek ten.

J. RIMKUS (LVŽSF). Argumentai. Konstitucinis Teismas 2006 m. gegužės 30 d. nutarime pažymėjo, kad nustatyti esmines ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ir ribojimus, darančius esminį poveikį ūkinei veiklai, pagal Konstituciją galima tik įstatymu. Atsižvelgus į tai, keičiamame įstatyme, o ne poįstatyminiame teisės akte turi būti įtvirtintos siūlomos išbraukti nuostatos.

PIRMININKĖ. Aišku. Nuomonė už pasiūlymą? Nėra. Nuomonė prieš – A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDPF). Iš esmės komiteto pranešėjas ir pasakė tą pagrindinę priežastį, aš tik noriu priminti, kad šį pavasarį ir vasarą Vyriausybė rengė 260 nutarimą, kur ir norėjo įtvirtinti šiuos procentus. To nutarimo negalėjo patvirtinti, prieštaravo tam įsakymui... Siūlau nepritari.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, prašome balsuoti dėl Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Nuomonės už, prieš buvo išsakytos.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 17, prieš – 25, susilaikė 30. Pasiūlymui nepritarta. Dėl to paties straipsnio buvo pateikti Seimo nario K. Starkevičiaus ir J. Varkalio pasiūlymai. Kuris? K. Starkevičius. Minutėlę, tuoj jungiame. (*Balsai salėje*) Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kadangi dar po to mes teikiame kitus pasiūlymus, mes šitą pasiūlymą atsiimame, nes kiti buvo patobulinti. Deja, paskui vėl diskutuosime, jiems taip pat nebuvo pritari. Šitą mes atsiimame.

PIRMININKĖ. Šitą atsiimate. Ačiū. Kitas iš eilės einantis pasiūlymas dėl to paties straipsnio yra jūsų, A. Stančiko, E. Pupinio, J. Rimkaus, A. Gaidžiūno ir J. Baublio. Dėl šito reikia balsuoti? Jūs norite pateikti. K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš tikrai norėčiau jį pateikti ir balsuoti.

PIRMININKĖ. Prašau pateikti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Daug skaičių paliečiau, kur yra esmė ir kodėl jį reikia priimti. Jeigu mes jį priimtume, tada tuos, kurie šiandien dar nėra sudarę sutarčių dėl vienokių ar kitokių aplinkybių, o jų yra iš tikrųjų apie 70 %, kurie valdo žemę, taip pat ir gyvenamuosius pastatus, jeigu keis paskirtį, būdą, liečia, tai tokiu atveju būtų išspręsta ta problema. Jie nebūtų verčiami išsipirkti tos žemės ir po to daryti rekonstrukcijos darbus, daryti plėtrą, bet galėtų sumokėti tuos 20 %. Dabar jiems yra užkertamas kelias, nes visi tie, kurie dar neturi šiandien sutarčių, pateks į šį tarpą. Įsivaizduokite, kokią mes užkrausime našta verslui, kai versime, nesvarbu, kad paimsime ir Skuodo rajoną, kur žemės vertė nėra tokia didelė, ten, kad ir kelios dešimtys tūkstančių bus, reikės mokėti tą mokesį, kad jis vėliau plėstų gamybą. Čia palies netgi tokius atvejus, kai norima pasistatyti. Buvo sandėliavimo pastatas, o dabar iš sandėlio daro gamybinę patalpą, kur vyks gamyba. Taip pat nebus leidžiama 20 %, bet, sakysime, pirmiausia tu išsipirk žemę, o paskui vystyk gamybą. Šita dalis yra šiandien aktuali, ją reikia tobulinti. Čia Vyriausybę turime, matau ir ministrą, šiandien esantį, bet tada komitete nesugebėjome mes, komiteto nariai, kurie buvome parengę, įrodyti, nes vadovaujamasi tik Žemės ūkio ministerijos specialistų nuomone.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

J. RIMKUS (LVŽSF). Komitetas, be abejo, svarstys šitą nuostatą, ir aš tikiu, kad jai bus pritari.

PIRMININKĖ. Ne svarstys, komitetas jau turėjo svarstyti.

J. RIMKUS (LVŽSF). Šis pasiūlymas komiteto posėdyje buvo atsiimtas.

PIRMININKĖ. Ne, gerbiamasis pranešėjau, ką tik K. Starkevičius...

J. RIMKUS (LVŽSF). A. Stančikas.

PIRMININKĖ. ...teikė pasiūlymą ir jūsų komiteto nuomonė buvo nepritari. Komiteto argumentai buvo tokie: siūloma laikytis komitete suderintos pozicijos, kuriai pritarė ir Žemės ūkio ministerija. Aš pagarsinau komiteto argumentus.

Dabar dėl Seimo nario K. Starkevičiaus ką tik išsakytos pozicijos nuomonė už, nuomonė prieš. A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš iš principo norėčiau kalbėti. Jeigu vykdomas verslas, nebūtinai, ar tai yra Vilniaus miestas, ar regionas, bet kurį verslo planą rašydamas tu neturėtum gauti naudos iš valstybės ir tavo verslas turėtų uždirbti tokius pinigus, kad tu už tą

žemę susimokėtum ir valstybė tavęs neturėtų sanuoti, ar tu keiti žemės paskirtį... Apie tai ne vieną dešimtmetį yra pasisakiusi Valstybės kontrolė, kad valstybė neefektyviai valdo savo turtą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už nuomonę prieš. Nuomonė už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš jau minėjau savo pasisakyme, kad tai yra pasitikėjimo įstatymas, ar tikrai skaičiuosime centukus, neduok Dieve, galbūt kur nors verslas, daugiau uždirbantis, turės didesnę pelną, o kas bus, jeigu verslas neuždirba tiek pelno, tai jam gyvybės klausimas, negali užsimokėti, tai ką, jam neplėsti gamybos ar iš tikrųjų nepriiminti, nekurti naujų darbo vietų. Iš tikrųjų šiuo atveju, manau, turėtume žiūrėti šiek tiek plačiau ir sudaryti galimybes vis dėlto nuomoti, plėsti, daryti, o ne taip: neleisti, stabdyti, nes vėlgi pagrindinis klausimas šiuo metu valstybėje yra geriau apmokamos darbo vietos, migracijos stabdymas, o ne tai, kad, neduok Dieve, į valstybės biudžetą nepakliūs keli centai, kuriuos galime tiesiogiai išlupti, nes yra ir netiesioginiai mokesčiai. Sukūrus darbo vietą, atsiranda pajamų mokesčiai, didėjant turtui – turto mokesčiai.

Iš tikrųjų, manau, turėtume žiūrėti plačiau ir atviriau. Siūlau pritari šitai pataisai, o po to dar galėtume padiskutuoti, gal vieną kitą pataisą padaryti, kad iš tikrųjų būtų sumažintos tos baimeš. Šiuo metu tikrai siūlau palaikyti K. Starkevičiaus iniciatyvą ir pritari.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, apsisprendžiame ir balsuojame dėl Seimo narių K. Starkevičiaus, A. Stančiko, E. Pupinio, J. Rimkaus, A. Gaidžiūno, J. Baublio pateikto pasiūlymo dėl įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalies.

Balsavo 79 Seimo nariai: už pasiūlymą – 24, prieš – 12, susilaikė 43. Pasiūlymui nepritarta.

Yra gautas Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas keičiamo įstatymo 9 straipsnio 14 dalį išdėstyti kitaip. Gerbiamasis kolega, prašome pateikti pasiūlymą.

J. RIMKUS (LVŽSF). Seimo narys S. Gentvilas siūlo pakeisti įstatymo 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti...

PIRMININKĖ. Atsiprašau, pranešėjau, Seimo narys pirmiausia turi pateikti pasiūlymą, o jūs pasakysite komiteto išvadą. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už žodį. Iš esmės pasiūlymas reglamentuoja žemės paskirties keitimą, kadangi pagrindiniame pasiūlyme ji yra apribojama ir neleidžiama žemės nuomos sutartyje. Aš vėlgi siūlau, kad žemės naudojimo paskirtis ar būdas būtų keičiami Vyriausybės nustatyta tvarka, o ne įstatyme būtų įrašyta.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

J. RIMKUS (LVŽSF). Nepritarti, nes pagrindinis argumentas, kad viskas būtų įtvirtinta įstatyme.

PIRMININKĖ. Nuomonė už, nuomonė prieš. Dėl pasiūlymo prašome apsispręsti balsuojant. Balsavo 76 Seimo nariai: už – 26, prieš – 21, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl tos pačios dalies pasiūlymą teikia K. Starkevičius ir J. Varkalys. Komitetas pritarė iš dalies. Ar K. Starkevičius sutinka, ar nori?.. Matau, K. Starkevičius sako, kad pritaria komiteto pozicijai, Jonas taip pat. Dėkojame. Galime pritari? Galime pritari.

Kitas pasiūlymas dėl 14 dalies. Jį kolegos atsiėmė ir savo nuomonės nepakeitė. 1 straipsnį baigėme.

2 straipsnis. Buvo Seimo narių S. Gentvilo, K. Starkevičiaus pasiūlymai dėl datos, bet komitetas pateikė savo nuomonę. Ar galime bendru sutarimu surasti kompromisą ir nereikia balsuoti? Ačiū, kolegos. Pritariame komiteto nuomonei. Taip pat komiteto nuomonei dėl įsigaliojimo, kad nuo 2017 metų gruodžio. Čia kalbu apie 2 straipsnio 2 dalį. Taip pat pritarta komiteto nuomonei.

Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas dėl 2 straipsnio 3 dalies. Simonai, prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Iš esmės siūlau, kad dabar jau investavę investuotojai su lūkesčiais, arba tai būtų vietos investuotojas, užsienio investuotojas, kad tie investuotojų lūkesčiai būtų patiesinami, valstybė neatsidurtų teismuose su ieškiniais dėl pasikeitusių investicinių sąlygų ir viena-reikšmiškai pakeistos sutarties, aš siūlau, kad visas šis reglamentavimas galėtų tik naujoms žemės nuomos sutartims. Toms, kurios jau yra sudarytos, tai negalėtų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

J. RIMKUS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritari, nes siūloma laikytis pozicijos, kuri buvo suderinta komitete – 2017 metų liepos mėnuo.

PIRMININKĖ. Už S. Gentvilo pasiūlymą nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Prašome balsuoti ir apsispręsti, ar pritariate pasiūlymui, ar komiteto argumentams.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 18, prieš – 18, susilaikė 45. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl 2 straipsnio 3 dalies yra gautas K. Starkevičiaus ir J. Varkalio pasiūlymas. Pristato kolega K. Starkevičius. Komitetas pritarė iš dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes sutinkame, nes iš dalies pritarta.

PIRMININKĖ. Jūs sutinkate. Dėkoju. Gautas Seimo narių K. Starkevičiaus, A. Stančiko, E. Pupinio, J. Rimkaus, A. Gaidžiūno ir J. Baublio pasiūlymas dėl tos pačios dalies. Norite komentuoti? Kitas jūsų pasiūlymas.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia jau buvo balsuota ir nepritarta, čia susiję.

PIRMININKĖ. Balsuoti jau nereikia. Ačiū. Aptarėme visus jūsų, kolegų, užregistruotus pasiūlymus. Dėl viso įstatymo projekto svarstymo stadijoje vienas – už, vienas – prieš. Už – K. Starkevičius. Prašom. Ačiū, pranešėjau, jūs galite atsisėsti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kaip jau ir minėjau, situacija dabartiniu metu yra dviprasmiška. Jeigu mes balsuotume už tokį, kokį dabar po svarstymo, po visų pateikimų priėmėme, tai lieka viena dalis, kurie šiandien rengia sutartis, tačiau dar jų nėra sudarę, nors nebūtinai dėl jų kaltės. Bet vyksta procesas visų tų sutarčių. Tai tada jie pateks į labai dviprasmišką situaciją, nes turės tą žemę, jei norės investuoti, plėsti gamybą, išsipirkti. O visa kita pusė, kuri šiandien turi sutartis, tačiau, kaip minėjau, statistika rodo, kad maža dalis, nedidelė dalis yra susitvarkę šiandien sutartis, tai jie galės mokėti tik 20 %.

Kas bus? Prasidės teisiniai procesai, nes bus duodama Žemėtvarkos tarnyba ar kitos tarnybos, kad ne dėl jų kaltės yra užtęstas tas sutarties sudarymas. Teismas, aišku, kokį sprendimą priims, bet didelė galimybė, kad priims nuomotojams palankų sprendimą. Tai kodėl mes einame tuo keliu? Galėjome nueiti, kad nesuskirstytume į dvi grupes, kurie jau turi sutartis, bet tie, kuriems rengiamos sutarys, kad šis įstatymas būtų visiems vienodas. Šiandien yra tokia situacija. Jeigu mes jo nepatobulinsime... Bet matau jau dabar norą tobulinti, tada bus tikrai žingsnis į priekį. Taigi kiekvienas turime apsispręsti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, papasakosiu tokią istoriją iš mano mylimo Klaipėdos miesto. Miestas, kuris kuriasi prie upės, paprastai pramonę kurdavo palei upę. Atsiradus keliams, atsiradus geležinkeliams, pramonė iš esmės išsikraustė iš miesto, bet miesto centre aplink upę liko labai daug pramoninių teritorijų. Miestas gyvybiškai nori atnaujinti šias teritorijas, todėl investuotojai, kurie privatizavo šias buvusias gamyklas, ar tai buvo grūdų fabrikai, ar tai buvo medienos cechai, jie privatizavo iš esmės pastatus, prie kurių susiformavo valstybinės žemės nuomos sklypus ir po to 2005, 2007, 2008 metais pardavė žemės nuomos sutartis, teisę į jas kitiems investuotojams. Vien šita transakcija buvo vertinama puse milijardo litų tais laikais. Vien Klaipėdoje. Tai valstybė iš šitos transakcijos tikrai nieko negavo. Valstybė buvo palikta nuošalyje. Mes kalbame apie tikrai didelius verslo pasipelnymus iš tokių transakcijų, kur valstybė iš esmės neįdėjo jokio mokesčio, bet šiandieninis reglamentavimas, kuris siūlo ir draudžia iš esmės kai kuriais atvejais keisti paskirtį ir apmokestinti ją 20 %, yra rizika, kad iš esmės tos gamyklinės ir apleistos teritorijos miestų centruose išliks nepakeistos ir ten liks gamyba, nors iš esmės mes turime kalbėti apie gyvenamąsias erdves ar dar ką nors. Šis įstatymo projektas išgąsdins bet kurį dėl plėtos miesto apleistose teritorijose. Ir tai yra ataka prieš miestus, kai yra akivaizdžiai nesuvokiama situacija. Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsisprendžiame balsuodami. Svarstymo stadija. Žemės įstatymas.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 94: už – 66, prieš – 3, susilaikė 25. Po svarstymo Žemės įstatymo projektui pritarta.

12.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio finansavimo tęstinumo ir plėtos“ projektas Nr. XIIIIP-844(2) (svarstymas ir priėmimas)

Dabar, gerbiamieji kolegos, turėjo būti Seimo nutarimas, bet kadangi nėra vieno iš pretendentų, tai gal truputėlį trumpą pertrauką padarome ir šituo metu aš kviečiu į tribūną pateikti... ne, šiuo atveju svarstymas.

Seimo nutarimo „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio finansavimo tęstinumo ir plėtros“ projektas Nr. XIII P-844(2). K. Smirnovas, Švietimo ir mokslo komiteto išvada. K. Smirnovas tuoj pateiks išvadą.

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas gavo Seimo Teisės departamento ir Biudžeto ir finansų komiteto siūlymus, atsižvelgė į jų pasiūlymus, patikslino nutarimą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiu R. Tamašuniene pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Jos nematau. Gal komiteto pirmininkas galėtų?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė įstatymo projektą, pasiūlė išbraukti nutarimo projekto 3 straipsnį ir pagrindiniam komitetui priimti sprendimus dėl kitų aspektų. Sprendimas priimtas bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti diskusijoje nėra. Yra Seimo nutarimas. Dėl jo gauta Biudžeto ir finansų komiteto... Pritarta iš dalies. Prieštaravimų dėl 1 straipsnio nėra. Galime pritari? Galime. Dėl 1 ir 3 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta.

Nuomonė už, nuomonė prieš. Jeigu nėra nuomonės prieš, gal, kolegos, nekalbame? Po svarstymo galime bendru sutarimu, nes pirmininkas siūlo ypatingą skubą. Ar galime pritari ypatingai skubai? Galime pritari ir mielai šiandien priimtume.

Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Galime priimti? Galime. Ir 3 straipsnis. Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto. Dar prieš kalbant noriu pasakyti, kad yra gauta Teisės departamento išvada, ji redakcinio pobūdžio, siūloma įrašyti žodį „užtikrinti“, turi būti įrašyti žodžiai „siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei užtikrinti“. Tai redakcinio pobūdžio, turime omenyje.

Dabar priėmimas. Nuomonės už, nuomonės prieš. Ar, kolegos, būtinai norite kalbėti? (*Balsai salėje*) Balsuojame, sutariame. Ačiū. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio finansavimo tęstinumo ir plėtros“ projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 90 Seimo narių: 89 balsavo už, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio finansavimo tęstinumo ir plėtros“ priimtas. (*Gongas*)

A. Kubilius, prašom. Replika po balsavimo.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Norėčiau paklausti Seimo Pirmininko, ar nebūtų galima analogiškai, remiantis štai šiuo nutarimu, pasiūlyti Seimui surengti prieš biudžeto pateikimą specialų posėdį, kur Seimo nariai galėtų į nutarimus surašyti visus savo pageidavimus, kas turėtų būti atspindėta kitų metų biudžete, nes dabar čia parašome, kad Vyriausybė turėtų skirti daugiau lėšų neformaliam ugdymui, nurodome ir sumą? Toks naujas žanras artėjant biudžetui siūlyti Vyriausybei tokius sprendimus specifiškai. Gal tada būtų galima sudaryti galimybę visiems pasiūlyti? Surašykime, kur mes ko pageidaujame, kas šeimos politikai, kas gynybai, kas švietimui, kas universitetams, kas dar kam nors.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pirmininkas nori, kadangi į jį kreipėtės, ir atsakyti.

V. PRANCKIETIS. Jūsų pasiūlymas labai laiku ir labai geras, kadangi biudžetas artėja. O dėl šito pasiūlymo konkrečiai, tai jis buvo labai labai išdiskutuotas, jo galimybės buvo sužinotos ir ateities biudžeto taip pat. Gerai, diskusiją surengsime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replika – G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū. Žinoma, vienintelio susilaikiusio A. Kubiliaus laikysena kelia nerimą dėl šio klausimo, bet aš tik noriu pasakyti kontekstą, kodėl buvo svarbu priimti šį nutarimą. Nes birželio 12 dieną Ministro Pirmininko lūpomis buvo pasakyta, kad šiais metais bus atrasta trūkstama suma – 2,6 mln. Deja, taip neatsitiko. Aš džiaugiuosi, nors buvo atrasta tikėtai dalis trūkstamos sumos ir ne nuo rugsėjo 1 dienos, o iš tiesų tikėtai nuo spalio tie pinigai pasieks vaikus ir savivaldybes. Natūralu, kad tokia vieninga Seimo pozicija žiūrint į priekį, kad sistema neformaliojo vaikų ugdymo ir jų popamokinio užimtumo nebūtų sugriauta. Aš sveikinu Seimą priėmus šitą sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Iš eilės – Jaroslavas, o paskui iniciatorei suteiksime žodį. J. Narkevičius. Prašau.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū, gerbiamoji pirmininke. Išties vertėtų pritarti pono Andriaus pasiūlymui, nes ponas Andrius ir būdamas premjeru turėjo tokią gerą patirtį, kaip valdantieji būtent tada tvarkė ir formavo biudžetą pagal valdančiajai priklausančių Seimo narių pageidavimų koncertą. Taigi būtų galima praplėsti visiems. Ką gi, tada būtų galima pritarti. Ponas Andrius pasidalytų savo patirtimi. Priėmus šitą įstatymo projektą, su įdomumu stebėsiu, kaip bus formuojamas ir pateiktas Biudžeto įstatymo projektas ir kaip ten atsispindės prioritetas – skyrimas švietimo poreikiams. Jeigu mes gal atrasime ir pedagogams, mokytojams algoms, atlyginimams pakelti, ugdymo procesų poreikiams, šitas lėšų skyrimas netrukdytų šituos poreikius realizuoti. Tikiuosi, kad taip ir bus.

PIRMININKĖ. Ačiū.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Mes taip pat tikimės, kad sutelktai dirbsime toliau.

Iniciatorė – A. Armonaitė. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju, kolegos, už palaikymą. Suprantu A. Kubiliaus skepsį. Ko gero, reikėtų pažymėti, jog ši iniciatyva atsirado ne biudžeto svarstymo kontekste, o apskritai tada, kai buvo iškilęs klausimas, ar neformalaus ugdymo krepšelis, ar tos programos būreliams turi ateiti, ar apskritai dar bus tęsiamos. Matyt, Seimo pozicija čia yra labai svarbi, nes mes pasakėme ne tik apie finansavimą. Mes pasisakėme, jog tai yra pasiteisinusi priemonė, tai yra prasminga priemonė ir ji turi turėti tinkamą politinį dėmesį ne tik kitais metais, bet ir dar kitais ir ta sistema turi veikti tvariai. Labai jums ačiū. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamoji Aušrine.

12.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ 2 ir 3 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1141 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Grįžtame prie pagrindinės darbotvarkės. Skelbiu darbotvarkės 1-8 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ 2 ir 3 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1141. Kviečiu pateikti šį Seimo nutarimą Seimo Pirmininką V. Pranckietį. Prašau.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, turime dar du pasiūlymus ir turime papildyti Vyriausiąją rinkimų komisiją. Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. mes tokį nutarimą buvome priėmę ir dabar turime jį papildyti, nes yra dar skirti du kandidatai: vienas – Teisininkų draugijos, kitas – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų atstovas į Vyriausiąją rinkimų komisiją. Taigi papildydamas turėčiau paskelbti, kad O. Kilkinova – Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu ir V. Semeška – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos siūlymu.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Pirmininke, jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Klausia P. Gražulis.

V. PRANCKIETIS. Nėra.

PIRMININKĖ. Nėra. T. Langaitis. Prašau, kolega. Nenori klausti. Ir A. Sysas. Nori klausti.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, ar išsprendžiame problemą... Aš nesusipažinęs su teikiama kandidatūra dėl buvimo politiku ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nariu, nes praeitą kartą vienas kandidatas nebuvo patvirtintas grynai dėl šito. Tai aš atsiprašau, aš nesusipažinau su biografija, todėl aš klausiu jūsų, ar ta problema yra išspręsta, ar ne, ar toliau?..

V. PRANCKIETIS. Tas vienas kandidatas buvo nepatvirtintas ne dėl to, kad jis yra tarybos narys, o dėl to, kad jis neturėjo patirties rinkimų komisijoje. Dabar jis dalyvavęs rinkimų komisijoje ir tą patirtį yra įgijęs.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau norinčių paklausti nėra. Ačiū Pirmininkui. Jūs žinote Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo tvarką. Po pateikimo nebalsuojame.

Diskusija. Norinčių kalbėti nematau, niekas neužsirašė. Po diskusijos vėlgi atitinkamai noriu informuoti, kad dėl Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų dviejų aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos Seimas skiria slaptu balsavimu (vadinasi, mes vieną jau turime, antrą pasiūlėme), bus skelbiamas slaptas balsavimas, nes frakcijos nenorėjo su pretendентаis susitikti. Dėl partijų yra kita tvarka: „Jeigu partijų pasiūlyti kandidatai atitinka šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 punkte numatytus reikalavimus, Seimas negali pasiūlyti kandidatų atmesti.“ Kandidatas atitinka šiuos straipsnius. Dėl jo slapto balsavimo skelbti nereikia. Išties mūsų pritarimas.

Dabar priėmimas. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Bet prieš tai aš turiu dėl straipsnių. 1 straipsnis. Siūloma pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip. Čia bus slaptas balsavimas. O 2 straipsnį papildyti V. Semeška Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos siūlymu. 2 straipsnį galime priimti? Galime. 3 straipsnis – įsigaliojimo data. Čia, gerbiamieji kolegos, mums reiktų apsispręsti. Jeigu šiandien mes organizuojame slaptą balsavimą dėl O. Kilkinovos ir atitinkamai turėdami jau pritarimą dėl 3 straipsnio, galėtume šiandien priimti kartu ir jų priesaikas. Galime bendru sutarimu rašyti įsigaliojimo datą nustatyti, kad komisijos nariai prisiekia rugsėjo 28 dieną vakariniame posėdyje besibaigiant ar pasibaigus Tėvynės sąjungos darbotvarkei? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu. Ačiū už tokį bendrą sutarimą.

Nuomonė prieš – V. Bakas.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tiesų Vyriausioji rinkimų komisija turi daugybę iššūkių skaidrinti mūsų rinkimų sistemą. Tai yra ir papirkimai, dėl kurių buvo imtasi iniciatyvų, ir apskritai skatinimas, kad žmonės eitų balsuoti, nes labai daug rinkimai parodė, kad žmonės tiesiog kartais nesupranta, kaip balsuoti, tarkim, balsuodami už sąrašus, reitinguodami. Čia reiktų aktyvesnės veiklos. Aš nesusitikęs su kandidatais, kai kuriuos iš jų pažįstu. Tikrai nesinorėtų balsuoti už katę maiše. Norėtusi paskirti pačius kompetentingiausius. Pavyzdžiui, Teisininkų draugijos siūlymas man yra visiškai... Negirdėjau, kad būtų kokia nors diskusija ar pagrindimas. Norėtusi išgirsti tuos argumentus. Todėl aš siūlyčiau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, savo balsavimą išreikšite slaptu balsavimu. Todėl dabar mes turime patvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Jūs žinote, kaip balsuoti, kad paliekame tą poziciją, už kurią pasisakome. Primenu, kad slapto balsavimo grupėje yra A. Armonaitė, A. Gaidžiūnas, J. Imbrasas, G. Skaistė, I. Rozova ir A. Salamakinas. Balsavimą vykdysime pietų pertraukos metu nuo 14 valandos po Vyriausybės valandos. Kadangi jau paminėjau Rinkimų komisijos rinkimo tvarką, dėl V. Semeškos sprendimas priimtas. Dėkoju.

Tęsiame mūsų darbą toliau. Kviečiu į... Atsiprašau, gerbiamoji kolege, jūs labai garsiai kalbate. Mes tęsiame posėdį toliau.

12.59 val.

Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projektas Nr. XIII-1061 (*pateikimas*)

Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projektas Nr. XIII-1061. Pranešėjas – A. Sysas. Prašom, kolega. Pateikimas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, susitikimuose su savivaldybių darbuotojais, su skyriais, įvairių profesijų žmonėmis, kai paprašai užduoti klausimus, pirmas klausimas visada yra atlyginimai. Praeitą savaitę mes su kolege buvome Elektrėnuose ir Kaišiadoryse, buvome susitikę su administracijos darbuotojais ir socialiniais darbuotojais, buvo jų daug – tai ir dirbantys seniūnijose, ir skyriuose. Aišku, pagrindinis klausimas yra, kada parlamentas ir valstybė įvertins šitų žmonių darbą. Devynerius metus biudžetinėse įstaigose bazinis dydis šitų darbuotojų yra išaldytas.

Aš manau, kad tai yra pirmas dalykas, ką mes turime padaryti kitiems metams, – padidinti, t. y. gražinti, aš nesakau padidinti, padidinsime mes biudžetininkams, nes jų dydis tikrai buvo

mažesnis, dabar tas dydis yra visiems vienodas ir valstybės, savivaldybių įstaigų darbuotojams, ir valstybės tarnautojams, politikams, pareigūnams.

Nuvertinome ne tik tuos darbuotojus, kurie dirba šitą darbą, mes nuvertinome patį darbą. Žmogus eina į darbą tikėdamasis atlygio už padarytą darbą, ir jeigu devynerius metus yra išaldytas atlyginimas, tai aišku, kad ir darbas, ir darbuotojai yra nuvertinami. Kainų pasiutpolkė, kuri ypač prasidėjo užgrojus Europos maršui, yra tokia didelė, kad pusę darbingo amžiaus gyventojų varo į neviltį.

Šios dienos „Delfyje“ galite pažiūrėti, ten yra tyrimas apie mūsų viduriniąją klasę, bet pažiūrėkite, pusė žmonių gyvena gaudami labai mažas pajamas. Aišku, ir ta pusė, turėkime omenyje, kad biudžetiniame sektoriuje dirba 300 tūkst. žmonių. Ir pasigirsta spekuliacijų viešojoje erdvėje, kad čia Seimo nariai pirmiausia sau nori padidinti atlyginimą. Na, yra bendras dydis. Aš manau, yra išeitis ir šioje situacijoje. Neturi būti visi kiti darbuotojai mūsų įkaitais.

Yra tokia rašyta taisyklė, kad tiesiogiai pasididinti atlyginimo Seimo nariai negali, jis gali išigalioti tik nuo kitos kadencijos. Kadangi tai yra bendras dydis, aš manau, kad taip negalima pasielgti, vėl rašyti keletą bazinių dydžių, bet mes galime į įstatymą įrašyti, kad politikams, kad galutinai visi džiaugtųsi, kurie labai nenorėtų, kad Seimo nariams didėtų atlyginimas, tik Seimo nariams, t. y. 141, kad jiems bazinis dydis padidės tik nuo kitos kadencijos, t. y. po trejų metų. Tada mes išspręstume šitą problemą, kuria spekuliuojama viešojoje erdvėje, ir 300 tūkst. žmonių paliekama įkaitais ir apie tai nekalbama. Aš manau, tai būtų tam tikras siūlymas. Jo nėra įstatyme, bet aš matau, kas vyksta aplink, ir aš pats pasižadu tą įrašyti, jeigu reikės. Aš manau, na, daugiau čia ir nėra ko diskutuoti.

Aš parašiau aiškinamajame rašte, taip, reikia pinigų. Suprantu, kad pinigų suma yra gana didelė, bet, gerbiamieji kolegos, manau, kad atėjo laikas. Aišku, kiti paprieštaraus vėl – buvote valdžioje, nepadarėte. Na, reikėjo gražinti šimtus milijonų nusavintų pensijų. Reikėjo gražinti. Gražinome. Reikėjo... (*Balsai salėje*) Ne iš savų, iš jūsų, gerbiama finansų ministre. Reikėjo pagaliau pradėti finansuoti krašto apsaugą – pradėjome, įveikėme, kitais metais – 2 %. Kodėl mes negalime grįžti į 2008 metų darbo užmokesčio lygį? Visi kiti rodikliai seniai viršijo 2008 metų rodiklius, išskyrus darbo užmokesčio bazinį dydį, ir antra problema yra socialinės išmokos, kurios irgi yra to paties 2008 metų lygio. Taigi atiduodu jūsų teismui, mūsų teismui, atsiprašau, priimsime sprendimą ar ne.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis pranešėjas. Prieš atidavimą teismui dar reikės atsakyti į klausimus. A. Kubilius. Prašau.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, čia kad visi suprastų, ką jūs siūlote. Siūlote bazinę atlyginimą visiems – ir tarnautojams, ir Seimo nariams, ir visiems kitiems politikams, ir teisėjams – didinti nuo 130,5 euro, kaip yra dabar, iki 142. Kaip pats rašote, tam reikės 210 mln. eurų visiems valstybės ir savivaldybių, biudžetinių įstaigų darbuotojams ir 42 mln. eurų politikams ir teisėjams. Kitaip sakant...

A. SYSAS (LSDPF). Ir pareigūnams.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). 260 mln., 252, na, tai yra tikrai didelė suma. Kaip aš matau, jūs tai pateikėte rugpjūčio 25 dieną, jūsų partijoje vykstant intensyviai diskusijai, kaip jums reikia tapti naujais kairiaisiais ir galbūt opozicija. Dabar pateikėte šitą įstatymo projektą kartu su A. Palioniu. Sakykite, jūs kur dabar esate – opozicijoje abudu pareiškėjai ar valdantieji? Jeigu valdantieji, tai gal galite pasakyti, kokia yra Vyriausybės nuomonė apie šį projektą?

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis Andriau, aš dabar esu tribūnoje, o Vyriausybės nuomonės mes tikrai paklausime, kreipsimės į Vyriausybę įvertinti ir pareikšti nuomonę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia I. Šimonytė. Ruošiasi... Nėra. Yra Ingrida. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Man turbūt laiko užteks tiek, kiek man liko. Gerbiamasis pranešėjas, anksčiau būdavo toks žanras, kad šitą įstatymą paprastai pateikdavo Vyriausybė su biudžeto projektu, bent jau taip, kaip aš mačiau tai pastaruosius, nežinau, gal dešimt metų. Vyriausybė garsiai giriasi, kad yra rezervavusi kitais metais 600 mln. skurdui mažinti. Jūs taip imate ir nujojate iš jų 250. Ar jūs su Vyriausybe apie tai esate diskutavę, nesate diskutavę? Kaip jūs čia ruošiatės visas problemas vienu metu išspręsti?

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamoji buvusi finansų ministrė...

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Buvusių nebūna.

A. SYSAS (*LSDPF*). ...gerbiamoji Ingrida, tikrai diskutavome ir su Ministru Pirmininku, ir su finansų ministru. Aišku, jų nuomonė turbūt būtų panaši kaip ir jūsų, kai buvote ministrė, jeigu aš atečiau su tokiu pasiūlymu, jūs turbūt nebūtumėte labai nudžiugusi. Aišku, jie labai rezervuoti į tai žiūri, bet aš manau, kad mūsų parlamentarų, reikalas paraginti, o galbūt padrąsinti Vyriausybę vis dėlto padaryti šituos žingsnius, jeigu mes gerbiame tuos žmones, kurie dirba valstybiniame, savivaldybiniame lygmenyje. Kodėl mes juos taip nuvertiname?

Aš suprantu, galbūt gali būti variantas, galbūt 142 iš karto negalima, gal per dvejus metus. Noriu priminti, kai buvo mažinamas bazinis dydis, nesakysiu, kada ir kas tą darė, tai buvo pirma 5 litais, o po to 9 litais, ne, atsiprašau, nuo 480 iki 450, o po to dar žemiau, buvo toks per du etapus. Galbūt per du etapus galima tą suskaičiavus padaryti, bet mes turime pasiūsti žinią šitiems žmonėms, kurie dirba, pirmiausia visiems Lietuvos žmonėms, nes jie dirba viešajame sektoriuje.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis kolega, na, šiaip jau aš pritariu šiam įstatymo projektui, esu įregistravęs analogišką, tačiau, kad ir keista, keturis kartus mažesnis didinimas, ir tas projektas bus svarstomas po pietų.

A. SYSAS (*LSDPF*). Sujungsiu.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Svarsčiau ir žiūrėdamas į jūsų projektą galvoju apie įgyvendinimą. Galima kiekvienais metais tam tikrais gabalais didinti, neužkraunant didelio krūvio biudžetui, bet kokį vis dėlto būdą, realų būdą jūs dabar matote įgyvendinti savo siūlymą? Suma, jeigu neklystu, sudaro trečdalį to vadinamojo pokyčių krepšelio. Aš sutinku, kad viešojo sektoriaus darbuotojai per ilgai yra nuskriausti, jiems tai yra pagrindinis pragyvenimo šaltinis.

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš manau, kad Vyriausybė galėtų vis dėlto rimčiau pažiūrėti į mokesčių reformą, ne į mokesčių pokyčius, nes tai leistų, jeigu mes pakeistume tam tikrus mokestinius įstatymus, gauti papildomai pajamų ir spręsti tai greitesniais tempais. Jeigu mokesčių rimtų pokyčių nedarysime, tai, aišku, tada lauksime Vyriausybės nuomonės. Aišku, parlamentas turi tokią galią, kad svarstydami biudžetą mes galime priimti tokį sprendimą ir padaryti 142. Nežinau, ar nuo to bus geriau, ar blogiau, mes, politikai, turintys ilgesnę praktiką, žinome, kad tai gali sukelti labai neprognozuojamų pasekmių. Aš manau, tai yra diskusinis dalykas, bet apie tai reikia kalbėti.

Aš džiaugiuosi, kad ir jūs buvote užregistravę. Mano skirtumas, kad kai mes parašome, kad pirmiausia politikai, tai tik apie tai ir kalbame. Mes kalbėkime apie tai, kad 250 tūkst. valstybės ir savivaldybių darbuotojų patenka į visą šitą mėsmalę, kalbėkime apie juos. Aš sakau, kaip eliminuoti 141, yra galimybė, galime eliminuoti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia J. Liesys. Ruošiasi I. Degutienė.

J. LIESYS (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mes dažnai girdime, kad dabar biudžetas yra viršplaninis, surenkama daugiau lėšų, nežinau, kiek šiuo metu yra surinkta virš plano. Gal kartais būtų galima pasinaudoti ir šita fraze, kurią dabar sako Vyriausybė, nebūtinai skiriant iš naujo biudžeto. Vis dėlto tikrai atkreipti dėmesį į savivaldybininkus, kadangi jie tikrai gauna mažus atlyginimus ir darbo vietas jų nėra labai aktualios ir populiarios, kaip atrodo, kad ten visi veržiasi. Jūs žiūrėkite, kokie sprendimai yra priimami savivaldybėse ir kaip ten sunku dirbti žmonėms, nes vis dėlto visi žiūri. Mes savivaldybininkus... arba priverčiame jų vadovus tai priedus skirti, tai dar kitus... O čia dabar būtų vienas atlyginimas, didesnis, mažesnis, ir būtų galima tai išspręsti. Aš noriu paklausti, jeigu dabar viršplaninis biudžetas renkamas, ar nebūtų galima įskaičiuoti į tai atitinkamą jūsų sprendimą?

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamasis Jonai, ačiū už žodžius ir klausimą. Aš manau, kad procedūra vis tiek bus tokia, kad Vyriausybė svarstys. Mes gausime atsakymą iš Vyriausybės, nes manau, kad iki biudžeto priėmimo vis tiek bus aiškumas. Galima bet kokius šaltinius panaudoti, jeigu jų yra ir leidžia judėti, mūsų neriboja Fiskalinės drausmės įstatymas ar dar kas nors, ta kryptimi. Aš nematau problemos. Aš sakau, jūs visi iš savivaldybių, turite savo rinkėjus, su visais bendraujate ir šita problema yra visos Lietuvos. Čia nėra vienos savivaldybės ar vienos įstaigos problema.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, aš tikrai palaikau jūsų teikiamą įstatymo projektą ir šiandien turbūt kaip niekada mes visiškai pamiršome, kad yra tokie valstybės tarnautojai, nepagrįstai niekinami ir žeminami. Iš kitos pusės, visuomenė nori iš tos pačios valstybės tarnybos tikrai gerų rezultatų.

Bet man kyla kitas klausimas. Vyriausybė yra numačiusi didinti minimalią mėnesinę algą. Dabar, jeigu mes pritariame jūsų teikiamam projektui, tai kiek čia bendra suma išeis iš viso, man dabar nelabai aišku pasidarė. Ar nebūtų geriau šiek tiek mažiau didinti? Aišku, čia turi būti Vyriausybės skaičiavimai, kad ir MMA būtų galima didinti, ir bazinį dydį pareiginės algos didinti. Gal tada būtų šiek tiek aiškiau.

Ir dar lygiagrečiai klausimas. Jūs pats akcentavote, kad kai tik apie šį įstatymą kalbame, tai iš karto užkliūva politikai ir teisėjai ir aiškinama, kad čia mes tik sau darome. Ar negalime vieną kartą taip sutvarkyti šitą įstatymą, kad jisai būtų tik valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos bazinio dydžio įstatymas, o politikams ir teisėjams sukurti visiškai kitą įstatymą ir ten numatyti kitas gaires? Gal būtų daugiau skaidrumo ir nebūtų spekuliacijų. Ačiū.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Irena, už visus pasiūlymus, bet aš labai skeptiškai žiūriu į tai, nes jeigu paliktume tik teisėjus ir politikus, pasakysiu nuoširdžiai ir atvirai, teisėjai iš karto Konstituciniame Teisme priimtą sprendimą, kad jiems taip reguliuoti negalima, ir reguliuoti reikia nuolat, kad augimas būtų, o politikai liktų ant ledo. Mes jau nueinanti politikų karta, bet prieš akis kitos kartos, kurios turės dirbti, ir jų darbas turėtų būti normaliai įvertintas. Jau buvo atsietas ir buvo blogai. Prisimenate, buvo *paslaugiečiams* mažesnis bazinis dydis, jis neaugo. Specialiai padarėme vieną bazinį dydį.

Nereikia gėdintis, kad tu politikas, tu irgi turi gauti atlyginimą. Aš nematau čia jokios... Todėl aš labai abejoju tokiu naudingumu. Man atrodo, visi atliekame darbą, kuris reikalingas valstybei. Jeigu nereikalingas, tada reikia naikinti parlamentą, galbūt teismus reikia naikinti, nes sėdi tinginiai, dykaduoniai, kelnes trina ir nieko nepasiekia. Man atrodo, mes patys turime pasistengti, kad mūsų darbas būtų šiek tiek kitaip vertinamas.

O dabar dėl minimalaus ir bazinio dydžio didinimo. Aišku, nepasisakau prieš minimalaus didinimą, bet prisiminkime – mes priėmėme Darbo kodeksą, jame įrašėme, kad minimalus mokamas tik už nekvalifikuotą. O jau 20 % biudžetininkų patenka į minimalaus atlyginimo darbo užmokesčio sąspūstus. Jeigu mes pakeliame ir nekeliame biudžetininkams, tai ką daro? Jiems sumažina etatus, jie dirba tiek pat, tik etatas užrašomas mažesnis. Todėl mes privalome padidinti pirmaisia šitą atlyginimą, tik po to minimalų, tada bus išlaikytas tas tarpas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nors atsakėte per nustatytą laiką, bet A. Maldeikienė dar norėjo paklausti, jeigu trumpas klausimas.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Aš iš tikrųjų noriu visą laiką paklausti. Čia visi politikai turi pritari, kad jie nieko neveikia ir jiems algos negali kilti? Ar jie nevaikšto į tas pačias parduotuves, kaip žmonės, jie turi kažkokį atskirą gyvenimą? Aš aiškiai ir tiksliai laikausi Konstitucijos, jokių papildomų pajamų neturiu.

A. SYSAS (LSDPF). Aš irgi.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Bet jūs mane stumiate tiesiog dar rašyti knygas apie jūsų darbą, kad aš turėčiau papildomų pajamų, ką aš, tiesa, ir ketinu daryti. Suprantate, iš tikrųjų aš kategoriškai manau ir aš norėčiau jūsų poziciją šiuo klausimu sužinoti, kodėl politikai turi būti išbraukti. Arba tegu tie politikai, kurie balsuos, kad politikus iš to sąrašo reikia išbraukti, tiesiog pasirašys, kad jie nieko neveikia ir jiems iš viso algos nereikia. Arba tegu tie politikai, kurie gauna pajamų iš savo ūkelių, kokių nors saulės elektrinių ar dar ko nors, irgi be algos sėdi.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamoji Aušra, tikrai nesūčiau, jeigu jūs skaitėte įstatymo projektą. Aš tik garsiai... (*Balsas salėje*) Atsiprašau, supratau, kad jūs man sakote. Siūlau, kad tai yra bendrinis dydis ir jis turi būti didinamas visiems. Net Konstitucinis Teismas pasisakė, kad bendrą dydį galima ir didinti, ir mažinti. Negalima mažinti atskiriems piliečiams atskirais dydžiais. Aš siūlau pritari.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, atsakyta į visus užduotus klausimus. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – A. Palionis. Prašom, kolega.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nenorėčiau pritarti Aušros nuomonei, nes jeigu mes taip ir toliau kalbėtume, tai iš viso nepritartume šiam įstatymui po pateikimo. Aš manau, kad dėl politikų mes apsispręsimė svarstymo stadijoje, ar tai turi būti, ar neturi būti. O iš principo žiūrint tuos devynerius metus ir kiek mes kėlėme minimalią algą, kokia susidariusi situacija, kai žmonės su aukščiau išsilavinimu realiai susilygino darbo užmokesčiu su minimalia alga, tai yra tikrai būtinas sprendimas šiandien. Mes turime stiprinti savo visą biudžetinį sektorių žmonių, kad jie už savo atliekamą sunkų darbą gautų atitinkamą atlyginimą. Aš tikrai skatinu visus Seimo narius pritarti šitam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, atskirai paėmus, visi mes galime pasakyti, kad tikrai seniai reikia didinti atlyginimus viešajam sektoriui. Čia galime dėl to net nerungtyniauti. Bet mane stebina keli paprasti dalykai.

Pirmas dalykas yra tai, kad Vyriausybė biudžetą pagal Statutą ir Konstituciją turi atnešti spalio 17 dieną, t. y. už nepilnų trijų savaitių. Kai pamatysime visą vaizdą, tada ir suprasime, ką reikia pasiūlyti Seime biudžete atrasti 250 mln. eurų. (*Balsas salėje: „210.“*) Tai arba jūs visiškai naiviai čia dabar siūlote ir įsivaizduojate, kad biudžete tokie pinigai guli ir juos lengva atrasti... Prieš tai ką tik buvo sprendimas priimtas dėl vaikų neformalaus ugdymo. Per pietus susitiksime su kultūros ministre, kuri jau aiškino ir premjerui, ir finansų ministrui, kad jie turėtų išeiti kultūros pradžiamokslį ir duoti kur kas daugiau pinigų. Apie ką mes šnekame, likus trims savaitėms iki biudžeto pateikimo? Aš suprantu, kad čia galbūt socialdemokratai kovoja už savo kažkokį identitetą ir bando parodyti, kaip jie dabar rūpinasi visais mažai uždirbančiais. Bet yra biudžetas ir atsakomybė. Aš tiesiog raginu, jeigu yra tokių daug norų iš tikrųjų padidinti atlyginimus, tai dabar valdančioji dauguma yra suformuota, ji turi įtikinti Vyriausybę ir atnešti projektą, ir mes dėl jo tada svarstysime.

O dabar aš, tiesą sakant, nuogaštauju, kad tai, dėl ko mes labiausiai nuogaštavome, kad valdančiosios daugumos kaip ir nėra, net A. Palionis tą parodo dabar savo pasiūlymu, todėl atsiveria labai plačios durys, kaip paprastai su mažumos vyriausybėmis, visam fiskaliniam populizmui. Aš tam negaliu pritarti. Atneškite biudžetą ir parodykite, kad jame tikrai yra pinigų, numatytų atlyginimams didinti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Viskam savas laikas. O dabar laikas balsuoti. Apsisprendėme ir balsuojame. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 83 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 11. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 7 dieną ir reikia Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju, kolegos.

R. J. Dagys – replika po balsavimo.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš noriu priminti iki tam tikro laiko egzistavusią tvarką, kuri, mano galva, buvo protingai sugalvota anuo laiku dar mūsų su kolega A. Rudžiu, kai mes buvome politikų darbo užmokesčių prijungę prie vidutinio darbo... VDU. Dabar liko mums... iš to liko tik parlamentinėm išlaidom. Bet tai buvo normalus, racionalus siūlymas, nes priklausomai nuo mūsų valstybės būklės ir jos darbo, jeigu kyla atlyginimas, kyla ir mums, politikams, atlyginimas, jeigu krenta, krenta ir politikams. Ir tai žmonėms buvo suprantama tvarka. Dabar mes savo algomis tampame įkaitu. Aš siūlau, čia vienas iš tokių dalykų.

Bet šiaip aš manau, kad mes turime gerbti visus, kurie gyvena iš savo uždarbio, ir nereikia čia savęs niekinti labiau negu kiti.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos. Gal iš tiesų diskusiją paliksime, kai bus diskutuojama.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Ypatingą skubą siūlau.

PIRMININKĖ. Nereplikuokime.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiama pirmininke, čia yra biudžeto klausimai. Jūs Biudžeto ir finansų komitetą skyrėte papildomu komitetu. Tokių dalykų nebūna. Tai skirkite Kaimo reikalų komitetą arba Žmogaus teisių. Biudžeto klausimai, patys kalbate apie biudžetą...

PIRMININKĖ. Čia ne tik biudžeto klausimai. Seimas apsisprendė bendru sutarimu.

K. GLAVECKAS (LSF). Niekas nebalsavo. Jūs tik pasakėte, ir viskas. Tai pabalsuoti duokite.

PIRMININKĖ. Tai kodėl jūs neprieštaravote?

K. GLAVECKAS (LSF). Kad jūs negirdite, gerbiama pirmininke, tai kaip mes...

PIRMININKĖ. Girdžiu!

K. GLAVECKAS (LSF). Dabar girdite, o pirma negirdėjote.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis K. Glaveckas teikia siūlymą, kad atsispręstume, koks komitetas bus pagrindinis – ar Socialinių reikalų ir darbo komitetas, ar Biudžeto ir finansų komitetas. Bet Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas nori taip pat pasakyti...

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis profesoriau, jūs tikrai taip nesijaudinkite. Jeigu Biudžeto ir finansų komiteto bus neigiamas, mes jį svarstysime, mes nepadėsime į stalčių. Aš tai tikrai...

K. GLAVECKAS (LSF). Čia ne žodžio klausimas...

A. SYSAS (LSDPF). Aš suprantu, gerbiamas profesoriau, bet jūs paskaitykite Statutą. Statute parašyta: atlyginimų ir kiti dydžiai yra Socialinių reikalų ir darbo komiteto. Taip, tai yra biudžetinis klausimas, aš neabejoju. Todėl jūs ir esate papildomas.

PIRMININKĖ. Aš manau, kad susitarsime, bet jeigu yra reikalavimas balsuoti, ar?.. Keliu klausimą, ar yra reikalavimas balsuoti? Ne. Dauguma sako, kad nereikia.

Baigiame šį darbotvarkės klausimą ir kviečiu į tribūną L. A. Linkevičių, kad pateiktų Bankų įstatymo Nr. IX-2085 16 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-998.

Aš tik atsiprašau gerbiamojo ministro. Dėl prieš tai svarstyto klausimo dar kaip papildomas buvo užrašytas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Neprieštaraujate, kad jis, kaip ir buvo numatyta Seniūnų sueigoje, taip pat būtų papildomas? Ačiū.

13.25 val.

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 16 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-998 (pateikimas)

Gerbiamasis ministre, žodis jums, pateikimas.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, teikiu Bankų įstatymo Nr. IX-2085 16 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-998. Esmė yra ta, kad mes iš tikrųjų dabar pritaikome savo teisinę bazę pagal EBPO organizacijos, į kurią mes integruojamės, reikalavimus, kartu ir Europos Komisijos rekomendacijas. Visa tai vyksta labai intensyviai, galiu pasakyti, ten yra 21 komitetas, jau liko mažiau negu pusė. Kitų turime teigiamus vertinimus. Galbūt intensyviausias darbas vyksta trijose srityse – Investicijų komitete, Bendrovių valdymo komitete ir Kovos su užsienio pareigūnų papirkinėjimu darbo grupėje. Šiuo atveju, ką aš dabar kalbu, tai yra Bankų įstatymo pataisos, teikiamos įgyvendinant Investicijų komiteto rekomendacijas, ir šios srities peržiūrą koordinuoja Užsienio reikalų ministerija, todėl aš šį projektą ir teikiu.

Šių dviejų straipsnių esmė. Siūloma atsisakyti nustatyto abipusiškumo reikalavimo nuostatų laikymosi, kaip nesuderinamo su vienu pagrindinių EBPO principų reguliuojant investicijas, kuris įrašytas organizacijos Liberalizavimo kodekse. Taip paprastai paaiškinus, tai reikėtų, kad atsisakytų ne Europos Sąjungos valstybė, kuomet steigia banką, kad reikalavimai būtų papildomi ar griežtesni, negu tokie, kurie reikalaujami pagal Lietuvos teisinę bazę. Kitaip tariant, kad Lietuvoje paslaugas teikiantys bankai veiktų vienodomis konkurencinėmis sąlygomis, siūlomas šis pataisymas.

Ir kitas yra labai paprastas ir aiškus – banko vadovo nuolatinis gyvenimas Lietuvoje. Kol kas yra reikalavimas bent vienam banko administracijos vadovui nuolat gyventi Lietuvoje. Bet čia ne tik EBPO, bet taip pat ir Europos Komisija yra pateikusi savo raginimą naikinti nacionalines kliūtis kapitalo judėjimui. Šalys narės skatinamos atsisakyti perteklinių reikalavimų, kad kitų įmonių narių, teikiančių paslaugas jų teritorijoje, vadovai arba kiti darbuotojai privalėtų nuolat gyventi mūsų teritorijoje. Tokie išankstiniai reikalavimai laikomi neproporcingais, ribojančiais tarpvalstybinių įmonių veiklą ir todėl reikalauti galima galbūt kitokių dalykų, kaip, tarkime, kad bent vienas administracijos atstovas mokėtų lietuvių kalbą, nes jam vis tiek reikia dirbti su teisine baze,

dirbti su institucijomis. Tokie dalykai yra galimi. Bet tas privalomas gyvenamosios vietos nustatymas, matyt, yra perteklinis. Todėl daug neplėtodamas ir sakau, tie du dalykai: atsisakymas abipusiškumo principo ir reikalavimo liberalizavimas, reikalavimo, kad būtinai gyventų bent vienas Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų, gerbiamas ministre, nori paklausti keturi Seimo nariai.

Pirmasis klausia K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis ministre, iš tikro nustebęs esu, kad jūs – tokio lygio žmogus ateinatė pasakyti, kad reikia išbraukti vieną sakinį arba pakeisti vieną žodį. Kitaip tariant, kas nors kitas galėjo taupydamas jūsų brangų laiką pasakyti tą dalyką.

Bet aš, naudodamasis ta pačia proga, jums noriu rimtesnį klausimą. Mūsų komerciniai bankai 80 % yra skandinavai. O Skandinavija, kaip žinote, tiek Norvegija, tiek Švedija, nėra euro zonos narė. Tai jie yra pagrindiniai savininkai, jų filialai yra čia, Lietuvoje. Sakykite, jeigu ten, kaip dabar rašo mūsų spauda, Skandinavijos šalyse kyla tam tikras burbulas, jis gali vienaip ar kitaip paveikti ir Lietuvą, tai kaip tame fone atrodo jūsų ta korekcija dėl kalbos, kai yra kur kas svarbesnių dalykų, kurie yra ir mūsų Lietuvai svarbūs? Nes jeigu paprasčiausiai bankas nepereis streso testo ar dar ko nors, koks nors Skandinavijos, kuris Lietuvoje, patirs nuostolių, tai mes irgi patirsime, mūsų indėlininkų pinigai.

PIRMININKĖ. Jūsų laikas paklausti baigėsi.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Supratau.

K. GLAVECKAS (LSF). Toks platesnis klausimas, nes jūs labai...

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Viską supratau. Pirmiausia noriu paaiškinti, kad, kad ir koks būtų lygis, sakinytis ar ne sakinytis, mes labai nuosekliai dirbame. Mūsų ministerija koordinuoja šį stojimo procesą. Minėjau komitetus. Tam reikia įdėti ir darbo, ir dėmesio, ir visko. Vienas sakinytis ar du, bet jeigu yra rekomendacijos, mes į jas žiūrime labai atidžiai. Todėl aš, kaip Seimo narys, užregistravau tą projektą ir jį teikiu. Aišku, be abejo, aš suderinau su kolegomis. Čia dėl to, kodėl aš.

Dabar dėl to, ką jūs sakote. Jūs visiškai teisingas, bet čia objektas yra būtent atsiliepiant į tas pastabas, kurias išsakė Investicijų komitetas.

Dabar, jeigu kalbėtume apie bankų veiklą, tai jūs turbūt geriau už mane žinote, be jokios abejonės, šitoje srityje, kad Lietuvos bankas vykdo visų bankų priežiūrą, nepriklausomai nuo šalies, ar tai būtų Skandinavija, ar tai būtų kokia nors kita šalis. Vykdo kompleksinę patikrą akcininkų reputacijos, pinigų kilmės ir panašių dalykų, kaip jūs sakote, tuos burbulus. Čia yra banko kompetencija tai daryti. Aš nežinau, ar ko nors trūksta teisinėje bazėje, kad bankas tai galėtų daryti. Čia kalbama apie tuos du aspektus, kuriuos aš paminėjau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia L. Staniuvienė. Ruošiasi E. Zingeris.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas ministre, įstatyme siekiama įtvirtinti, kad banko administracijos vadovas privalo mokėti lietuvių kalbą. Neaišku, kada bus laikoma, kada kalbą moka, o kada ne. Galbūt siekiant užtikrinti tinkamą banko vadovybės lietuviškos teisinės bazės išmanymą ir efektyvų bendradarbiavimą su priežiūros institucija reikėtų įtvirtinti, kad vadovo gimtoji kalba būtų lietuvių arba kad būtų išlaikęs lietuvių kalbos egzaminą, jeigu gimtoji kalba yra ne lietuvių?

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Ačiū už klausimą. Aš supratau. Pirmiausia yra įstatymas ir yra įstatymą realizuojantys tam tikri aktai, kuriuose konkrečiai ir detalai apibrėžiama, kas turima galvoje. Mes nenorime pernelyg suvaržyti viso to, ko nereikalauja tarptautinė praktika, ko nereikalauja Europos Sąjunga, ko nereikalauja mano ta minėta organizacija. Jeigu žmogus moka kalbą ir nustatysime, ką reiškia, kad moka kalbą, tai dabar reikalauti, kad būtinai būtų gimtoji, aš nežinau, ar tai yra būtina sąlyga. Todėl tiesiog diskutuojant galima, aišku, tai aptarti, bet, manome, tikrai tai nėra būtina. Mums svarbu, kad administracijos atstovas galėtų bendrauti su vietos institucijomis, susikalbėti, galėtų perskaityti lietuvių kalba, nes ji Lietuvoje yra valstybinė. Manome, tai yra labai suprantama ir pakankama sąlyga. Mūsų tokia nuomonė.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Mielas kolega, stebint mūsų šalies atsilikimą stojant į šią vieną iš svarbiausių mums organizacijų, į normalių, pajėgių valstybių klubą, gal jūs galėtumėte bičiuliškai ir kolegiškai paaiškinti, kodėl mes narstome po vieną kauliuką, kodėl mes vienu smūgiu, žinodami,

kiek mes jau atsilikome EBRD procese nuo kitų savo kaimynų (aš jų visų nenoriu minėti)... Žinote, kodėl mes po vieną svarstome? Kodėl mes nepaskiriame Seimo kokio nors laiko jūsų pasiūlymui? Jūs turėtumėte pasiūlyti, kaip užsienio reikalų ministras, pusdienį ir daugmaž pabaigti tuos visus klausimus, kuriuos galima suderinti. Yra keletas, kurių, žinau, negalima, bet šiaip daugumą baigti ir viskas, nes mes kaip kokią raziną jį po vieną per metus išskirstome į kokias aštuonias razinas. Kodėl mes negalime pagreitinti to proceso? Aš labai pritariu jūsų šiandieniniam pasiūlymui, bet aš...

PIRMININKĖ. Klauskite, kolega.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). ...stebiuosi, kad jis yra vienetinis. Ačiū.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Labai sveikinu jūsų paskutinę mintį, kad pritariate. O dabar paaiškinsiu, kad tikrai nevēluojame, labai sparčiai dirbame, nes procesas trunka porą metų. Jis negali labai trumpiau trukti, nes yra procedūros ir jos atima laiko. Tai darome labai nuosekliai. Įsivaizduokite, yra 21 komitetas. Vyksta visos teisinės bazės peržiūra nuo norminių aktų, pateikiamos konkrečios pastabos. Jums kaip pavyzdį pateiksiu, spėju, vyksta karštos diskusijos dėl žemės ūkio reikalų, dėl žemės pardavimo, Konstitucinio Teismo pataisų. Per vieną kartą tokių dalykų tikrai nepateiksi. Viskam ateina laikas. Čia tiesiog vienas iš įstatymų, kuris reikalauja mūsų dėmesio, ir tai yra natūralu. Visus įstatymus vienu paketu (yra labai įvairūs, įvairių sričių) vargu ar verta pateikti.

Tik noriu patikinti ir nuraminti – mes tikrai neatsiliegame. Mes galbūt atsiliekame dėl pačios pradžios stojimo. Tai yra tiesa, gal galėjome suspėti kartu su latviais, jeigu jūs apie tai kalbate. Bet to nebuvo. Mes spėjome padaryti tai, ką galėjome. Čia dabar taupydamas laiką nepasakosiu, kaip daug visko padarėme. Dabar, patikinsiu, viskas vyksta gana sklandžiai ir tikimės, kad tokiu tempu įveiksime viską, ką turime numatę, ir kitų metų pavasarį mūsų tikslas, kad mus pakviestų į tą organizaciją.

PIRMININKĖ. Ačiū. Paskutinis klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, visų pirma jūs parodote nepagarbą Lietuvai. Nejaugi Lietuvoje nėra bankininkystės specialisto, kuris galėtų tuo užsiimti? Dabar taip išeina, maštau: jūs žmogų užsienyje suradote, jam taikote įstatymą, nes jis šiek tiek moka lietuvių kalbą, ir bandote jį šiandien pramušti.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDPF). Jūs taip nesikarščiuokite. Mes labai gerbiame ir Lietuvą, ir aš asmeniškai gerbiu Lietuvą. Čia ne apie tai kalbama. Aš tiesiog pasakiau, kad mes sumažinome pernellyg griežtus perteklinius reikalavimus, ir paaiškinau kodėl. Manau, tai yra būtinas koks nors labai praktinis dalykas. Mano tokia nuomonė. Jeigu jūsų kita nuomonė, aš ją irgi gerbiu, bet drįstu vis dėlto įtikinti, kad mūsų pasiūlymas yra labiau optimalus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūs atsakėte į klausimus.

Nuomonė už, nuomonė prieš. Gal, jeigu nuomonė tik už... Ar, Mindaugai, norite trumpai? Prašau.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų, kadangi tiek Lenkija, tiek Latvija, tiek Estija jau yra prisijungusios prie Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos ir tuos visus reikalavimus turėjo įvykdyti, aš manau, tikrai turime palaikyti, kad tas procesas būtų intensyvus ir kitų metų pavasarį Lietuva taip pat būtų pakviesta. Kviečiu visus kolegas palaikyti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne. Prašom balsuoti.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 71, prieš nėra, susilaukė 3. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, papildomo komiteto nenumatoma. Siūloma svarstyti lapkričio 23 dieną.

13.37 val.

Vyriausybės valanda

Gerbiamieji kolegos, labai atsiprašome, kad užtęsėme laiką. Prašysime tą laiką pridėti, kad jūs galėtumėte suspėti paklausti. Skelbiame pradžią Vyriausybės valandos, kuriai pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Nekrošius. Primenu, kad slaptas balsavimas prasidės 14 valandą, kaip ir skelbėme, ir tęsis iki 14 val. 30 min.

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Dėkojame ministrams, kad susirinkote. Pirmasis frakcijos vardu klausia A. Kubilius. Ruošiasi G. Vaičekauskas.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamas premjere, aš norėčiau jūsų paklausti apie tokią aktualiją, kuri ką tik įvyko šitoje Seimo salėje. Nežinau, ar jūs su finansų ministru esate informuotas, kad ką tik absoliuti Seimo dauguma ir valdančiosios koalicijos dauguma pritarė A. Palionio ir A. Syso projektui po pateikimo dėl bazinės algos didinimo iki 142 eurų. Tai yra 250 mln. papildomų eurų, papildomų išlaidų kitais metais.

Aš jau čia nesakysiu, ką pasakiau salėje. Bet mane domina paprastas procedūrinis klausimas: ar jūs aptarėte biudžeto projektą su savo koalicija? Tai viena klausimo dalis.

Antra klausimo dalis. Ar jūs tikrai turite valdančiąją koaliciją, jeigu dalis koalicijos narių siūlo tokius projektus?

Paskutinis klausimas. Ar apskritai valdote situaciją Lietuvoje?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Laba diena. Pradėsiu nuo trečio. Manau, kad Vyriausybė, kiek yra jos kompetencija, atlieka savo pareigas ir valdo situaciją, kas yra susiję su vykdomąja valdžia. Net neabejoju įstatymų leidžiamąja valdžia. Taigi viskas čia yra gerai.

Antra, ar mes turime koaliciją? Turime koaliciją.

Pirmas klausimas, kuris šiuo atveju pavirto į trečią. Taip, yra po pateikimo, bet yra paprašyta Vyriausybės išvados, ir natūralu, kad mes iki spalio 17 dienos pateiksime, kaip ir numatyta, biudžeto projektą. Iki to laiko yra diskusijos ir sprendimai dar nėra priimti net ir Vyriausybėje. Be abejo, kas susiję su finansiniais išipareigojimais, galima našta, tikrai laikantis bendrų griežtų principų, kas susiję su finansinės drausmės laikymusi ir su papildomo finansavimo atsiradimu ir skatinimu, vykdant struktūrines reformas. Be abejo, tiek teikiant išvadą dėl šito įstatymo, tiek ir valstybės biudžeto projektą bus atsižvelgta, kokia yra galimybė ir kokia apimtimi tą bazinį dydį bus galima atkurti, ir tai Vyriausybė siūlys.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu klausia G. Vaičekauskas. Ruošiasi A. Dumbrava.

G. VAIČEKĀUSKAS (LSF). Gerbiamasis premjere, jūs, kaip buvęs aukštas kelių policijos pareigūnas, prašom pasakyti. Kelių eismo taisyklės tobulėja, kelių policija modernėja, baudmės už nusižengimus rūstėja, o girtų keliuose daugėja, žūčių, deja, taip pat. Šiandien Klaipėdos apskrityje jau žuvo du žmonės. Koks būtų matymas šiuo klausimu? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš manau, kad geriausiai tobulėjo kelių policija tuomet, kada aš buvau aukštas kelių policijos pareigūnas. *(Juokiasi)* Tikiuosi, kad ir dabar jinai tobulėja lygiai taip pat sėkmingai. Tai nėra visiškai taip, kalbant apie neblaivius vairuotojus. Jeigu aš dar prisimenu iš savo tos tolimos praeities, jūs vis dar bandote mane grąžinti į tuos laikus, tai sulaukydavome po 30 tūkst. neblaivių vairuotojų. Dabar tikrai nebūsiu visiškai tikslus, bet apie 12 tūkst., man atrodo, dabar yra tokie skaičiai. Iš esmės tie įstatymai ir tobulėjimas, ir modernėjimas veikia ir, matyt, tos baudmės, kurios yra už labai sunkius pažeidimus, yra adekvačios. Ar tobulėja Kelių eismo taisyklės, taip irgi negaliu čia dabar pasakyti, manau, kad taip.

Jeigu visiškai rimtai, tai tikrai sustoti prie to, ką daro Susisiekimo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija, negalima, nors jeigu mes prisimintume skaičius, per metus žuvusius 1 tūkst. 200, 1 tūkst. 300 žmonių, kaip mes taip normaliai reaguodavome, tai dabar 250 yra daug. Aš sutinku, kad tai yra labai daug, bet matau, kas vyksta, ir techninė įranga statoma yra, ir greičio sistemos tobulinamos yra, įranga išsigyjama. Galiausiai vairavimo kultūra tikrai yra visiškai kito lygmens ir čia visų bendrų pastangų dėka. Faktas, kad tai yra problema ir prie jos tikrai nesustojame. Manau, kad mes turime siekti tos nulinės vizijos, ko siekia ir Skandinavijos valstybės – nulinio žuvusiųjų keliuose.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu klausia A. Dumbrava, ruošiasi G. Steponavičius.

A. DUMBRAVA (TTF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Sveikatos apsaugos ministro norėčiau paklausti. Gerbiamasis ministre, vakar Priklausomybių prevencijos komisija lankėsi Kauno priklausomybių centre. Patiko mums, kaip dirba kolektyvas, kokie specialistai, kokios sąlygos, tačiau kolektyvas yra nusivylęs, kad ministerija pamiršo juos. Sako, ministras žadėjo atvažiuoti prieš gerą mėnesį ar pusantro, sako, neatvažiuoja, labai daug klaustukų yra dėl finansavimo, dėl struktūros, dėl paslaugų teikimo. Kaip jūs žinote, šiame Priklausomybių centre dviem mėnesiams

į priekį yra užsirašiusių žmonių eilė, na, turi paklausa šis centras, kaip mes supratome. Labai prašo ir nori, kad jūs ar galbūt viceministras, kuris kuruoja šią sritį, atvyktų, kad tikrai žmonėms paaiškintų, kas jų laukia, nes pasimetimas yra didžiulis. Labai ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai dėkoju už klausimą. Tikrai šitą centrą labai gerai žinau ir pažįstu turbūt absoliučią daugumą darbuotojų asmeniškai, tikrai jie gali bet kada, jeigu jiems neramu, paskambinti, paklausti. Viceministrė labai aktyviai bendrauja, jiems tikrai yra didelis aiškumas duotas, kad iki lapkričio 1 dienos reorganizacija turi baigtis, centrui jungiami į vieną Priklausomybių ligų centrą. Vienodės metodikos, tai tikrai darbuotojams nuogąstauti dėl ko nors tikrai nėra ko. Juo labiau kad trūksta darbuotojų, dirbančių priklausomybės ligų srityje. Tai jų kokios nors baimės dėl darbo, jeigu tokių ir yra, visiškai nepagrįstos. Kai tik bus baigtas jungimas, tikrai yra numatytos ir europinės lėšos, dar yra skirta ir papildomai pinigų, ten yra ir apie atlyginimus kalbama, tai jiems tikrai nėra dėl ko nuogąstauti. Tikrai jie turi progą visada pasiklausti, pasidomėti. O nuvažiuoti, žinoma, kad nuvažiuosiu, kai tik rasiu galimybę, mielai apsilankysiu.

PIRMININKAS. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi V. Kernagis.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministrui Pirminininkui noriu užduoti klausimą, susijusį su aukštojo mokslo tinklo ruošiamą pertvarka. Gerbiamas Ministrė Pirmininke, smagu, kad ir ministrė yra ir girdi, nuo 2009 metų dėl demografijos studentų skaičius Lietuvoje mažėja, nuo 200 tūkst. tas skaičius turbūt yra sumažėjęs iki 120 per paskutinius septynerius aštuonerius metus. Akivaizdus rezultatas, kad aukštojo mokslo infrastruktūra fizine prasme yra akivaizdžiai perteklinė ir tinklo konsolidacija yra vienas iš jūsų ambicingų tikslų, bet jau šiandien jūsų Vyriausybės sprendimai sugriežtintų kartelės pakėlimu priimant... Dalis aukštųjų mokyklų turi akis badančio perteklinio turto, kurio išlaikymas jau šiandien kainuoja brangiai. Ministerijos skaičiavimu, tokio turto vertė gali siekti 100 mln. eurų. Aukštosios mokyklos, pavyzdžiui, Šiaulių universitetas, aiškiai sako, mes prašome Turto fondo perimti mums nereikalingą ir brangiai kainuojantį turtą, bet institucijos valstybės mastu, Vyriausybei pavaldžios institucijos nenori to daryti. Kitas būdas yra perduoti arba suteikti teisę...

PIRMININKAS. Laikas!

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). ...parduoti tą turtą pačioms aukštosioms ir vėl čia nėra iš Vyriausybės pasitikėjimo. Ministrė Pirmininke, ar galime iš jūsų tikėtis padaršinio institucijoms, kad tie procesai pajudėtų?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai nėra Turto banko, dabar jau taip reikėtų kalbėti, kokio nors pasipriešinimo arba nenoro paimti turtą. Turtas yra, reikia konkrečiai žiūrėti, dėl kokių priežasčių, nes viena iš pagrindinių misijų, mes padarėme nekilnojamojo turto, valstybės turimo, inventorizaciją, labai aiški kryptis yra pasakyta ir ministerijos tą žino – per Turto banką turi būti realizuojama. Tik, aišku, nori pačios mokyklos, ir ne tik mokyklos, biudžetinės įstaigos pardavinėti, bet yra priimtas sprendimas per centralizuotą instituciją tą daryti ir tikrai ieškoti būdų, nes pinigai visi grįžta į biudžetą, kad tą gražą pajustų ta institucija, kuri efektyviai savo turtą sutvarkė. Tai per biudžetą atgal tas yra padaroma. Dėl ko konkrečiai, jeigu Šiaulių siūlo ir nenori priimti, tai finansų ministras girdi, jis, kaip Turto banko steigėjas, tikrai, matyt, pasidomės ir...

PIRMININKAS. Klausia V. Kernagis. Ruošiasi K. Glaveckas.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Laba diena, aš norėčiau kultūros ministrės paklausti. Ministerijoje vykdomos autorių ir gretutinių teisių apsaugos ir kūrybinių veiklų programos, dėl kurių paraiškas reikėjo paduoti iki birželio 15 dienos. Pagal programos aprašo 33 punktą visi, padavę paraiškas, žino, kad tos paraiškos bus apsvarstytos per 40 darbo dienų. Šiandien jau yra praėjusios 105 dienos, t. y. 75 darbo dienos, ir jokio atsakymo žmonės negauna. Situacija klostosi tokia, kad žmonės (jau dabar Kultūros tarybos yra kiti šaukimai, kurie baigiasi pirmadienį, paraiškų padavimas) kalbėjosi su manimi ir jie dubliuoja paraiškas, jie kai kurias paraiškas yra padavę dėl anų programų, tas pačias paraiškas paduoda dėl šitų programų, nes jie nežino, ar jie gaus finansavimą, ar jie negaus finansavimo. Jeigu nutiks taip, kad jie gaus pagal kūrybines veiklas arba autorių, gretutinių teisių apsaugą, tai jiems automatiškai bus anuliuotas šitų paraiškų finansavimas. Mano klausimas būtų toks: kodėl taip nutiko, nes kiek vėlgi tame kultūros lauke girdėti, tai...

PIRMININKAS. Laikas!

V. KERNAGIS (*TS-LKDF*). ...jau seniai yra ant jūsų stalo, tik jis yra nepasirašytas? Gal jūs žino-
te, kada jis bus pasirašytas? Ačiū.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Ačiū už klausimą. Labai taiklus. Taip, ten įvyko iš tikrųjų keletas ne-
suplanuotų dalykų, yra komisijos nariai, kurie privalėjo nusišalinti, bet kai kurie nenusišalino,
todėl turėjome visą procesą, atlikti tam tikrą ir patikrinimą, dar kartelį peržiūrėti visą dokumen-
taciją. Kiek žinau, šitas klausimas jau eina prie pabaigos ir tikrai bus išspręstas. Tai buvo tiesiog
susiję su pačios komisijos darbu ir jo skaidrumu. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Glaveckas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamas finansų ministre, kadangi jūs esate, tai tos progos, aišku,
praleisti negalima. Mūsų, Lietuvos, komercinių bankų indėliai auga, investicinių kokių nors in-
strumentų kol kas dar tik kūrimo stadija, tie indėliai auga komerciniuose bankuose, kurių pri-
klauso 85 % skandinavams, o Skandinavijoje, kiek ateina žinių, atrodo, pučiasi nekilnojamojo tur-
to burbulas. Tie bankai, kurie yra Skandinavijos bankai, Norvegijos ir Švedijos, yra ne euro zonos
nariai, didžioji dalis – beveik 90 % mūsų visų indėlininkų pinigų yra filialuose Lietuvoje, o moti-
na yra Skandinavija. Sakykite, jūsų nuomone, jeigu iš tikrųjų tas burbulas, kaip čia rašo „Verslo
žinios“ ir visi specialistai kalba, ten motinos pažeistų jų būseną, tai Lietuva iš tikrųjų nelabai turi
instrumentų ir tuo labiau jūs visiškai kompensuoti tą dalyką arba kaip nors atsilyginti. Koks jūsų
pamąstymas tuo klausimu, nes čia kalbama apie gana dideles sumas ir apie žmonių sukauptus
pinigus ir padėtus banke? Ačiū.

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Reiktų prisiminti istoriją, kaip vyko praėjusios krizės metu,
kai kai kurie bankai Skandinavijos šalyse neatlaikė situacijos ir šiuo atveju buvo rasti sprendimai
tam, kad tai neatsilieptų mūsų finansų sistemai. Kiek man žinoma, tas bendradarbiavimas su
Skandinavijos šalimis yra *online* režimu ir ta visa situacija yra stebima. Manau, kad centrinis ban-
kas tikrai užtikrins reikiamą priežiūrą tam, kad nereikėtų naudoti nei indėlio draudimo lėšų, nei
investavimo garantijų schemos. Manau, kad priežiūra pas mus daug kartų buvo vertinta nepri-
klausomų ekspertų ir atitinka pačius aukščiausius standartus. Šiuo atveju tokio pagrindo nerimui
šiuo metu nėra.

PIRMININKAS. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi B. Matelis.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti gerbiama-
jam premjerui. Šiandien „Kauno dienoje“ pasirodė, sakyčiau, toksai grėsmingas straipsnis, kur
viešajai imonei „Lietuvos Baltijos aplinkos forumas“ Aplinkos ministerija skyrė 3,5 mln. eurų. Bu-
vo sudaryta ministro komisija, kuri šiam projektui pritarė, tačiau įsakymą pasirašė gerbiamasis
žemės ūkio ministras B. Markauskas. Man atrodo, kad jis čia buvo *pakabintas*, čia yra kiti klau-
simai. Norėjau paklausti, jeigu iš tikrųjų B. Markauskas prisiima, kad jis teisingai žinojo ir pasirašė,
tada, sakyčiau, čia gresia kolektyvine korupcine veikla. Premjere, aš noriu, kad jūs įvertintumėte,
kaip jūs į tai žiūrite, jeigu faktai pasitvirtintų. Tačiau laikraščiai nieko nerašo.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Aš suprantu, kad jeigu parodo televizorius ar parašo laikraštis, tai
jau yra faktas. Yra aplinkos ministras, gal jis galėtų ir atsakyti, man tikrai sunku, neturiu galimy-
bės perskaityti visų šalies laikraščių, dienraščių. Jeigu kažkokie faktai yra, tai jie bus įvertinti tei-
sėsaugos, jeigu manys, kad reikia. O šiaip, matyt, ministras gali ir pakomentuoti.

K. NAVICKAS. Jeigu galima, aš pakomentuosiu. Kadangi ten straipsnyje yra įvardinta, kad
aš esu dalininkas tos viešosios įstaigos, ne pelno siekiančios organizacijos, tai aš nesu dalininkas.
Vienas dalykas.

O kitas dalykas yra, kadangi aš esu nusišalinęs nuo bet kokių sprendimų, susijusių su mano
buvusia darbovieta, tuos įsakymus dėl finansavimo skyrimo ir dėl veiklos tvirtina žemės ūkio mi-
nistras. Tokia yra tvarka.

PIRMININKAS. Klausia B. Matelis. Ruošiasi T. Langaitis.

B. MATELIS (*MSNG*). Ačiū. Norėčiau kreiptis į finansų ministrą, bet norėčiau, kad šį klausimą
išgirstų ir sveikatos apsaugos ministras. Asmeniškai pažįstu vieną jauną šeimą, kuri iš Lietuvos į
užsienį išvyko gyventi su dviem mažais vaikais tik dėl to, kad jie dirbo odontologijos srityje ir jie

suprato, kad dėl atlyginimų, kokia ten yra sistema, jie neužsidirbs, nei pensijos negaus, nei socialinių garantijų. Žinau, kad 2015 metais buvo atlikti, Valstybinė mokesčių inspekcija atliko, patikrinimai bene 17 įmonių, ir tik iš tų 17 įmonių priskaičiavo beveik pusę milijono eurų papildomų pajamų, ko jie buvo neparodę. Jeigu būtų visos įmonės patikrintos, tai galbūt užtektų ir pensijoms pakelti. Sakykite, kokia yra situacija ir kokių galvojate imtis priemonių, kad šioje srityje būtų sutvarkyta, kad jauni žmonės, dirbantys, samdomi darbuotojai odontologijos srityje, nevažiuotų iš Lietuvos, o liktų čia su savo vaikais?

V. ŠAPOKA. Ačiū už klausimą. Klausimas liečia kovą su šešėliu. Kaip žinote, yra patvirtintas labai išsamus ir detalus kovos su šešėliu planas. Tai viena. Paskyrus naują Mokesčių inspekcijos vadovę, yra nustatyti tikslai, institucijos pertvarkos tikslai, numatyta nemažai priemonių, kaip pati institucija galėtų geriau orientuotis į tas rizikingiausias sritis, ten, kur to šešėlio yra daugiau, ir tam, kad imtųsi tiek prevencijos, tiek atgrasančių priemonių, kad ta kova su šešėliu būtų veiksminga.

Kalbant apie odontologiją, taip, tai viena iš rizikingų sričių šešėlio prasme, bet jie nėra vie-ninteliai. Mokesčių inspekcija turi, naudodama savo analitinę sistemą, vertinti, kur daryti patikri-nimus, kokius patikrinimus, atsižvelgdama į tą šešėlio riziką ir mastą.

PIRMININKAS. Klausia T. Langaitis. Ruošiasi J. Baublys.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis premjere, žiniasklaidoje pasirodžius žiniai, jog ūkio ministras nekeičia nuomonės, neketina keisti pozicijos ir palieka Ūkio ministerijos portfelį, norėčiau jūsų paklausti, kokiais kriterijais ir prioritetais vadovausitės, teikdami Seimui naująjį ūkio ministrą? Turint omeny prastą Lietuvos investicijų, inovacijų ir konkurencingumo situaciją, puikios anglų kalbos žinios ir bent jau elementarus nacionalinės bei tarptautinės ekonomikos su-pratimas, išmanymas šiandien skamba lyg minimalūs reikalavimai. Kokie yra jūsų minimalūs reikalavimai būsimam ministrai? Ar naujasis ministras bus renkamas iš rinkimų metu jūsų ak-centuotų profesionalų, ar naujasis ministras bus siūlomas po Seimo kilimu, paskutiniu metu at-likto politinių susitarimų pagrindu?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Po Seimo kilimu lyg ir niekur nieko neįvyko. Tai yra viena gera žinia. Antra gera žinia, kad neturėsiu aš Seimui teikti kandidato į ūkio ministrus, nes tą prievolę turės padaryti Respublikos Prezidentė. O tuos minimalius reikalavimus, kuriuos jūs įvardinate, tai aš sutinku, kad tai yra minimalūs reikalavimai. Paskutinis dalykas, ieškodamas kandidato, laikysiuosi to paties principo, kaip ir buvo formuota visa Vyriausybė.

PIRMININKAS. Klausia J. Baublys. Ruošiasi J. Imbrasas.

J. BAUBLYS (LSF). Noriu kreiptis į žemės ūkio ministrą. Gerbiamasis ministre, jūs puikiai ži-note, kad šiais metais žemės ūkyje susidarė neeilinė situacija, dalis savivaldybių paskelbė ekst-remalią situaciją, nors, žinoma, nukentėjo visos Lietuvos žemdirbiai. Žemdirbiai tų savivaldybių, kuriose paskelbta ekstremali situacija, galės kreiptis į Prekybos, pramonės ir amatų rūmus, gauti pažymą, nors tos pažymos aiškiai brangios, kainuoja 200 eurų, ir galės tomis pažymomis pasitei-sinti dėl neįvykdytų išipareigojimų. Tačiau daugiausiai išipareigojimų žemdirbiai turi Nacionali-nei mokėjimo agentūrai, nes vykdydami projektus, rašydami, prisiėmė tam tikrus išipareigojimus gauti pelno ir panašiai. Tai vienas dalykas.

Antras dalykas. Yra daug jūsų patvirtintų Žemės ūkio ministerijos taisyklių, reikalavimų, kurių irgi negalės žemdirbiai įvykdyti. Gerbiamasis ministre, sakykite, ar neketinate pirmiausia nuo to peržiūrėti tuos reikalavimus, taisykles ir kažką priimti, kad galėtų nesilaikyti bent šiais metais? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, kolega Juozai. Situacija neeilinė ir dėmesys neeilinis. Šian-dien mes turėjome visus atstovus iš nukentėjusių rajonų, tarėmės, ką daryti toliau. Rytoj prem-ieras važiuoja į Ukmergės rajoną, kur pravažiuos pro laukus, pažiūrės ir susitiks su visų nukentė-jusių rajonų ir savivaldybių atstovais ir žemdirbiais. Šiandien mes davėme pažadą, tai patvirtino ir Nacionalinės mokėjimo agentūros direktorius, kad žemdirbiams nereikės jokių pažymų iš Pre-kybos, pramonės ir amatų rūmų, kad užteks, kad savivaldybė yra paskelbusi ekstremalią situaci-ją. Tai agentūrai bus pakankama priežastis, kad tie išipareigojimai, kurie yra duoti, kad ūkininkai

bus atleisti nuo tų įsipareigojimų. Ir kalbant apie bankus taip pat, apie grūdų supirkėjus taip pat. Dėl grūdų supirkėjų, aišku, gali tekti, bet čia bandome aiškintis, kad tos pažymos reikės. Bet iš tikrųjų situacija yra sprendžiama ir, manau, darysime viską, kad žemdirbiai patirtų kuo mažiau problemų dėl biurokratinių reikalų.

PIRMININKAS. Klausia J. Imbrasas.

J. IMBRASAS (TTF). Dėkui, pirmininke. Aš gerbiamajam premjerui turiu klausimą. Gerbiamasis premjere, jūsų šiandien vadovaujamos ministerijos tęsia seną praktiką – dėl vienu ar kitu projektų (svarbių ar nesvarbių, aš čia nevardinsiu) samdo įvairiausias teisininkų įmones, ekspertus, konsultantus. Tuo tarpu į jūsų struktūrą įeina daugiau mažiau gausūs teisės departamentai. Ką rengiatės daryti, kad būtų pakeista šita situacija?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Konsoliduoti bendrąsias funkcijas ir tada užtikrinti aukštą konkurencingą paslaugų teikimą visoms ministerijoms.

PIRMININKAS. Dėkojame ministrams, Ministrui Pirmininkui. Vyriausybės pusvalandis baigtas.

Dabar vyks slaptas balsavimas dėl Olgos Kilkinovos skyrimo Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos nare. Balsavimas vyks iki 14 val. 30 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, taigi baigėme rytinį plenarinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 104 STENOGRAMA

2017 m. rugsėjo 28 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. DEGUTIENĖ

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pradėdame popietinį, arba vakarinį, šios dienos darbotvarkės posėdį. (*Gongas*)
Registruojamės. Užsiregistravo 68 Seimo nariai.

15.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ 2 ir 3 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1141 (priėmimo tęsinys)

Gerbiamieji kolegos, grįžtame prie darbotvarkės, prie nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ 2 ir 3 straipsnių pakeitimo“. Mes jau balsavome ir priėmėme 2 ir 3 straipsnius, tačiau slaptu balsavimu mes balsavome dėl 1 straipsnio.

Taigi aš noriu paskelbti balsų skaičiavimo protokolą dėl Olgos Kilkinovos skyrimo Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos nare. Išduota biuletenių 92, rasta 92, galiojančių – 89, negaliojančių – 3. Už balsavo 75, prieš – 7, susilaikė 7.

Taigi ar galime 1 straipsnį priimti? Dėkui.

Šio nutarimo priėmimas

Dabar dėl viso nutarimo. Ar galime priimti visą nutarimą? Priimtas. (*Gongas*)

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė

15.05 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1031 (pateikimas)

Popietinės darbotvarkės 1 klausimas (tai yra opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė) – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1031 pateikimas. A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, įstatymo projektu siūloma numatyti, kad asmenims, siekiantiems 13 ar žemesnės kategorijos pakaitinio karjeros valstybės tarnautojo pareigų, jeigu tai yra jų pirmoji darbovietė, jeigu jie yra iki 30 metų amžiaus, darbinės patirties reikavimas netaikomas.

Iš tikrųjų jaunimo nedarbo problema Lietuvoje yra ganėtinai aštri. Kaip žinote, nepaisant mažėjimo, vis tiek tai yra dvigubai didesnis rodiklis, negu šiaip vidutinis nedarbas Lietuvoje. Nuo 2013 metų vykdant Europos Sąjungos rekomendacijas dėl įvairių iniciatyvų, skirtų jaunimui įdarbinti, visose šalyse, tarp jų ir Lietuvoje, išleista dešimtys milijonų eurų. Rezultatai, deja, nėra tokie džiuginantys. Kiek pasižiūrėjau programas, kurios buvo vykdomos Darbo biržos, tai vos po keleto tūkstančių jaunuolių susirasdavo darbo vietą, bet ir tai, nepaisant, ko gero, pačios Darbo biržos programų, greičiausiai susirasdavo nepaisant tų programų.

Priemonės, kuriomis jaunuoliai gali būti šiek tiek prilaikomi Lietuvoje, nes tai pati aktyviausia migraciniuose procesuose dalyvaujanti gyventojų grupė, gali būti įvairios. Aš siūlau vieną iš

jų. Paprastai jauni žmonės, baigę aukštąsias mokyklas, dažnai ne vieną, o dvi, ir užsienyje, nėra priimami į valstybės tarnybą, nes dažnai jiems pirmas atsakymas būna: jūs neturite darbo patirties. Ko gero, tiek.

PIRMININKĖ. Dėkui pranešėjui. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. L. Staniuvienė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, A kategorijos valstybės tarnautojų reikalaujama aukštesnių žinių ir kvalifikacijos, todėl kaip alternatyvą minėtą lengvatą gal reikėtų suteikti ne A kategorijos siekiantiems asmenims, o B kategorijos, kaip jūs manote?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų čia kalbama (aš pabrėšiu, gal neaiškiai pasakiau), tai yra į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas, ne apskritai į valstybės tarnybą, o į pakaitines... Taip, gali būti siūlomi ir kiti variantai. Aš tai būčiau už tai, jei įstatymo projektas būtų rimtai svarstomas, pasiūlyti ir kitus variantus, papildant galbūt Valstybės tarnybos įstatymą. Teisės departamento išvados gana dviprasmiškos, ne su viskuo galiu sutikti, kad, pavyzdžiui, suteikiant tam tikrą preferenciją jaunimui bus diskriminuojamos kitos grupės. Bet sutikime, kad ta grupė iki tam tikro amžiaus tikrai skiriasi nuo jau dirbančių, įgijusių patirties, ir tikrai, sakyčiau, tam tikra prasme jauni žmonės yra diskriminuojami, kai kalbama apie priėmimą į valstybės tarnybą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Iš esmės gal ir neblogas tas projektas, bet jaunuolis yra laikomas 29 metų, ar ne? Ar nėra tam tikros diskriminacijos – tik 30 metų amžiaus riba? Kaip jūs galvojate?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kaip žinoma, Valstybės tarnybos įstatymas numato tam tikrus bendrus reikalavimus, kai žmogus gali būti valstybės tarnautojas, t. y. nuo 18 iki 65 metų amžiaus. Bet taip, pagal kitus teisės aktus, pavyzdžiui, Jaunimo politikos pagrindų įstatyme jaunas žmogus apibrėžiamas kaip nuo 14 iki 29 metų, bet, kaip minėjau, valstybės tarnyboje – nuo 18 metų gali dirbti jauni žmonės. Taip, tą pataisą galima ir reikia padaryti, tačiau ar nebus, kaip čia buvo sakyta, tam tikra kolizija su lygiomis galimybėmis, jeigu žmonės yra šiek tiek vyresni? Vis dėlto jeigu jau mes vykdomė tam tikras priemones, skirtas jaunimui įdarbinti, ir aiškiai tai įvardijame, galima sakyti, kad jeigu nėra analogiškų priemonių vyresniems žmonėms, tai jie irgi diskriminuojami. Bet Europos Sąjungos politikoje būtent ir yra numatyta, kad būtent dėl jaunimo garantijų įsidarbinant. Aš manau, kad šiuo atveju taisant, pildant šitą įstatymo projektą galima surasti tas formuluotes, kurios vis dėlto neeliminuos šitų jaunų žmonių, kuriems tai yra pirmą galimybę.

PIRMININKĖ. Klausia K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas pranešėjau, iš tikro siūlymas yra gana konstruktyvus. Jūs kalbėjote ir savo pranešime minėjote tai, kad jaunimo įdarbinimo problema yra didžiulė Lietuvoje ir visoje Europoje. Sakykite, gal jūs bent jau galėtumėte aprašyti arba keliais žodžiais pasakyti tą problemos mastą, kokio tai dydžio yra problema, kiek tų jaunų žmonių galėtų pasinaudoti ta įstatymo korekcija ir kiek tai paliestų? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pats jaunimo nedarbas, pagal, sakysime, kelių mėnesių senumo duomenis, daugiau kaip 15 %, kai vidurkis siekia maždaug apie 8 %.

Kiek galėtų pasinaudoti? Žinote, 2011 metais, kai buvo pats aukščiausias jaunimo nedarbas, kas trečias neturėjo darbo, t. y. prieš šešerius metus. Per tuos šešerius metus iš Lietuvos išvyko 100 tūkst. jaunuolių, nes, kaip minėjau, tai yra pati mobiliusia gyventojų grupė.

Kiek galėtų pasinaudoti? Žinote, yra tokie Darbo biržos rezultatai, yra programos, tiksliau, buvo programos „Atrask save“, „Naujas startas“. Pavyzdžiui, „Naujame starte“ pradėjo dalyvauti 7,5 tūkst., baigė dalyvavimą 4 tūkst. ir įsidarbino, o gal ir tariamai įsidarbino (tiesą sakant, nepaisant šitų programų) daugiau kaip 3 tūkst.

Valstybės tarnyba, kaip ir pakaitiniai tarnautojai, nėra guminė, ji nėra išpučiama. Aišku, kad ta galimybė gali pasinaudoti keletas šimtų, galbūt tūkstantis, gal šiek tiek daugiau žmonių, bet, be abejo, ribos egzistuoja.

PIRMININKĖ. Klausia J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Gerai. Ačiū, pirmininke. Į mano dalį klausimo atsakėte per K. Glavecko klausimą. Tik noriu pasakyti. Matyt, kad tuo metu dings tokios frazės, kaip artimas, geras, pažįstamas, jaunimas turės daugiau kompetencijų ir labiau į tai įsikibs, nebus tokių dalykų. Prašau pa-

sakyti, į pakaitinių darbuotojų... yra organizuojami ir konkursai. Jie turi dalyvauti konkursuose. Dabar šitas sumažinimas jiems tikrai padės, taip galvoju, jeigu A lygis, nes B... konkurse pakaitiniais negali dalyvauti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Taip, aš suprantu. Taip, konkursai, be abejo, organizuojami, tačiau atkreipsiu dėmesį. Pavyzdžiui, kai kalbama apie Valstybės tarnybos įstatymą, yra bendrieji reikalavimai, kuriuose nėra taip aiškiai parašyta, kad jie turi turėti būtinai kokią nors darbo patirtį. Nėra. Tačiau kai vyksta konkursas, įstaigos numato specialiuosius reikalavimus, kad turi mokėti tą, aną. Dažniausiai būna ne mokėjimas, bet turi turėti darbo patirtį, dažniausiai net nesusijusią su ta darbo vieta, tiesiog kur nors dirbti.

Aš vis dėlto siūlau iš tikrųjų šią problemą rimtai apsvarstyti, nes tokie reikalavimai tuos ką tik aukštąsias mokyklas pabaigusius žmones dažniausiai išmeta iš šitos rinkos. Jie nepriimami. Jie net negali dalyvauti konkursuose. Dabar jie bent jau turėtų teorinę galimybę laimėti tą konkursą, jeigu nebūtų tokio, sakyčiau, dažnai dirbtinio reikalavimo. Pabrėšiu, čia kategorija... Vis dėlto tie valstybės tarnautojai, kurie ne aukščiausi, ne vadovai, t. y. žemesnės kategorijos, aš manau, realiai galėtų dirbti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū pirmininkei. Gerbiamas kolega, norėjau paklausti jūsų nuomonės. Aišku, sakyčiau, mintis gera, bet mes žinome, kad tos 13 kategorijos atlyginimas irgi yra labai mažas, ar nevertėtų šitą amžiaus cenzą pratęsti iki 35 arba net iki 40 metų? Gal vieną kitą susigražintume iš užsienio lietuvių parvažiuoti namo?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Geras klausimas. Iš tikrųjų, kaip minėjau, jaunimo amžiaus kategorija iki 29 metų pagal mūsų įstatymus. Taip, galima pratęsti ir iki 65 metų apskritai tada numatant, kad jokių specialiųjų reikalavimų, net ir turintiems darbo patirties, žmonėms negali būti iškeliami konkurso metu, bet, matyt, tai nėra realu. Aš kalbu apie tuos žmones, kuriems apskritai tai būtų pirmoji darbovietė.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, visada turime problemų dėl tų konkursų. Kaip ne konkursas, taip skandalas: arba vieniems, arba kitiems blogai. Iš tiesų kai kada į tas konkursines vietas patenka ne patys geriausi. Turbūt čia ištisas mokslas – turi ieškoti formulės, kaip atrinkti tą geriausią, nes iš tikrųjų žmonės, kurie moka save pateikti, ne visada gerai dirba, nes iš tikrųjų ištisas mokslas moko pateikti. Nemanote, kad išvis pagrindiniai kriterijai (patirtis ir panašiai) turėtų būti išimti? Paprasčiausiai galbūt būtų toks egzaminas, kuris galbūt panašus į totalizatorių, bet vis dėlto koks nors egzaminas. Vienas išlaikė, ir vis tiek po to žiūri, ar jis dirba, ar nedirba, ir paskui yra galimybė keisti. Priešingu atveju mes niekada neišskaidrinsime tos sistemos. Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Šiaip jau, vienaip ar kitaip, Valstybės tarnybos įstatymą reikėtų peržiūrėti. Aš manau, kad pateikimas į valstybės tarnybos sistemą vis dėlto galėtų būti atviresnis ir neriboti tam tikrų kategorijų asmenų. Nepaisant to, kad Teisės departamento išvadoje rašoma, kad galima atrasti lygių galimybių pažeidimą, aš manau, kaip tik yra priešingai. Lygios galimybės yra pažeidžiamos dabar, nes žmonės po aukštųjų tiesiog negali įsidarbinti. Be abejonės, turiu galvoje valstybės tarnyboje.

Tik vienas pavyzdys. Kai mes kviečiame jaunuolius į krašto apsaugą, jie ateina kaip savanoriai. Mes jų neklausime: žinote, jūs jau turite išsilavinimą šitoje srityje, patirties krašto apsaugoje, mokate šaudyti? Mes sakome: ateikite, mes jus išmokysime, ko jūs nemokate. Tiesiog jūs atitinkate tą amžiaus grupę, ir viskas. Aš manau, kad šiuo atveju reikėtų galvoti būdus. Nesakau, kad mano geriausias, bet tiesiog reikėtų galvoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. A. Armonaitė – už.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Aš manau, kad prasminga po pateikimo pritarti šitai iniciatyvai ne dėl to, kad mes spręstume jaunimo nedarbo problemą pritraukdami juos į viešąjį sektorių. Aš nemanau, kad tai išspręstų šitas problemas, tačiau man atrodo, jog yra labai svarbu, kad valstybės tarnyba atsinaujintų. Mes turime svarstyti tuos kelius, kaip užtikrinti naujiems žmonėms, jauniems žmonėms po studijų įsilieti ir ugdyti tas kompetencijas viešajame sektoriuje valstybės

tarnyboje. Mes turime programą „Kurk Lietuvai“, kuri tikrai yra puiki, bet, matyt, reikia ir daugiau tų priemonių, kurios padėtų jaunam, naujam kraujui įsilieti į mūsų valstybės valdymą. Nepaisant to, kad tikrai yra čia dar apie ką pagalvoti ir kaip patobulinti šitą projektą, aš vis dėlto kviečiu palaikyti ir tikrai vertinu pozityviai.

PIRMININKĖ. I. Šiaulienė – prieš.

I. ŠIAULIENĖ (*LSDPF*). Ačiū. Nėra kaip užsirašyti abejojantiems – arba už, arba prieš, tokia mūsų sistema. Aš suprantu, kad yra geri ketinimai, bet baigiant nagrinėti šitą klausimą reikia vis dėlto išsiaiškinti, ką reiškia 13 kategorija – savivaldybėje tai yra skyriaus vedėjas, o ministerijoje tai yra vyresnysis specialistas. Vadinasi, darbo patirtis, aš manau, užimant tokią kategoriją yra būtina ir reikalinga. Kita vertus, mes puikiai žinome, kad įstatymas neprašo pakaitiniams... Į pakaitinių statusą tikrai nauji žmonės gali ateiti, ir įstatymas tos darbinės patirties nereikalauja.

Trečia. Sakysime, gali neturėti darbinės patirties, bet yra reikalavimas puikus užsienio (anglų) kalbos mokėjimas. Aišku, kad jaunas žmogus tokioje konkurencinėje kovoje visada turės pranašumą. Aš manau, kad vis dėlto, ką yra pastebėjęs ir mūsų Teisės departamentas, ir kitas, suteikimas vienai kategorijai tokiu būdu pranašumo pagal teikiamą siūlymą yra daugiau negu abejotinas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas po pateikimo pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 53, prieš nėra, susilaikė 29. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Numatomas svarstymas lapkričio 14 dieną.

15.23 val.

Privačios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1024 (pateikimas)

A. Anušauskas pateiks dar vieną įstatymo projektą – Privačios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-1024.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Šio įstatymo projekto iniciatyva gimė po susitikimo su karininkais, kurie baigė tarnybą ir, pavyzdžiui, tarnavo žvalgyboje. Kai kurie iš jų... Aišku, kad tai nedidelis skaičius, privačioje detektyvinėje veikloje pagal įstatymą apskritai negali ir nedalyvauja didelis skaičius žmonių, bet yra jų, vykdančių šią veiklą. Yra tam tikrų reikalavimų, ir šiuo atveju aš siūlau, kad ir karininkai, kurie tarnavo kariuomenėje ir įgijo žvalgybinės, kontržvalgybinės informacijos rinkimo analizės patirties, turėtų geresnę galimybę integruotis į civilinį gyvenimą ir galbūt panaudoti savo profesinius įgūdžius, galėtų pretenduoti į privačius detektyvus. Iniciatyvą parodė tie žmonės, idėjos iniciatyvą, kurie iš tikrųjų turi tokius įgūdžius. Aš manau, kad galima papildyti tą įstatymą nenuskriaudžiant, aišku, kitų žmonių, kurie dirba teisėssaugoje, turi irgi neblogesnius įgūdžius šioje srityje. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis pranešėjau, į kai kurias mano abejones jūs jau ir atsakėte. Savo siūlyme jūs vis akcentuojate, kad turi būti... siekti privataus detektyvo statuso karininkai, karininkai. Ar nebus diskriminacijos, jeigu čia bus teisės magistras, kriminalistikos magistras, ir ar tai yra numatoma kituose dokumentuose? Ir jeigu yra taip, ar čia nebus viršenybė ir diskriminuojami tada tie kriminalistikos magistras ar teisininkai? Ar bus lygiavos principas?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Tiesą sakant, išsilavinimo kartelė yra ne žemesnis kaip aukštasis koleginių teisės studijų krypties išsilavinimas, kartelė yra žemesnė negu karininkų, taigi tikrai nebus jokios diskriminacijos.

PIRMININKĖ. I. Šiaulienė.

I. ŠIAULIENĖ (*LSDPF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, mane stebina, kad jūs šiuo klausimu praradę budrumą. Šiaip kaip Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nario visada ir iš visų jūsų klausimų skambėdavo ta apvali formuluotė „užsienio valstybės švietimo įstaigoje“, tai čia turite omenyje ir artimąjį Rytų užsienį taip formuluodamas? Jeigu būtumėte įrašę NATO, Europos Sąjungos valstybių, Europos ekonominės erdvės, neturėčiau pretenzijų. Vis

dėlto manyčiau, kad ir karininkui, kad ir kiek jis būtų igijęs žvalgybinių ar kontržvalgybinių praktinių įgūdžių, teisinių žinių pradmenys ir atitinkamas išsilavinimo cenzas turėtų būti kaip reikalavimas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jūs teisi, galima įrašyti, tik atkreipsiu dėmesį, kad nemenka dalis mūsų karininkų baigė aukštąsias mokyklas, akademijas NATO valstybėse. Be abejonės, aš turėjau galvoje tai, kad tie žmonės, gavę išsimokslinimą ne tik Lietuvoje, bet ir kur nors, pavyzdžiui, ne NATO valstybėse, kaip Švedijoje, galėtų dirbti tokį darbą. Žinoma, patikslinant visada galima įrašyti, kaip ir įrašyti, kad dirbo būtinai, pavyzdžiui, kokioje nors žvalgybos srityje. Tik atkreipsiu dėmesį, dirbantys šioje srityje kariuomenėje žmonės nuolat tobulina savo įgūdžius, klauso paskaitų ir panašiai iš pačių įvairiausių sričių, taip pat ir iš teisės. Aš negalėčiau sakyti, kad jie neturi išmanymo šioje srityje, jiems reikia žinoti ir karinės teisės pagrindus, ką leidžia įstatymai, ko neleidžia įstatymai. Taigi manau, kad jie vis dėlto turi tinkamą išsilavinimą.

PIRMININKĖ. V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamasis kolega, aš noriu paklausti kaip nacionalinio saugumo specialisto. Apskritai privatūs detektyvai gal ir reikalingi, bet šiuolaikinėje mūsų situacijoje, kai yra daug įvairių... Matome mūsų kaimynų bandymų įvairiais būdais ir informacijos gauti, ir taip toliau apie mus kuo daugiau, ar tai nėra viena iš tokių galimų grėsmių įsidarbinti... sukurti užsienio šalyje, kad ir Europos Sąjungos, ar NATO valstybėje, kokią nors istoriją ir Lietuvoje tapti tuo detektyvu, teikti paslaugas. Tiesiog turiu tokios asmeninės patirties, pavyzdžiui, Latvijos piliečiai atvažiuoja į Lietuvą (čia netgi ir politikai dalyvauja) ir tą istoriją sukuria, ir niekas nesidomi, ką jis ten veikė toje kitoje šalyje. Ar čia jūs nematote, kaip specialistas, kad yra tam tikrų pavojų?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Žinote, didesnių pavojų buvo prieš porą metų, kai apskritai nebuvo Privačios detektyvinės veiklos įstatymo ir bet kuris žmogus galėjo vykdyti šitą verslą, nes jo įstatymas niekaip neapribojo, nereglamentavo. Tiesą sakant, net nebuvo įmanoma ir nutraukti to verslo. Tie žmonės, kurie tuo užsiiminėdavo, rinkdavo nemažai ir privačios perteklinės informacijos, daug ką darydavo, nes įstatymas niekaip neriboją jų galimybių. Dabar įstatymas yra, galiybės apibrėžtos, ribos nubrėžtos. Jeigu kas nors pažeistų įstatymo reikalavimus, aišku, negalėtų dirbti privačiu detektyvu.

Kiek man teko su jais susidurti, tai iš tikrųjų žmonės, išėję daugiausia – tai mūsų teisėsaugos institucijų veteranai, sakysim, dirbę jose, turintys gerą patirtį, pakankamai patikimi žmonės ir tikrai žinantys, ką reiškia dirbti privačiu detektyvu, o ką reiškia, pavyzdžiui, jeigu kas nors paprašytų surinkti informaciją, kuri paliestų nacionalinį saugumą. Aš manau, kad jie tikrai tuos dalykus atskiria.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, jūsų minėtose tarnybose dirba vien karininkai ar yra ir specialistų su aukštuoju, bet be karinio laipsnio? Čia viena klausimo dalis. Ar yra numatytas koks nors tarnavimo terminas? Juk gali būti tik kelias dienas ir jis tarsis jau įgytą teisę į privataus detektyvo licenciją.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ne, iš tikrųjų tai yra vis tiek bendrieji reikalavimai. Beje, vienas iš reikalavimų yra nepriekaištingos reputacijos. Pavyzdžiui, jeigu žmogus būtų pašalintas iš teisėsaugos institucijos arba iš kariuomenės, deja, jisai nelabai galėtų gauti privataus detektyvo teises. Yra ir kitų reikalavimų – išlaikyti kvalifikacinį egzaminą. Jie, beje, niekur nedingsta, ar tai karininkas, ar iš teisėsaugos atėjęs žmogus, vis tiek turėtų atitikti bendrus reikalavimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega, atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Už – V. Gailius. Tai gal nekalbate, ar kalbate?

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Prieš dvejus metus prie šio įstatymo projekto klausymų metu praleidau vasarą. Tai įstatymo projektas, kuris Seime dūlijo 20 metų. Džiaugiuosi, kad jis veikia, ir manau, kad po pateikimo reikėtų šiam projektui pritarti ir iš tikrųjų išspręsti klausimą dėl tų asmenų galybės verstis šia individualia veikla.

PIRMININKĖ. Prieš – V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų gal ir neblogas įstatymas, tačiau čia užsiciklinome, kad konkrečiai dėl žvalgybos darbuotojų, paprastai jų ir pas mus dabar trūksta. Ką aš noriu pasakyti? Mes turime gilią patirties, pamenate, anksčiau buvo susikūrę įvairūs

biurai, kūrėsi ir ėjo vadovauti Policijos departamento vadovai, išsilakstė patys geriausi specialistai, liko didelė skylė pačioje policijoje ir dabar nerandame tinkamų kadru. Tai čia tas pats irgi.

Antras dalykas, tas žvalgybos darbuotojas išsineš ir visą informaciją. Tai aš nežinau, ar čia mes nepadarysime ardomosios veiklos.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 34, prieš – 6, susilaikė 41. Nepritarta po pateikimo.

Dabar kas balsuosite už – tai už tobulinimą, kas prieš – už atmetimą.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 63, prieš – 11. Gražinamas iniciatoriams tobulinti Privačios de-tektyvinės veiklos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

15.34 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1033 (pateikimas)

Dar vienas. A. Anušauskas ir dar 29 Seimo nariai pateiks Valstybinių pensijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, šis įstatymo pakeitimas vis dėlto atsirado dėl to, kad, kiek teko bendrauti su valstybinių pensijų gavėjais (tai yra įvairių kategorijų asmenys nuo politinių kalinių ir tremtinių iki pareigūnų), jie visada kalbėdavo apie jų negautų pensijų kompensavimą. Tas klausimas, žinia, Seime yra įstrigęs, nors, mano žiniomis, lyg ir viename iš komitetų, kuris svarstė tą klausimą, buvo priimtas sprendimas, kad ateityje reikėtų kalbėti apie tas kompensacijas. Bet aš siūlau kitą būdą, kuris gal netiesiogiai, bet vis dėlto irgi yra kompensacinis. Tai yra daugiau kaip dešimtmetį valstybinių pensijų bazė nebuvo keičiama. Aš siūlau ją didinti nuo 58 eurų iki 65 eurų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausia A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, man atrodo, be abejonės, čia reikės papildomų biudžeto lėšų. Ar bandėte skaičiuoti, kiek tai kainuos biudžetui?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aišku, turėjau visą tą statistiką, kiek pensijų gavėjų dabar yra. Jeigu nesuklysiu labai stipriai, skaičiuodamas atmintinai, tai apie 4 mln. eurų. Tik atkreipiu dėmesį. Dalis pensijų gavėjų tai yra ta kategorija asmenų, politinių kalinių, tremtinių, kurių gana dinamiškai mažėja dėl amžiaus, kiekvienais metais po 1 tūkst. Atitinkamai iš pradžių reikia papildomų lėšų, bet toks jau gyvenimas, kad po kelerių metų visa tai išsilygina ir suma sugrįžta į ankstesnių metų lygį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nėra daugiau norinčių jūsų paklausti. Nėra norinčių kalbėti po pateikimo. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta bendru sutarimu. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas, Laisvės kovų komisija. Svarstymas numatomas gruodžio 7 dieną.

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų... Prašau, replika po balsavimo.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Prašome Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Prašo Vyriausybės išvados. Pritariame. Dėkoju.

15.37 val.

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2018 metais, įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1026 (pateikimas)

Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2018 metais, įstatymo projektas. A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų prieš pietus buvo pritarta po pateikimo projektui, kuris gerokai didesnę bazinį dydį nustato, gražina į prieškrizinį lygį, tačiau ma-

no projektas buvo įregistruotas savaite anksčiau. Aš pasiūliau tokį nuosaikų variantą tikėdamasis, kad galbūt kitais metais bus pasiūlytas ir kitas variantas, palaipsniui atkuriant bazinį dydį, dėl to mano pasiūlymas yra nuo 130,5 didinti iki 133, t. y. keturis su puse karto mažiau, negu prieš pietus buvo pritarta. Aš siūlau bent po pateikimo pritarti šitam projektui, nes bet koku atveju reikės Vyriausybės išvados dėl vieno ir kito projekto. O Vyriausybė, be abejonės, turės galimybę įvertinti abu projektus pagal savo galimybes, galimą mokesčių reformą kitiems metams ar kitas aplinkybes ir priimti tinkamą sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Yra jums klausimų. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėjau paklausti, kodėl jūs galvojate būtent apie tą sumą, kurią siūlote, 133? Nes jau praėjo aštuoneri metai po krizės, ekonomika auga, kvalifikuotų darbuotojų valstybės tarnyboje rasti tikrai nėra lengva. Tas jūsų siūlymas kuo pagerintas, sakykime taip?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš siūlau variantą ne dėl to, kad esu nuosaikus, o todėl, kad žinodamas biudžeto galimybes, kas yra prognozuojama, tiesiog galvoju, kad būtų galimas analogiškas variantas kiekvienais metais – keisti, tai yra pridėti, didinti, nes žmonėms, kurie dirba viešajame sektoriuje, ypač mažiau uždirbantiems, kaip buvo minėta, kadangi penktadalį biudžetininkų yra pasiekę minimalios algos lygį, ar, tiksliau, minimalios algos lygis pasivijęs jų atlyginimus, tai jiems tie eurai, nors jų ir mažiau, yra kur kas aktualesni, negu daugiau uždirbantiems valstybės tarnyboje. Manau, kad tą mažiau uždirbančių valstybės tarnyboje yra vis dėlto didžioji dauguma. Vis dėlto siūlau po pateikimo pritarti, nes tikrai reikėtų tuos abu projektus įvertinti ir kartu, ko gero, galbūt.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kreivys.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Atsisakau žodžio. Atsisakau.

PIRMININKĖ. Atsisako. E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, šiandien buvo išsakyti tam tikri nuogastavimai, kai Seimo nariai, būdami gerais žmonėmis, nori padėti valstybės tarnybai, tai suprantami norai, bet, kita vertus, jeigu jau persistengiame, kelios vyriausybės turi spręsti problemas, nes krizės nuolat pasikartoja. Ar nemanote, kad galbūt (teisiškai apriboti Seimo narių iniciatyvų negalime) reikėtų priimti tokį politinį susitarimą, kad baziniai dydžiai, visokie kitokie dydžiai, kurie susiję su biudžetu arba tam tikrą ribą turi, ateitų iš Vyriausybės, kuri iš esmės atsako už bent jau ketverių metų tos sudėties Vyriausybę, ūkį ir jo sėkmingą gyvavimą ne tik po šitos Vyriausybės, bet dar ir vėliau? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Sutinku, tačiau aš tikėjau, kad, registruodamas šį įstatymo projektą rugpjūčio 18 dieną, jei neklystu, bent jau paskatinsiu diskusiją šia tema. Atrodė, kad daug kas iš politikų šalinasi šio įstatymo vien dėl to, kad juo taip pat reglamentuojamas ir politikų atlyginimas, nors jie sudaro tik vieną tūkstantą ar vieną du tūkstantą dalį tų žmonių, kuriuos paliestų šis įstatymas.

PIRMININKĖ. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Jūs, be abejo, lyginote abu variantus. Skiriasi skaičiai, bet šiandien girdime, kad norima šitą padidėjimą išvesti per keletą metų. Apskritai, kaip jūs galvojate, nuo kada jis galėtų įsigaliooti, jei toks projektas būtų priimtas?

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš tai manyčiau, kad įsigaliooti galėtų ir nuo kitų metų. Man praity teko bendrauti ir su įvairiomis profsajungomis, pavyzdžiui, teisėsaugos pareigūnų. Jie sakė, kad, pavyzdžiui, jiems šis bazinis padidėjimas taip pat yra gana aktualus, nes irgi keičia jų atlyginimo lygį. Jeigu, pavyzdžiui, neišeina susitarti dėl to didinimo selektyviai – kokiais nors tarnybai ar sektoriui, ar tam tikrai daliai pareigūnų, tai būtų gerai, kad bent jau per šitą įstatymą bendras didėjimas būtų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis pranešėjau, čia, aišku, yra toks paradoksas. Jau prieš pietus turėjome klausiti to paties klausimo. Iš tikrųjų tokius sprendimus turėtų siūlyti Vyriausybė. Jeigu ji nesiūlo, tada kyla klausimas, ar ji siūlo nulį ir palikti taip, kaip iki šiol buvo, ar ji nori pati ateiti su biudžetu ir atnešti ten kokių nors dovanų. Kiek aš įtariu, iš tikrųjų yra pirmas variantas, t. y. nulį siūlo, nes negalėjome susitarti dėl pusanatro euro papildomai, tai yra nuo 130,5 padidinti

iki 132. Čia, aišku, gal biudžetininkų labiau, bet kadangi jūs komitete, kur dirbate su teisėsaugos pareigūnais, ar jūs nemanote, kad reikėtų pasekti pavyzdžiu taip, kaip yra dabar nustatyta, kad pensijos yra indeksuojamos, priklausomai nuo ekonomikos augimo, yra taip pat numatytos minimalios algos tam tikros ribos, kaip ji turi augti, kad ir čia reikėtų pereiti prie automatizmo? Dabar yra visiškai absurdiški, mes kažką čia svarstome, nors po dviejų savaitių ateis Vyriausybė su savo biudžeto projektu ir jame mes nieko daug negalėsime pakeisti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų galima. Aš nemanau, kad apskritai Vyriausybė gali siūlyti nulį šiuo atveju, nes, aš manau, tie žmonės, kurie dirba viešajame sektoriuje, jau šį nedidelį skirtumą seniai yra uždirbę, tai reikia padaryti kad ir nedidelį žingsnį. Tačiau, žiūrėdamas kitų šalių patirties, galiu pasakyti, kad, pavyzdžiui, Estijoje yra siejama su BVP augimu ir vidutinio darbo užmokesčio infliacinio procesu, ten yra speciali formulė, ir automatiškai atlyginimas kinta, gali kisti tiek į vieną, tiek į kitą pusę. Tiesa, į kitą niekad nebuvo dėl ekonomikos augimo, bet buvo tam tikri kritimai, kurie veikė. Galima pasekti tuo pavyzdžiu ir keisti tą apskaičiavimą į kitą formulę, susietą su vidutiniu atlyginimu. Toks variantas įmanomas, aišku.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Už – R. J. Dagys. Nėra. Prieš – D. Kreivys. Nekalbat? A. Palionis tada?

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tik noriu tokį retorinį klausimą užduoti, kadangi pranešėjas pasakė, kad mes rytiniame posėdyje pritarėme 142 eurams, o jeigu dabar pritarisime 133, tai kokią žinią mes paskleisime visuomenei ir 300 tūkst. žmonių? Aš siūlau nepritariti, tegul Vyriausybė svarsto dėl 142 eurų bazinio dydžio padidinimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. J. Razma – už.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš manau, čia nereikia žiūrėti kaip į kokią konkurenciją, kas daugiau pasiūlys. Man atrodo, abu kolegos norėjo atkreipti dėmesį, kad reikia spręsti valstybės tarnautojų atlyginimų klausimą. Vienas gal nelabai paisė šiandieninių Vyriausybės galimybių, kitas racionaliau žiūrėjo galbūt. Ypač pastarąjį variantą, aš manau, tikrai reikia paremti, kai žmogus ne populistiškai, ne labai jau maksimalistiškai siūlo, taip sakant, atsargiai, bet keldamas pačią problemą. Bet kuriuo atveju aš tikiuosi, kad mes klausime Vyriausybės nuomonės, kiek yra tų galimybių, ar mes tiek ir numatysime, ar sakysime, kad reikia šiek tiek dosniau. Aš siūlau pritariti, kolegiskai elgtis ir tegul tada komitetas žiūri, sujungs projektus.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 18, prieš – 11, susilaikė 55. Po pateikimo nepritarta.

Balsuojame. Už tai, kad tobulintume, balsuojate už, kas?.. (*Balsai salėje*) Ką? Autorius sutinka, kad... Atsiima? Pagal Statutą jūs dabar negalite atsiimti. Tada mes vis tiek priversti esame balsuoti, išklausėme autoriaus nuomonę, kad jis neprieštarautų, jeigu mes atmestume, tai mes galime taip ir balsuoti. Kas už tobulinimą, balsuojate už, kas už atmetimą, balsuojate prieš.

Balsavo 80: už – 21, prieš – 59. Taigi projektas atmestas.

Replika po balsavimo – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, jūs ir čia visi Seime susirinkę žino, kad esminis valdančiosios koalicijos apibrėžimo klausimas yra biudžetas. Aš norėčiau paklausti jūsų, gerbiama pirmininke, jūs esate daug patyrusi parlamentuose. Jeigu pasirodys, kad Vyriausybės pozicija yra arčiau A. Anušausko nei A. Palionio, ar tai reikš, kad A. Anušauskas yra arčiau valdančiosios koalicijos negu A. Palionis? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiamas J. Bernatoniš sako, kad ir taip viskas aišku. Man atrodo, kiekvienas turime savo aiškumo ribas. (*Balsai salėje*) Vadinas, bus plati koalicija – viso Seimo be opozicijos.

15.51 val.

Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1131, Konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1132 (pateikimas)

Dabar kviečiu R. Morkūnaitę-Mikulėnienę pateikti Rinkliavų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir lydimąjį – Konsulinio mokesčio įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Replika.

PIRMININKĖ. Prašom, replika – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū už sprendimą. Aš jį dabar suprantu taip, žinokite, kaip valdančiųjų, kad ir kaip ten vadintų – ar frakcijų sąjunga, ar dar kaip nors kitaip, išipareigojimu iš tikrųjų rimtai svarstyti šią klausimą nesismulkinant į 2,5 euro, iš karto priimant radikalius sprendimus. Viešojo sektoriaus darbuotojai dabar jau tikrai to lauks.

PIRMININKĖ. Tuo ir džiaugiamės. Prašom, Radvile.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiandien noriu pakviesti pritari po pateikimo įstatymo projektui, kuris liečia mums visiems gerai žinomus ir pažįstamus žmones, tai yra tremtiniai, politiniai kaliniai ir laisvės kovų dalyviai. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 6 straipsnis nustato, kuriais atvejais yra atleidžiama nuo valstybės rinkliavos. Šio straipsnio 6 punkte nustatyta, kad valstybės rinkliava už asmens dokumento išdavimą ar keitimą neimama iš asmenų, kuriems pagal Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymą pripažįstamas nuo okupacijų nukentėjusio represuotojo asmens teisinis statusas.

Kad būtų aiškiau, situacija tokia, kad teisinis reguliavimas ir kasdienybė prasilenkia. Kitaip tariant, Migracijos departamentas šią nuostatą interpretuoja siaurai. Kaip mes žinome, nuo okupacijų nukentėjusių asmenų visuma skirstoma į skirtingas kategorijas. Tai yra represuoti, politiniai kaliniai, tremtiniai, toliau – Afganistane nukentėję mūsų piliečiai ir dar keletas kitų kategorijų. Tad pagal dabartinį reglamentavimą yra taip, kad nuo rinkliavos yra atleidžiami tik tie žmonės, kurie patenka į represuotųjų kategoriją. Tai yra apie 800 žmonių, kurie buvo patekę į koncentracijos stovyklas.

Taigi situacija susiklostė tokia, kad tremtiniai, politiniai kaliniai, laisvės kovotojai, norėdami pasikeisti reikalui esant asmens tapatybės kortelę arba Lietuvos Respublikos piliečio pasą, nėra atleidžiami nuo rinkliavos. Mano manymu ir kokius nusiskundimus gauname iš mūsų piliečių, nėra teisinga išskirti tikrai vieną grupę – mano jau minėtą nuo okupacijų nukentėjusių represuotųjų grupę. Aš labai kviesčiau mus visus praplėsti šią taikymą. Tuo labiau kad iki 2007 metų šitas dalykas buvo taikomas visoms kategorijoms. Kviečiu mus visus prisiminti kalbančius tremtinių susibūrimuose arba per minėjimus laisvės švenčių ar minėjimų proga ir iš tikrųjų pritari šitam pateiktam įstatymo projektui, kad ne vien tik žodžiais, bet ir veiksmais parodytume savo pagarbą šitiems žmonėms. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkui. Niekas nenori klausti. Dabar po pateikimo M. Adomėnas – už.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, iš tiesų tai yra patikslinantis įstatymas, tiesiog norma, kuri egzistuoja ir šiaip. Aš manau, kad tiesiog tai yra racionalu, normina praktiką ir reikėtų pritari, kad šie žmonės, tikrai daug nukentėję, galėtų be jokių abejonių ir dviprasmybių, dviprasmiškumų ir miglotų administracinių ribų turėti tas nedideles teises.

PIRMININKĖ. Gal galime tada bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu pritari po pateikimo Rinkliavų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir Konsulinio mokesčio įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, papildoma – Laisvės kovų komisija. Numatoma svarstyti gruodžio 7 dieną.

Dabar... Dar gerbiama A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kadangi klausimas susijęs su finansais, gal reikėtų Vyriausybės išvados?

PIRMININKĖ. Pritariame Vyriausybės išvadai? Dėkui.

15.56 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1144 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar darbotvarkės 2-6a, 2-6b klausimai – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų

programos“ pakeitimo“ projektas. Norėtusi, kad Jurgis pateiktų ir mes tada apsispręsimė, ar mes pritariame, kad jis turėtų galimybę įtraukti ir pateikti Vietos savivaldos įstatymo projektą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kol Teisės ir teisėtvarkos komitetas dar neapsvarsto tam tikros Seimo statuto pataisos, esu priverstas prašyti Seimo darbų programos papildymo tam, kad galėčiau pateikti kuklias Vietos savivaldos įstatymo pataisas, sprendžiančias tam tikrus savivaldos vidinės demokratijos klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Jūsų klausiti niekas nenori. Galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Svarstymas. Pritarta.

Priėmimas. Balsuojame. Vienas straipsnis.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 67, prieš nėra, susilaikė 21. Seimo nutarimas (registracijos Nr. XIIIIP-1144) priimtas. (*Gongas*)

15.58 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 13, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-865 (pateikimas)

Dabar kviečiu J. Razmą pateikti Vietos savivaldos įstatymo 13, 16 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pastaruoju metu kai kuriose savivaldybėse kiek netikėtai ėmė gimi tokie reglamento pakeitimai, kuriais, mano vertinimu, per daug yra apribojama vidinė demokratija, galimybė diskutuoti svarbesniais svarstomais klausimais, opozicijos teisės. Kažkaip taip sutapo, tokie reiškiniai atsirado tada, kai kai kuriose savivaldybėse lemiamą įtaką įgijo vadinamieji komitetai. Turime Kauno pavyzdį, Druskininkų pavyzdį, nors ten yra laimėję partijos atstovai, bet, kaip žinome, dabar ne paslaptis, kad ateityje, matyt, planuoja būti kaip komiteto atstovai.

Kartais yra labai suvaržomos trukmės paklausti, pasisakyti, labai ribojamos tos galimybės, pavyzdžiui, iki pusės minutės. Aš ir mėginu pasiūlyti, kad įstatymo lygiu tam tikros minimalios garantijos būtų suteiktos, kad nebūtų sugalvota, toliau ta kryptimi einant, tuos apribojimus net iki 10 sekundžių padaryti. Mes turime Seimo statutą, kuris irgi yra įstatymo lygio dokumentas, ir turime savo praktiką, kuri, man atrodo, jau yra patikrinta, kad iš tikrųjų racionalu klausimui numatyti iki minutės, atsakymui iki dviejų minučių, pateikimui ar pasisakymui atitinkamai vėlgi po penkias minutes.

Tai yra tokios minimalios garantijos, bet savivaldai liktų teisė apskritai neriboti tų dalykų arba nustatyti ilgesnes trukmes. Tikrai aš negirdėjau, kad nors vienoje savivaldybėje būtų problema, kad ilgai kalbama, kad labai ten posėdžiai užsitęsia, kad opozicija labai piktnaudžiauja ta teise, bet yra norima, kad viskas vyktų maždaug taip: susirinko, pakėlė rankas ir po pusvalandžio išsiskirstė, patvirtinę kokių 40 klausimų ir projektų.

Mano projekte yra paliestas dar ir kitas atvejis. Viename mieste atsitiko tokių keistų dalykų. Kai savivaldybės taryba priima sprendimą, na, šiauliečiai žiūri į mane ir šypsosi, turbūt žino, apie kokį miestą kalbu, kai savivaldybės taryba priima sprendimą atleisti vicemerą, meras nueina į teisną, atstovaudamas savivaldybei, ir pasirašo taikos sutartį, kad tą vicemerą reikia gražinti.

Aš siūlau kaip nors įstatymų lygiu reglamentuoti. Jeigu meras atstovauja savivaldybės tarybos lygio klausimams, na, turėtų būti gaunamas savivaldybės tarybos leidimas. Galbūt aš čia ir per griežtai parašiau, galbūt galima patikslinti, kad tais atvejais, kai norima daryti sprendimus, neatitinkančius tarybos sprendimo, galbūt tada reikia tokio pritarimo. Tose savivaldybėse, kur nėra gero sutarimo tarp mero ir valdančiosios koalicijos, mes tokių paradoksalių situacijų ir nereikalingų įtampų galime turėti daug, kad taryba priims kokį nors sprendimą, kas nors suinteresuotas

ir juo nepatenkintas kelias į teismą, o meras geranoriškai to pareiškėjo nusistatymą patvirtins. Tai tokios čia mano idėjos žvelgiant į praktines savivaldos problemas.

PIRMININKĖ. Ačiū, Jurgi. Jūsų nori klausti net dešimt Seimo narių. Pirmoji – L. Staniuvienė.

L. STANIUVIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, įstatyme radau daug neaiškumų. Nuostata, kad meras, atstovaudamas savivaldybei teisme, turi gauti tarybos įgaliojimus, būtų sunkiai įgyvendinama, nes, kaip ir nurodyta Teisės departamento išvadoje, tarybos posėdžiai gali vykti kas tris mėnesius. Atsižvelgiant į tai, posėdis turėtų būti šaukiamas išimtinai dėl įgaliojimų suteikimo. Mano klausimas būtų, kas būtų, jeigu meras negautų tarybos įgaliojimų teisme? Kas tada atstovautų?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš sakiau, pats pripažįstu, kad šitą nuostatą būtų galima patikslinti. Tais atvejais, kai meras eina ir teisme gina tarybos sprendimą tokį, koks jis priimtas, aš manau, papildomų įgaliojimų nereikia, bet jeigu meras nori kaip nors atsitraukti nuo to tarybos priimto sprendimo, na, turbūt be tarybos žinios jis neturėtų to daryti. Tie teismai nevyksta taip dažnai. Posėdžių data yra skelbiama iš anksto, prieš mėnesį ar net daugiau. Šiaip tokiais atvejais eiliniame tarybos posėdyje merui nebūtų sudėtinga ateiti ir sakyti, štai, po kelių savaitių teismas, ten yra apskundęs koks nors pareigūnas atleidimą ar ką, aš noriu gauti, kad atstovaučiau štai tokiai pozicijai. Suprantu, kad nepakeitus... Galbūt Teisės departamentas kelia teisingai problemą, bet čia galima pakoreguoti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, tikrai sveikinu jūsų projektą, jis galbūt iki priėmimo galėtų būti dar ir praplėstas suteikiant išsiaiškinus ir daugiau opozicijoms savivaldybėse teisių, nuleidžiant, galima taip sakyti, arba pateikiant analogiją tokią, kokią Seime mes turime, opozicijos teises įteisinant įstatyme, įskaitant ir, pavyzdžiui, privalomai vicemerą opozicijos atstovą, ir daug kitų dalykų. Aš matau prastas tendencijas Lietuvoje. Kad ir kaip būtų liūdna, ten, kur laimi ne partijos, o komitetai, pavyzdžiui, Panevėžyje laimėjus (pavadinimas sudėtingas) sąrašui „P. Urbšys už sąrašą KARTU“, iš karto prasidėjo opozicijos teisių naikinimas. Jeigu iki tol buvo galima opozicijai, apskritai tarybos nariams klausimą užduoti taip, kaip Seime, tai dabar liko tik 30 sekundžių. Apskritai, pavyzdžiui, Etikos komisijoje dalyvaujantys tarybos nariai net negali komentuoti, savo nuomonės turėti. Slepiaama informacija, žmonės nėra kviečiami į susitikimus su užsienio atstovais.

PIRMININKĖ. Trumpinkite klausimą.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Ar jūs nemanote, kad svarstymo metu reikėtų dar plačiau pagalvoti apie opozicijos teisių išplėtimą savivaldybėse?

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš neįsivaizdavau, kad yra tokių savivaldybių, kur kaip nors apribojama savivaldybės tarybos nario teisė išsakyti savo nuomonę, kad už tai baudžiama ir siunčiama į Etikos komisiją, jeigu jis nieko neįžeidė, neapšmeižė, o tik išsakė, kodėl jis taip ar kitaip balsavo vienoje ar kitoje komisijoje. Jeigu matoma ir tokia problema, galbūt reikia ar mano projekte, ar kituose projektuose tokias problemas spręsti.

Žinoma, labai liūdna, nes kitais atvejais mes kaip tik plečiame tą demokratiją. Sakykime, ne taip seniai esame priėmę, kad Konstitucinio Teismo teisėjai, kurie nesutinka su Konstitucinio Teismo nutarimu, turi galimybę paskelbti atskirą nuomonę. Aš manau, kad tai yra naudinga visuomenei ir pačių teisėjų atsakomybę kartu turbūt didina. Lygiai taip pat aš manau, kad tai turėtų eiti per visas grandis, neišskiriant ir savivaldos. Būtų gerai, kad Savivaldybių komitetas į tą problemą atkreiptų didesnę dėmesį.

Dėl tų etatinių pareigybių gal čia toks yra sudėtingesnis klausimas, tai...

PIRMININKĖ. Trumpinkite atsakymą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Jis buvo jau svarstytas ir nebuvo pritarta. Aš tų dalykų neteikiu, nes Seimas jau poziciją buvo išsakęs, bet tam tikras didesnes garantijas sudaryti opozicijai tikrai reikia

PIRMININKĖ. Noriu priminti, kad klausti – minutė, atsakyti – dvi minutės. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, vis dėlto jūsų yra išvardytos tam tikros išimtys, tam tikros anomalijos, iš tikrųjų nėra tokios sistemos daugelyje savivaldybių. Mes turime

problemų dėl kai kurių savivaldybių, kur merai turi diktatūrinių polinkių ir nori galbūt negirdėti opozicijos, daugiau tvarkytis, kaip jie nori. Tačiau nemanau, kad galbūt reglamentu, galės informuoti įstatymu... Taip, nes šiuo metu turime problemų, kuomet Druskininkuose uždraudėme savivaldybės laikraštį, jis išleido per kitą vietą – ieško, kaip apeiti įstatymus.

Ar nemanote, kad geriau vis dėlto kaip nors geruoju susitarti, išleisti pavyzdinius nuostatus, nes priešingu atveju vis tiek jie nevykdo įstatymų ir mes nieko negalime padaryti. Ar jūs manote, kad nepakeitus reglamento galėtų būti imamas kokių nors sankcijų prieš savivaldybę? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Dėl Druskininkų savivaldybės tarybos reglamento atskirų nuostatų aš ir pats jau esu ne kartą kreipėsis į teismą. Taip, iš tikrųjų ten tam tikras teisinis karas vyksta, bet štai, jeigu įstatyme būtų tiesiai šviesiai pasakyta, kokios turi būti minimalios garantijos dėl sąlygų, pasakyta dėl minimalių trukmių, tai savivaldybės savo reglamente niekaip negalėtų apeiti tų dalykų. Ir neišeitų nieko pagudrauti, kaip su kokiais nors laikraščiais, kaip jūs minėjote.

PIRMININKĖ. Klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis kolega, iš tikrųjų jau posėdžio pirmininkė mums davė bendrą pastabą: klausti tiek, atsakyti tiek. Tai dar kartą įrodo, kam tie reglamentai reikalingi. Aš turbūt... Kas nedirbo savivaldoje, gal ir gali taip galvoti, kad ten yra apribotos teisės. Iš tikrųjų kartais savivaldybės tarybos posėdyje būna iki 80–90 klausimų per dieną. Visi žmonės yra visuomenininkai. Savivaldybės taryba, valdančioji dauguma, rengdama reglamentą, ir nusistato, kad būtų darbingas posėdis, o ne tuščias kalbėjimas. Mano klausimas būtų, gal jūs galėtumėte įvardinti konkrečiau, kuriose savivaldybėse tai yra pažeidžiama, nes aš įsivaizduoju, kad įstatymą reikia keisti, kada yra taisyklė, o ne išimtis. Jeigu vienoje ar kitoje tai vyksta, nereikia, kad reikia pritaikyti įstatymą visoms.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš šiek tiek vardinau, galiu dar pakartoti, tai prasidėjo nuo Druskininkų ar nuo Kauno, bijau dabar suklysti. Visai neseniai tuo pavyzdžiu pasekė Panevėžys. Aš bijau, kad tai gali plisti kaip tam tikras užkratas, ir manau, kad tam tikras prevencinis reagavimas yra reikalingas. Kupiškyje – nežinau. Jeigu yra Kupiškyje, tai ir Kupiškis turės laikytis tų reikalavimų. Aš nesakiau, kad ten, kur valdo konservatoriai, viskas yra tobula, rodos, aš taip netvirtinau. Bet Kupiškio atstovai kažkaip nenori pritarti mano projektui. Kaip tik turėtumėte pritarti.

PIRMININKĖ. A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų čia gera iniciatyva, atkreipianti dėmesį, mano įsitikinimu, į labai prastas tendencijas, kurias matome nuosekliai plintant ir ne tik dėl to, kad atsiranda savivaldybių, kuriose leidžiama tik 30 sekundžių užduoti klausimą. Ponas J. Jarutis jau būtų nubaustas tokioje savivaldybėje, nes kalbėjo ilgiau. Kitoje savivaldybėje turbūt atsiras ir 15 sekundžių ribojimai. Matome, kaip yra komitetuose draudžiama opozicijai užimti postus, net ir kontroliniuose komitetuose. Bet ar jūs nemanote, kad reikėtų pasekti Jungtinių Amerikos Valstijų pavyzdžiu, kur prieš 140 metų kaip pavyzdinės buvo patvirtintos vadinamosios *Robert's Rules of Order*, sekant Kongreso pavyzdžiu. Tas taisyklės dabar taiko visose savivaldybėse, taiko įvairiuose kituose bendruose susirinkimuose ir niekam nekyla jokių abejonių, kokių taisyklių reikia laikytis. Tai gal būtų galima iš tikrųjų parengti įstatymą dėl procedūrinių dalykų viešuose susirinkimuose ir viešose institucijose ir visoms pasakyti, kad jos privalo laikytis tokių bendrų taisyklių, kokios yra galbūt Seime, kitose institucijose...

PIRMININKĖ. Trumpinkite klausimą.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Baigiu, viskas, irgi draudžiate. Iš tikrųjų baigiant šitą demokratijos eroziją, kuri nuosekliai plinta Lietuvoje.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kadangi man neliko laiko atsakymui, tai aš tik vienu sakiniu pasakysiu. Bus puiku, jeigu jūs tą praktiką pamėginsite pasiūlyti atitinkamais projektais. Aš čia daug kuklesnę misiją prisiėmiau, pagal savo galimybes.

PIRMININKĖ. Dėkui, Jurgi, baigėsi laikas. Prabėgo 10 minučių. Dabar motyvai dėl viso. Už – R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pritarkime po pateikimo. Manau, kad gali būti įdomus svarstymas, galbūt atsiras daugiau iniciatyvų, bent jau panagrinėkime, kokia padėtis

yra. Nepriklausomai nuo politinių partijų, kurios yra valdžioje, šita demokratijos erozija yra pradedanti Kaune, Druskininkuose ir, kaip jau minėjau, 30 sekundžių taisyklė tame pačiame Panevėžy. Tikrai žmonėms, kurie nėra kaip mes profesionalai, gaunantys pinigus už darbą politikoje, kurie ateina iš kitų darbų, kuriems nėra laiko tiek įsigilinti į projektus, kiek mes turime galimybių, palikti tik 30 sekundžių paklausti... Be to, kaip minėjau, daug kitų opozicijos teisių klausimų yra iškilę Lietuvoje.

Aš tikrai labai kviesčiau pritarti ir netgi drįsčiau pasiūlyti platesnę diskusiją, įvertinant anoje kadencijoje priimtą Tiesioginių merų rinkimų įstatymą, kad pažiūrėtume, kaip jisai veikia. Yra gerų dalykų, yra dalykų, dėl kurių galbūt reikia keisti projektus. Aš negirdžiu, kad atitinkamas Seimo komitetas kokias nors diskusijas inicijuotų. Labai kviesčiau ir, man atrodo, žmonės mielai dalyvaus tokiose diskusijose, galbūt atsiras pasiūlymų, kad ir tos opozicijos teisės toliau nebebus varžomos.

PIRMININKĖ. Prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Taip, kai buvo svarstomas Tiesioginių merų rinkimų įstatymo projektas, ta pati Seimo narė R. Juknevičienė sakė, ką jūs čia darote? Mūsų žmonės nesąmoningi, nežinia ką išsirinks. Ir kažkas antrino tai, kad Vilniuje vėl nežinia, ką gali išrinkti, (...) Vilnius neprašys autonomijos. Tas nepasitikėjimas Lietuvos žmonėmis yra būdingas kai kuriems Seimo nariams, ir netikėjimas. Nes kai paima konservatorių biuletenį, žmogus sąmoningas, jeigu paima kitos partijos biuletenį, iš karto jis pasidaro nesąmoningas. Bet jeigu kalbame apie tiesą, tiesa yra tokia: klausimams Panevėžio miesto taryboje – taip, 30 sekundžių užduoti. Pasisakyti yra 3 minutės ir niekam neribojama. Tai, kad jūsų atstovai nesugeba šito dalyko išnaudoti, yra jūsų atstovų problema.

Antras dalykas yra tai, kad norima kvestionuoti tiesioginių merų pareigas. Aš suprantu taip, kad konservatoriai iš tikrųjų susitaikė, kad Kaune ir Panevėžyje jie niekada nelaimės tiesioginių merų rinkimų, jie visada nusprendė būti amžinoji opozicija. Ką darysi, toks jūsų apsisprendimas.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 29, prieš – 22, susilaikė 28. Po pateikimo nepritarta.

Dabar turime apsispręsti balsuodami. Jeigu grąžiname iniciatoriams tobulinti, balsuojame už, jeigu atmetame, balsuojame prieš.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 45, prieš – 35. Projektą grąžiname iniciatoriams tobulinti. Replika po balsavimo – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, tai, kaip mes šiandien diskutavome dėl šitos problemos, tikrai nekelia mūsų kokybės. Visi Antikorupcijos komisijos nariai dalyvavo diskusijoje, kaip tik buvo nagrinėtas šitas atvejis ir visi vieningai sakė, kad šitą reikia ištaisyti. O čia, salėje, mes miklinome savo retoriką ir nemėginome spręsti problemos. Jeigu mes tokiu keliu einame, jeigu Jurgio patobulintam įstatymo projektui jūs nepritarsite, aš tikrai išipareigoju siūlyti Statuto nuostatą ir įteisinti pusės minutės diskusijas visais klausimais čia, Seime. Ir pažiūrėsime, kaip mes čia rimtai atrodysime žmonių akyse. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. A. Anušauskas, replika po balsavimo.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Atsiliepiant į valdančiųjų pusės išreikštą gana keistą tokį teiginį, kad kažkas nesugeba suformuluoti per pusę minutės savo klausimo. Ką reiškia pusė minutės? Ką reiškia nesugeba? Visi sugeba, tačiau, aišku, ne visi turi tokį išsilavinimą kaip P. Urbšys. Yra išrinkti paprasti žmonės, kuriems reikia laiko. Kai kurie pratyli prie mikrofono ilgesnį laiką, ne visi turi iškalbos meną. Ką tik 30 sekundžių baigėsi.

PIRMININKĖ. A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Aš norėjau sureaguoti į P. Urbšio pasisakymą, kuris, turiu pasakyti, man labai priminė buvusio Rusijos Dūmos pirmininko prie V. Putino B. Gryzlovo sakinį, kad Dūma – tai ne vieta diskusijoms. Tai šiuo atveju, man atrodo, mes jau esame netoli to. Aš galiu tik P. Urbšiui pažadėti, kad kai R. Juknevičienė laimės Panevėžyje rinkimus, o P. Urbšys bus vargšas opozicijos atstovas, tai tada teisės opozicijos Panevėžyje bus labai ženkliai išplėstos. Tikrai pažadu, kovosiu už tą iki paskutinio kraujo lašo. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Atsakomasis P. Urbšio pasisakymas.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Tai ką, iššūkį priimu! Ačiū. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Gal ta gaida ir baigsime šitą klausimą. (*Šurmulys salėje*)

16.21 val.

Seimo savaitės (2017-10-09–2017-10-13) – 2017 m. spalio 10 d. (antradienio) ir 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

O dabar kviečiu Seimo Pirmininką į tribūną pristatyti Seimo savaitės, prasidedančios spalio 9 dieną, posėdžių darbotvarkę.

V. PRANCKIETIS. Gerbiamieji kolegos, spalio 10 ir 12 dienų posėdžiai. Savaitę turėsime be plenarinių posėdžių, o 10 dienos posėdžiai prasidės diskusija dėl kovos su korupcija.

Toliau bus pateikta daug dokumentų ratifikuoti, vienas iš jų labai svarbus Lietuvai, tai yra „Rail Baltica“. Latviai jau yra ratifikavę sutartį, mes dar ne. Toliau aplinkos ministras pateiks, iš vis ministrai pateiks svarstyti daug projektų.

Toliau – Statybos įstatymo projektas, pritaikymo neįgaliesiems sąlygos; Laikinoji tyrimo komisija pateiks išvadą dėl N. Puteikio. Po pertraukos – pataisos dėl Tarnybos kalėjimų departamente. Toliau – pataisos dėl Nacionalinės sveikatos tarybos, Sveikatos sistemos įstatymo; Reklamos įstatymas (galbūt ministras M. Sinkevičius pristatys). Toliau – Kultūros ministerijos du projektai: dėl Kino įstatymo ir dėl Administracinių nusižengimų; Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymas dėl įsigaliojimo laiko pakeitimo; Seimo kontrolierių įstatymas; Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo pakeitimai, dėl delegavimo į VLKK narius.

Spalio 12 dieną vėl grįšime prie įstatymų, kuriuos jau svarstėme. Priėmimo stadija bus žemės vadinamųjų saugiklių įstatymo, Pakuočių ir atliekų tvarkymo, Žvalgybos įstatymo, Kraujo donorystės, Saugaus eismo įstatymo, po to – Seimo narių P. Čimbaro, R. Šalaševičiūtės dėl globėjų, R. Šalaševičiūtės – dėl Civilinio kodekso suvienodinimo su Psichikos sveikatos priežiūros įstatymu, E. Gentvilo – dėl žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal kvitą.

Ir keletas papildomų klausimų, įteisinant 2019 metus: A. Gumuliauskas siūlo Žemaitijos metais pavadinti, A. Vinkus – Prezidento A. Smetonos metais, P. Gražulis – Šaulių metais, ir tuo paibaigsime tą darbo savaitę.

Laukiu klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, Pirmininke. Jūsų klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis Pirmininke, kiek žinau, šiandien ir Seniūnų sueigoje buvo kalbėta apie Sveikatos priežiūros įstatymo 15¹ straipsnio projektą Nr. XIIP-4829(2) dėl gydymo įstaigų vadovų algų, kad lyg ir bus įtraukta. Gal būtų galima įtraukti ir šį klausimą?

V. PRANCKIETIS. Yra įtrauktas antradienį, aš tiesiog nepacitavau kiekvieno projekto.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Aš tada atsiprašau. Labai ačiū.

V. PRANCKIETIS. Neatsiprašinėkit, labai gerai, kad klausiate.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis Pirmininke, vakar iš televizijos pranešimų supratome, kad kolega V. Bakas yra parengęs nutarimą dėl svarbios komisijos toliau tirti galimus politikų ryšius su įvairiomis verslo struktūromis, kiek suprantame, tarp jų ir su „Rosatomu“. Dabar nematome kitą savaitę aptartos iniciatyvos. Kokių problemų kyla? Gal kas nors trukdo? Gal ponas M. Bastys ar ponas A. Skardžius, patekę į koaliciją, kartais nebeleidžia koalicijos partneriams tokios iniciatyvos?..

V. PRANCKIETIS. Ar jūs klausiate, ar pateikiate ir atsakymą?

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Aš klausiu tiesiog, kas trukdo dabar tą iniciatyvą toliau realizuoti?

V. PRANCKIETIS. Netrukdo niekas, ta iniciatyva kol kas neregistruota. Kai tik paskelbs, ji bus įrašyta.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis Pirmininke, labai ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Gerbiamieji kolegos, galime patvirtinti darbotvarkę, prasidedančią spalio 9 dieną. (*Balsai salėje*) Tylos, tylos!

Kai baigsime balsuoti, replika bus po balsavimo ir gerbiamajam V. Bakui suteiksiu žodį, ir A. Kubiliui.

Balsavo 72: už – 65, prieš – 1, susilaikė 6. Darbotvarkė patvirtinta. (*Gongas*)

Replika po balsavimo – gerbiamas V. Bakas.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Aš norėčiau atsakyti į klausimą. Tikrai geras ir svarbus klausimas. Kad ta iniciatyva, kurią aš iškėliau dar pavasarį, būtų realizuota, reikalingi arba jūsų parašai, visos frakcijos, arba kairės parašai. (*Balsai salėje*) Bent jau vienų. Kol kas aš nesulaukiau paramos šitai iniciatyvai, bet vis dar laukiu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. A. Kubilius – replika po balsavimo.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau pasakyti, kad iki mūsų tai niekas neatėjo prašyti paramos. Bet, kiek suprantu, socialdemokratai atsisako paremti, tai tą konstatuojame, taip? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. A. Vinkus.

A. VINKUS (*LSDPF*). Pritariu pateiktai darbotvarkei. Mano kortelė neveikė, noriu už.

PIRMININKĖ. A. Vinkus už pateiktą darbotvarkę. (*Balsai salėje*)

Gerbiamas Kubiliau, susipažinkime, aš esu Irena Degutienė. (*Juokas salėje*) Nes jūs į mane kreipėtės kaip į Ireną Šiaulienę.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Ne, ne, pirmininke, tikrai ne į jus kreipiausi. Galite... (*Balsai salėje*) Aš noriu, kad neliktų nesusipratimo. Kadangi mes matėme net iš šitos pusės salės, kaip Irena Šiaulienė, ne Irena Degutienė, bet Irena Šiaulienė bandė vadovauti gerbiamajam kolegai V. Bakui sakydama: tu nekalbėk šituo klausimu, tai mes ir bandėme pakelti triukšmą, kad I. Šiaulienė yra įgijusi kažkokių galių valstiečių vienam iš lyderių ponui V. Bakui ir draudžia kalbėti šituo klausimu, kuris galbūt kažkaip, mes to nenorime įtarti, bet galbūt liečia kai kuriuos socialdemokratų. (*Juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Dabar aišku. Irena Šiaulienė, prašom jums.

I. ŠIAULIENĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis kolega Andriau, tikrai įsiminkite, kad abi Irenos turi galių ir kartais pavadovauja. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Nors dabar tokios linksmos gaidos, bet turime tęsti toliau darbą, malonų darbą, – kadangi mes jau priėmėme Seimo nutarimą, dabar pagal 8 straipsnį turės būti Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika.

16.30 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos narių priesaika

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai prisiekia Seime. Priesaiką priima Seimo Pirmininkas arba Seimo Pirmininko pavaduotojas. Šiuo atveju mes džiaugiamės, kad yra Seimo Pirmininkas salėje. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo. Priesaikos tekstas negali būti keičiamas. Priesaika galioja visą paskyrimo į Vyriausiąją rinkimų komisiją laikotarpį. Asmuo, per 15 dienų po paskyrimo į Vyriausiąją rinkimų komisiją neprišiekęs, negali pradėti eiti Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko, nario pareigų ir vietoj jo skiriamas naujas Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar narys. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko ir jos narių priesaikų tekstai saugomi Seime.

Dabar, kadangi Seimo Pirmininkas jau tribūnoje, kviečiu prisiekti O. Kilkinovą.

O. KILKINOVA. Aš, Olga Kilkinova, prisiekiu būti ištikima Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises. Tepadedą man Dievas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kviečiu prisiekti V. Semešką.

V. SEMEŠKA. Aš, Vilius Semeška, prisiekiu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises. Tepadedą man Dievas. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju Seimo Pirmininkui. Dviem naujiems patvirtintiems Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams linkiu kuo geriausios sėkmės darbe.

16.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1142 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Tęsiame opozicinę darbotvarkę. Taigi G. Skaistė irgi nori iš pradžių pateikti Seimo nutarimą, kad būtų galima į rudens sesijos darbų programą įtraukti įstatymo „Dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos“ 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Bet kol galioja šiandieninis mūsų Statutas, mes vis dėlto turime pasitvirtinti arba, kitaip sakant, priimti Seimo nutarimą dėl rudens sesijos darbų programos pakeitimo. Taigi prašau, Gintare.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena. Tiesiog norėčiau paprašyti įtraukti į darbotvarkę įstatymo projektą dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos paminėjimo. Jeigu pritarSITE, bus įtraukta į sesijos darbų programą ir tada išsamiau pristatysiu įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Gumuliauskai, norite klausti dėl Seimo nutarimo?

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėčiau pasakyti, kad vakar kaip tik posėdžiavo Valstybės istorinės atminties komisija. Ji kaip tik apsvaistė metų skelbimo principus, išreiškė pageidavimą ir perdavė tą pageidavimą valdybai, kad projektai, kurie susiję su istorinėmis datomis ir panašiai, būtų duoti apsvaistyti šitai mūsų Valstybės istorinės atminties komisijai. Aš nežinau, jeigu po pateikimo, tai gal kaip nors tas dokumentas atsidurtų mūsų komisijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Mes kol kas turime Seimo nutarimą dėl rudens sesijos darbų programos papildymo. Daugiau nėra norinčių klausti? Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo pritarti šiam Seimo nutarimui? Pritarta. Po svarstymo pritarta.

Priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 67: už – 63, prieš – 2, susilaikė 2.

Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. XIII-633 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ priimtas. (Gongas)

16.36 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos“ Nr. VIII-1021 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1052 (pateikimas)

Dabar, Gintare, prašau pateikti jau įstatymo projektą.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Įstatymo projektas atsirado dėl kreipimosi, kurį gavau iš Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendruomenės. Jie prašė 2019 metus paskelbti Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio metais atliepiant į tai, kad lygiai prieš 70 metų buvo pasirašyta partizanų vadų deklaracija 1949 m. vasario 16 d. Tačiau rengdama analogišką Seimo nutarimą, kad 2019 metai būtų paskelbti Laisvės Kovos Sąjūdžio metais, išties pamačiau, kad analogiškas nutarimas buvo priimtas 2009 metais, kai buvo minimas šios deklaracijos pasirašymo 60-metis, o minint 50-ąsias metines dar prieš dešimt metų – 1999 metais tas dokumentas buvo įteisintas kaip Lietuvos teisės sistemos dalis. Iš patirties matome, kad kas dešimt metų norima aktualizuoti šią temą.

Išties šiai deklaracijai, nors tai yra be galo svarbus dokumentas, dėmesio mūsų visuomenėje dažnai pritrūksta, nes vasario 16 dieną minime Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Iš tikrųjų informacijos, ypač jaunimui, apie partizanų vadų pasirašytą deklaraciją trūksta. Kaip matyti, tas prašymas kas dešimt metų atnaujinti ir aktualizuoti šį dokumentą yra visuomenei labai svarbus. Todėl buvo pasiūlyta, nes jau yra toks dokumentas, kaip tik kalbantis apie šią partizanų deklaraciją, apie jos svarbą, į šį dokumentą tiesiog įrašyti, kad minint reikšmingas šios deklaracijos pasi-

rašymo metines Vyriausybė būtų įpareigota parengti šios deklaracijos minėjimo planą ir taip pat valstybės biudžete numatyti tam lėšų. Iš esmės turbūt apie tai yra šis įstatymo projektas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Kada turėtų vykti tas minėjimas ir ar jame dalyvaus ta graži, mandagi mergytė iš balkono?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Manau, kad ta mergytė tikrai dalyvaus. O įstatymo esmė yra 2019 metais, kai bus minimas deklaracijos pasirašymo 70-metis, kad tada būtų per visą Lietuvą numatomas renginių planas ir analogiškai minint kitas reikšmingas metines. Manau, kad dar po dešimties metų ir dar po dešimties metų, kai bus minimas 100-metis, nereikėtų iš naujo priimti jokių teisės aktų ir iš tiesų Vyriausybė būtų įpareigota parengti renginių planą.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolege. Jūs atsakėte į visus klausimus.

A. Anušauskas – pritariantis.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų Istorinės atminties komisija svarstė kai kuriuos principus. Kaip tik čia yra pasiūlytas vienas iš būdų, kaip galima spręsti tą problemą kompleksiskai. Ar jis pritaikomas ir kitiems nutarimams, aš manau, kad bus galima apsispręsti jau svarstymo metu ir pasiūlyti variantus ne tik dėl šio nutarimo, bet ir dėl visų kitų, kurių perspektyvoje gali atsirasti.

PIRMININKĖ. Nėra norinčių kalbėti prieš. Balsuojame. Ai, taip, yra siūlymas bendru sutarimu.

Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu po pateikimo projektui Nr. XIIIIP-1052. Pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių, papildomos – Laisvės kovų komisija ir Valstybės istorinės atminties komisija. Ar tinka taip? Numatomas svarstymas gruodžio 7 dieną. (*Balsai salėje*) Kaip?

Aš tiesiog, gerbiamieji kolegos, noriu priminti, jūs taip laisvai siūlote prašyti Vyriausybės išvadų. Trečiadienio valdybos posėdyje kaip tik buvo klausimas, kodėl tiek daug yra prašoma Vyriausybės išvadų. Tikrai, kaip sakoma, *nedžiazuokime* su Vyriausybės išvadamis. Be abejo, ten, kur reikia pinigų ir yra biudžetiniai klausimai, tai be Vyriausybės to negalima padaryti, bet šiaip dėl Vyriausybės išvados, tarkime, kad pateiktų Aplinkos ministerija ar dar kita, t. y. iš esmės ir Vyriausybę apkrauname, ir dar vilkiname procedūrą Seime. Čia aš tikrai nematau kol kas jokių pinigų reikšmės, čia daugiau yra politinis dalykas.

Bendrojo pagalbos centro įstatymo Nr. IX-2246 2, 4, 10, 11, 15, 16 straipsnių, trečiojo ir penktojo skirsnių pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto pateikimas. A. Matulas. Prašau.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Kadangi tai vis dėlto yra... Kadangi Vyriausybė turi parengti Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio minėjimo veiksmų planą ir biudžetas... Kad būtų viskas efektyviau, vis dėlto paprašykime Vyriausybės išvadų.

PIRMININKĖ. Tada, kolegos, balsuokime.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Kad tikrai būtų.

PIRMININKĖ. Aš nežinau, kur jūs matote čia pinigus, tas, kas pateikiama įstatymo projekte...

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Čia parašyta yra...

PIRMININKĖ. Įstatymo projekto 3 straipsnyje nieko apie pinigus nekalbama, bet mes turime... Jūsų siūlymas yra teisingas, prašom balsuoti.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Taip, nes aš noriu, kad būtų ši šventė.

PIRMININKĖ. Tai prašome balsuoti. Kas už tai, kad prašytume Vyriausybės išvados dėl įstatymo „Dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos“ Nr. VIII-1021 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto?

Balsavo 63: už – 34, prieš – 17, susilaikė 12. Prašome Vyriausybės išvados.

16.43 val.

Bendrojo pagalbos centro įstatymo Nr. IX-2246 2, 4, 10, 11, 15, 16 straipsnių, trečiojo ir penktojo skirsnių pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1054 (pateikimas)

Gerbiamas Antanai, prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos, teikiu pirmininkės jau paminėtą įstatymo projektą. Jo tikslas būtų: atsisakyti Bendrojo pagalbos centro operatyvaus val-

dymo funkcijų greitajai medicinos pagalbai; taip pat nustatyti, kad teikti kvalifikuotus patarimus telefonu, kol atvyks pagalbos tarnyba, turėtų ne Bendrojo pagalbos centro specialistai, kurie neturi tinkamo išsilavinimo, bet pagalbos tarnyba; suvienodinti Bendrojo pagalbos centro tarnyboje dirbančių dispečerių statusą.

Trumpai primenu istoriją. 2004 m. gegužės 25 d. buvo priimtas Bendrojo pagalbos centro įstatymas, pagal kurį BPC tapo vidaus reikalų statutine įstaiga. 2006 m. liepos 1 d. įstaiga tapo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pavaldžia biudžetine įstaiga, bet pareigūnai vis tiek liko statutiniai. 2010 m. balandžio 20 d. skubos tvarka buvo priimtas įstatymas ir įteisinta, kad Bendrasis pagalbos centras vykdo operatyvų pajėgų valdymą. Galbūt tai buvo susieta su tuo, kad netrukus po priimto įstatymo buvo skirta 20 mln. eurų Europos Sąjungos parama. Deja, ta sistema neveikia, buvo pradėtas pilotinis projektas Klaipėdos apskrityje, bet jis taip ir nerealizuotas, tuo tarpu tiek Vilniaus, tiek Kauno greitosios pagalbos dispečerinės buvo centralizuotos ir iki šiol veikė gana efektyviai. Siūlau tas pataisas, nes realiai ir šiandien apie 60 % gyventojų kreipiasi į Pagalbos centrą, t. y. skambina telefonu 033, o apie 40 % – į 112 tarnybą, o atlikus apklausas dar daugiau žmonių nori, kad išliktų ta pati sistema. Beje, kitose šalyse, yra nemažai šalių, kuriose veikia tie du pagalbos telefonai, todėl prašyčiau po pateikimo pritarti ir gal paprašyti Vyriausybės nuomonės.

Taip pat noriu priminti, kad analogišką projektą, bet daug platesnį buvo registravęs amžinąjį atilsį ministras J. Požela. Tuo metu, kiek aš žinau, jis buvo suderinęs su tuometiniu vidaus reikalų ministru, kad būtent išliktų tokia sistema. Iš esmės šiai sistemai įgyvendinti papildomų pinigų nereikės.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš norėjau patikslinti, nes būtent prie įstatymų projektų, prie alternatyvų, viskas, kas susiję su Bendroju pagalbos centru, buvo pradėta dirbti 2015 metais. Ar jums yra žinoma ir ar jūs klausėte Sveikatos apsaugos ministerijos pozicijos, kas dabar yra daroma ir ko yra siekiama? Jūs labai teisingai įvardijote – 20 mln. eurų, jeigu nebus sutvarkytas Bendrasis pagalbos centras, nėra tikimybės, kad tų pinigų nereikės gražinti Europos Sąjungai iš valstybės biudžeto.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolege, jūs teisi. Buvo investuoti pinigai, bet sistema neveikia. Tam, kad integruotume ir užtikrintume tą Bendrojo pagalbos centro valdymą, aš išivaizduoju ir kiek mane informavo įvairių tarnybų žmonės, reikėtų dar ne vieno milijono, nes šiandien nei techniškai, nei kitais būdais jie to daryti negali. Tuo labiau kad Bendrasis pagalbos centras yra biudžetinė įstaiga prie Priešgaisrinės tarnybos, o greitoji pagalba yra sveikatos sistemos dalis, nacionalinės sveikatos sistemos dalis. Matyt, kad reikia surasti kitą bendradarbiavimo formą. Aš manau, kad galbūt ir nereikės tų pinigų gražinti, bet mes turime apsisaugoti, kad nereikėtų papildomai dar investuoti pinigų. Sistema, kaip sakiau, dabar veikia ir tos centralizuotos dispečerinės, sukurtos Kaune ir Vilniuje, aptarnauja didžiąją dalį Lietuvos gyventojų, apie 90 %, Alytuje, Klaipėdoje iš esmės jos įkurtos be papildomo finansavimo.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, tikrai skambina ir man žmonės, kalba, jie ypač bijo, kad apskritai, dabar galima dviem telefonais prisiskambinti ir galbūt daugiau, bet jie labai bijo, kad jeigu liks tik vienas telefonas, apie ką mes ir kalbame – 112, tikrai tie dalykai šiandien yra labai labai prastai suderinti ir daug baimių kelia žmonėms. Apskritai ne tik greitoji pagalba, bet ir Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba turi daug problemų, neoperatyviai veikia. Ar jums neatrodo, kad apskritai reikėtų ir Priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai palikti tą patį telefoną, kuris buvo anksčiau, kad greičiau galėtų prisiskambinti?

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš galbūt nesu kompetentingas spręsti, ar tie kiti pagalbos telefonai – 01 ir 02, kurie buvo ir kurių dabar nėra, turėtų būti sugražinti, greičiausiai ne, bet dėl šito išlikusio pagalbos telefono, kuris veikia ir kitose šalyse su tokia sistema, aš manau, kad mes, be abejo, turėtume pritarti įstatymo projektui ir paprašyti Vyriausybės nuomonės. Kiek aš suprantu ir žinau, sveikatos ministrai gana dažnai keičiasi, kartais keičiasi ir politika, nėra nuoseklumo, bet vis dėlto turėtume būti suinteresuoti pagelbėti savo žmonėms. Būtent mūsų sistemos tarnyba, greitoji

pagalba, dabar veikia operatyviai. Man teko lankytis ir Kauno, ir Vilniaus centruose. Išties įranga tokia moderni, kad pajėgos valdomos operatyviai, matyti viskas ekrane, operatyviai siunčiamas arčiausiai esantis transportas, brigada ir panašiai, ir panašiai.

PIRMININKĖ. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Prieš – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALASĖVIČIŪTĖ (LSDPF). Norėčiau atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų labai teisingai pasakė gerbiamasis Antanas, kad valstybės lėšas... centralizuojant Vilniaus, Kauno ir tvarkant greitosios pagalbos stotis, jos negavo paramos iš valstybės, tačiau per metus iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo greitajai pagalbai išleidžiama vidutiniškai 42,6 tūkst. eurų. Iš tikrųjų būtent iš šitų lėšų ir vyko šitų centrų centralizavimas, efektyvesnių įrenginių pirkimas ir t. t. Būtent tas Bendrojo pagalbos centro klausimas būtų buvęs išspręstas, jeigu nebūtų buvę Greitosios pagalbos centrų asociacijos pasipriešinimo. Šito projekto, aš pažiūrėjau aiškinamajame rašte, pagalbininkai ir rengėjai yra būtent ši asociacija. Noriu atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų Sveikatos apsaugos ministerijoje šių metų liepos 24 dienos įsakymu yra sudaryta darbo grupė, kuri sprendžia, kurią pasirinkti alternatyvą, kad teisingai būtų baigtas Bendrojo pagalbos centro funkcijų užtikrinimas. Yra projektas, kuriuo yra labai aiškiai išdėstyta iki 2020 metų, kaip telefonų numeriai keisis, ir mes priešime prie vieno telefono 112. Darbas vyksta ir iš tikrųjų be Vyriausybės, be Sveikatos apsaugos ministerijos šiandien balsuoti už šį projektą aš tikrai negaliu, nes manau, kad jis yra per ankstyvas. Būtent tai turėtų daryti ministerija ir, be abejo, Vyriausybė.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 23, prieš – 13, susilaikė 28. Po pateikimo nepritarta. Dabar balsuojame. Kas už tai, kad būtų tobulinamas, balsuoja už, kas už atmetimą – prieš.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 26, prieš – 39. Projektas atmestas.

16.53 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1118 (pateikimas)

Dar A. Matulas nori pateikti Farmacijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, ne taip seniai Seimas įteisino farmacinės rūpybos paslaugas, o šiuo metu aš noriu pasiūlyti, kad būtų įteisintos ir sveikatos apsaugos ministro nustatytos paslaugos – profilaktiniai skiepėjimai ir biomedicininiai tyrimai vaistinėse. Noriu priminti, kad 18-oje Europos Sąjungos šalių vaistinėse nustatomas gliukozės kiekis kraujyje, 17-oje vykdomas cholesterolio nustatymas, 13-oje šalių vaistinėse vykdoma vakcinacija ir panašiai, ir panašiai. Tai padėtų sumažinti nereikalingas eiles, sudarytų galimybę žmogui pasirinkti arčiau tą paslaugą ir panašiai, ir panašiai. Taip pat noriu priminti, kad ministerijos iniciatyva pavasario sesijoje buvo pasiūlyta netgi vykdyti slaptus pirkimus tam, kad būtų išsiaiškinta, ar vykdomos farmacinės rūpybos paslaugos, konsultacijos, patarimai ir panašiai. Todėl prašyčiau, kad pritartumėte po pateikimo šitam įstatymo projektui, nes tuo keliu, kaip sakiau, eina beveik visos Europos Sąjungos valstybės. Ir čia mes teikiame trise – kolegė R. Šalaševičiūtė ir R. Žemaitaitis.

PIRMININKĖ. Jūsų klausia keturi Seimo nariai. R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti, bus atliekami tyrimai, reikalinga įranga. Kaip bus užtikrinami laboratorijoms privalomi akreditavimo standartai vaistinėse, nes reikalinga ir įranga, ir daug patalpų? Ir dėl skiepų, kur irgi siūlote skiepus atlikti vaistinėse, tai irgi alergijų pavojus, gydytojų priežiūra. Ką jūs apie tai galėtumėte pakomentuoti?

A. MATULAS (TS-LKDF). Ministras savo įsakymu ir nustatys tuos reikalavimus. Aš manau, kad gydymo įstaigos perdėtai bijo ir sureikšmina, kad čia kažkas labai ypatingo. Kaip sakiau, kiek aš mačiau, daug mažesnėse patalpose užsienio šalys, Vakarų Europos šalys teikia tas paslaugas ir žmonės yra patenkinti. Tie patys reikalavimai buvo vaistinėms prieš kažkiek metų nustatyti, kad ne mažiau kaip 60 kv. metrų kaimo vaistinėje, buvo ieškoma patalpų, mokamas nuomos mokestis. Dabar ministerija praeitais metais nustatė daug mažesnius reikalavimus ir telpa, ir išlaidos mažesnės, ir panašiai, ir panašiai. Aš suprantu, jūs, kaip buvęs įstaigos vadovas, galbūt ir bijote

išleisti iš savo rankų tam tikras paslaugas, už kurias sumoka PSDF. Bet jeigu žmogui patogiau ir, kaip sakiau, Europos Sąjungos valstybės eina tuo keliu, kodėl mes turime būti vėl paskutiniai?

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Ar klausiate, gerbiamoji Agne?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog matant vakcinavimo pasiūlymą, kyla natūralus klausimas. Kaip jūs užtikrinsite pacientų saugumą, nes kai kurių vakcinų, preparatų charakteristikų santraukose yra reikalavimas vakcinuojant turėti reanimacijos patalpas, jeigu kiltų anafilaksinio šoko grėsmė? Šiuo atveju mes sukuriame tokią situaciją, kuri potencialiai pacientams yra tikrai nesaugi.

A. MATULAS (TS-LKDF). Ministras nustatys, kuriomis vakcinomis galima vakcinuoti, dėl kurių nėra tokios didelės rizikos, kaip jūs čia sakote. Skiepijant kai kuriomis vakcinomis, tiesiog reikia turėti tam tikras priešanafiksines priemones, o ne reanimacijos skyrius. Čia viskas priklausys nuo ministro. Ta patirtis, kokia yra kitose šalyse, tikriausiai bus išstudijuota, nes be ministro įsakymo, be patvirtintos tvarkos, skiepų sąrašo nieko nebus. Aš irgi įsivaizduoju, kad tai galėtų prasidėti nuo vieno skiepo, nuo dviejų skiepų, pabandyti pažiūrėti, kas išeina, ar žmonėms patogiau, ir t. t.

PIRMININKĖ. Klausia... Niekas neklausia. Ačiū, Antanai.

Dabar po pateikimo R. Šalaševičiūtė – už.

R. ŠALASĖVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, kai aš buvau sveikatos apsaugos ministrė, mes būtent tada ir įvedėme farmacinę rūpybą. Ir viena iš farmacinės rūpybos sudėtinių dalių yra tai, ką šiandien siūlo kolega A. Matulas. Aš tikrai esu už tą idėją, kad reikia sudaryti galimybes atlikti paprasčiausius tyrimus vaistinėse. Suaugusiems paprastus skiepus galima atlikti vaistinėse, bet buvo diskusija dėl to, ar reikalinga licencija, ar ne. Kodėl, man dirbant ministre, šitas klausimas nebuvo svarstytas, nes čia kaip ir jau prilyginsime sveikatos priežiūros paslaugų teikimui. Aš manau, kad šitą projektą reikia iš esmės tobulinti. Pati idėja yra gera, todėl aš ir užsirašiau už, kad palaikyčiau A. Matulą, ir manau, kad turime apsispręsti, kaip mums atrodo, atmesti ar ne, bet aš agituoju balsuoti už.

PIRMININKĖ. R. Martinėlis – prieš.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tas klausimas jau buvo teiktas ir buvo kaip tik tobulinamas, bet to tobulinimo čia nepamačiau šitame pateikime. Iš tikrųjų ministras nustatys – tokie argumentai. Iš principo yra aiškūs akreditavimo tarnybos nurodymai, nuostatai, kaip turi būti atliekami laboratoriniai tyrimai ir kokie reikalavimai laboratorijoms. Ten ministras negali kažko keisti. Be to, skiepai, tyrimai lėtinių ligų valdymo ir profilaktikos programų, ten yra ir biocheminiai tyrimai, jie yra planiniai. Tokie tyrimai yra skiriami gydytojo, turi būti atliekami saugiai akredituotose laboratorijose. Be to, yra griežti biologinių atliekų tvarkymo standartai, tai irgi vaistinėms sukels tam tikrų išlaidų ir kas jas padengs. Skiepai. Faktiškai prieš kiekvieną skiepą reikalinga gydytojo apžiūra tiek vaikams, tiek suaugusiems. Alergijos gali būti ūmios. Ir kaip vaistinėse ta paslauga bus suteikiama?

Galvoju, kad tai turėtų būti asmens sveikatos priežiūros įstaigose teikiamos paslaugos, kurios yra saugios. Siūlau nepritarti šitam projektui.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, balsuojame. Kas pritariate po pateikimo, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 60 Seimo narių: už – 25, prieš – 10, susilaikė 25. Po pateikimo nepritarta. Dabar balsuojame ir apsisprendžiame, ar atiduodame iniciatoriui tobulinti, ar atmetame. Už – tobulinimas, prieš – atmetimas.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 37, prieš – 17. Gražinta iniciatoriui tobulinti.

17.03 val.

Įstatymo „Dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-994(2) (svarstymas ir priėmimas)

Dabar siūlau rezervinį 2 klausimą. Jau ne iš opozicinės darbotvarkės, o buvo Vyriausybės teiktas projektas – įstatymo „Dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-994(2). Svarstymas. Į tribūną kviečiu E. Vareikį. Užsienio reikalų komiteto išvada.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Sveiki visi, gerbiami kolegos, gerbiama posėdžio pirmininke. Kviečiu svarstyti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio ratifikavimo“ projektą.

PIRMININKĖ. Jūs perskaitykite tik Užsienio reikalų komiteto išvadą.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Gerai, aš perskaitysiu tik Užsienio reikalų komiteto išvadą, daug nepasakosiu, nors čia visi kažko šaiposi, juokiasi. Komiteto išvada buvo pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai. Vienbalsiai priimta, jokių pastabų, pasiūlymų negauta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Aplinkos apsaugos komiteto išvada. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Šitam klausimui Aplinkos apsaugos komitete vienbalsiai pritarta, jokių pastabų neturime, viską atitinka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijose nėra norinčių kalbėti.

Motyvai dėl viso po svarstymo. Irgi nėra norinčių kalbėti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta bendru sutarimu.

Parašytas ir priėmimas. Du straipsniai. 1 straipsnis. Priimti. 2 straipsnis. Priimti.

Dėl viso keturi – už, keturi – prieš. Nėra norinčių kalbėti. Balsuojame.

Balsavo 59: už – 58, prieš – 1, susilaikė 1. Pagal Seimo statuto 181 straipsnį mes galime priimti šį ratifikavimo įstatymą. (*Gongas*) Reikia ne mažiau kaip 57 balsavusių už, o mes turime 58.

17.05 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl asmenų, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, ir asmenų, kuriems pritaikytos priverčiamosios medicinos priemonės, perdavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-1053(2) (svarstymas ir priėmimas)

Dar vienas įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Kazachstano Respublikos sutarties dėl asmenų, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, ir asmenų, kuriems pritaikytos priverčiamosios medicinos priemonės, perdavimo ratifikavimo“ projektas. Kviečiu R. Miliūtę. Užsienio reikalų komiteto išvada.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Laba diena. Komiteto sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir Užsienio reikalų komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkui. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti? Pritarta.

Priėmimas. Vienas straipsnis, taigi ir visas projektas. Balsuojame.

Šiuo atveju pritrūko. Ne mažiau kaip 57. Ar galime perbalsuoti? Gal pasirodysite kas nors? Perbalsuojame. Jeigu kas yra už stiklo, gal pakvieskite.

Yra 59, taigi projektas Nr. XIIIIP-1053 priimtas. (*Gongas*)

Dabar, gerbiami kolegos, mes dar iki darbotvarkės numatyto laiko turime maždaug 15 minučių, na, 13 minučių, ir yra dar du rezerviniai klausimai. Ar dirbame toliau? (*Balsai salėje*)

17.08 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15, 22 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-813(2) (svarstymas)

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 15, 22 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-813(2). A. Širinskienė. Sveikatos reikalų komiteto išvada. Svarstymas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Sveikatos reikalų komitetas rugsėjo 20 dieną svarstė Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projektą Nr. XIIIIP-813. Atsižvelgęs tiek į Teisės departamento pasiūlymus, tiek suinteresuotų šalių, tiek Seimo narių dalį pasiūlymų, pateikė patobulintą variantą. Balsavimo rezultatai: 7 – už, 1 – prieš ir 1 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Sysą, Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. Kas yra iš socialinių reikalų, gal A. Dumbrava? R. J. Dagys yra, atsiprašau. Prašom. Išvada.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pateikė savo siūlymus dėl įstatymo projekto. Komitetas mano, kad reikia papildyti daugybę atleidimo aplinkybių nuostatų, kurios turi derėti su dabar priimtu Darbo kodeksu, nes Darbo kodekso yra aukštesnė kategorija. Bet kuriuo atveju, iškilus darbo ginčui, teismas vadovausis kodekso normomis, o ne įstatymu, kuris yra. Už tai balsavo 8, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkui. Gal jūs galite ir likti tribūnoje, gerbiamas Dags, nes dabar svarstymas ir diskusija.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos ir gerbiami Sveikatos reikalų komiteto nariai, intencijos, ką jūs siūlote priimti, yra visiškai aiškios, bet tokiu būdu, kaip jūs norite spręsti tą problemą, tikrai neišsprendžiamos. Yra galiojanti darbo teisė, atleidimo tvarka yra reglamentuojama Darbo kodekse ir Civiliniame kodekse. Atleidimo motyvai yra ten aiškiai išrašyti. Šiuo atveju jūs turite derinti juos su savo įstatymu. Mes su kolega A. Sysu užregistravome pataisą. Kitaip jūs bet kuriuo atveju, mano galva, papulsite į teismus, o teismai dėl visų ginčytinų atvejų vadovausis kodekso normomis, o ne įstatymu. Tai yra kodekso viršenybės principas. Jeigu jūs norite taip spręsti šią problemą, jūs turite taisyti ir atitinkamai Civilinio ir Darbo kodeksų normas. Jų nepataisius, taip spręsti negalima, todėl tos visos atleidimo sąlygos... Taip, kaip komitetas siūlė, jūs taip turėtumėte ir vadovautis. Tikrai prašau atkreipti dėmesį, o ne sukelti papildomų problemų, tam tikro chaoso ir paskui įsivelti į teisinę procedūrą.

PIRMININKĖ. Kviečiu į tribūną A. Matulą.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, po pateikimo svarstant komitete įstatymo projektą, Sveikatos apsaugos ministerija atsakė – pagrindinė problema, kad yra dviejų ligoninių vadovai, kuriems yra pradėtas ikiteisminis tyrimas, ir jų atleisti negali. Iš tiesų galbūt reikėtų sudaryti tokias galimybes, kad kadangi tie ikiteisminiai tyrimai užsitęsia, o žmonės praradę autoritetą, kad steigėjas galėtų atleisti tokius žmones iš darbo. Bet kažkodėl norima, siūloma prastumti įstatymo pataisas, kuriose nėra įvardyta jokių aplinkybių, jokių atvejų. Išėitų taip, kad ir norima prikelti Viešųjų įstaigų įstatymo normą, nors sveikatos priežiūros įstaigų vadovai į darbą priimami, atleidžiami pagal specialųjį Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą. Skelbiamas konkursas, jie priimami į darbą penkeriems metams. Jiems pagal šią įstatymą nustatomas jų atlyginimas. Kaip dabar minėjo kolega R. J. Dags, kur surašysime normas? Tarkim, ar esant šiai valdžiai, ar kita valdžia piktavališkais kėslais pasinaudos ir atleis įstaigos vadovą, jeigu bus nelojalus ir panašiai.

Mano paties pavyzdys. Aš 2000 metais nesibalotiravau į parlamentą, grįžau (tada buvo galima grįžti į įstaigos vadovo postą) į Pasvalio ligoninės vyriausiojo gydytojo postą. Aišku, buvau aktyvus politikoje. Tuometinis meras, kuris tada priklausė Naujajai sąjungai (jos dabar nėra), pasikvietė mane ir sako: tu nutilk ir visiškai nepolitikuok, jeigu ne, mes tave išmesime iš darbo. Aš sakau: ne darbo metu tai darau. Bet aš buvau išmestas iš darbo. Po to vyko teismai, grąžino ir panašiai. Tokių atvejų gali būti, kolegos, daug. Todėl siūlyčiau tikrai realizuoti tą teisę taip, kaip pasiūlė Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Aš nežinau, kodėl mes priėmėme sprendimą, kad būtent pagrindinis komitetas yra Sveikatos reikalų komitetas. Šiuo atveju mes kalbame apie darbo teisę. Tikrai pagrindinis komitetas turėjo būti Socialinių reikalų ir darbo komitetas, o mes papildomas.

Dabar aš esu užregistravęs įstatymo pataisą, bet ją atsiimu Socialinių reikalų ir darbo komiteto naudai, nes komitetas labai profesionaliai įvardino aštuonis punktus, kokiais atvejais būtų galima atleisti susikompromitavusį vyriausiąjį gydytoją. Labai prašau, kolegos, pritarti Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymui ir tada viskas labai gražiai sustoja į savo vietas. Tikrai baikime mes terorizuoti žmones. Profesionalus įstaigos vadovas, turintis didelę patirtį, visose darbovietėse yra vertybė. O šiuo atveju mes sukursime precedentą ir tada, aišku, teismai, kaip ir kolega Rimantas minėjo, tiesiog priims sprendimą, vadovaudamiesi aukštesniais teisės aktais ir Darbo kodeksu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu į tribūną vėl A. Širinskienę. Kadangi yra kai kurie teikti siūlymai, pirmiausia Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymas. Gal gerbiamas R. J. Dags pirmasis? Dėl 1 straipsnio 3 dalies.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Aš jau trumpai pasakysiu. Ten išvardyta daug atvejų, kuriais būtų galima pasinaudoti sprendžiant šią problemą, bet tai yra iš galiojančios mūsų teisinės normos. Ma-

nau, kad tikrai yra pakankami svertai steigėjams išreikšti savo vienokią ar kitokią valią. Jeigu mes paliksime išvis be gynimo, tokios normos nei Europos Sąjungoje, nei niekur neegzistuoja. Šiuo atveju negali egzistuoti, nes tai... Tuo labiau dabar tie žmonės, kurie priimti į darbą, priimti pagal anksčiau galiojančias normas. Tai vėlgi tuo atveju jūs nieko nelaimėsite, jeigu jūs norite tą problemą spręsti. Bet iš principo turbūt priimti sprendimą, kad galėtų būti išvis neapginama be motyvų, vienaip ar kitaip nusprendus, neįsipareigojus pateikti jokių motyvų atleisti žmones, tai nėra gera praktika, nepriklausomai nuo nieko. Bet čia dabar mes pateikiame taip, kaip šiuo metu galioja šioje teisėje. Tikrai komitetas labai atsakingai tuos dalykus įvertino. Jeigu jūs norite spręsti kitaip, tada reikia keisti ir kitus reglamentus. Tada būtų viskas aišku ir gerai, nes kitaip, aš manau, jūs papulsite į spąstus, teismai vėl viską atkurs ir paskui reikės mokėti dideles kompensacijas tiems atleistiems žmonėms.

PIRMININKĖ. Sveikatos reikalų komiteto...

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Komitetas nepritaria Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymui dėl tokių priežasčių, kad iki šiol atleidžiant sveikatos priežiūros įstaigos vadovus buvo vadovaujama išimtinė tvarka, skirtinga nei visų kitų viešųjų įstaigų. Mes siekiame, kad ta tvarka visoms viešosioms įstaigoms būtų vienoda. Iš tiesų kartu su savo pasiūlymais suvienodinome ir Darbo kodekso reikalavimus, t. y. iš esmės perkeldami į mūsų diskutuojamo įstatymo projektą – Darbo kodekso 104 straipsnio 1 dalies nuostatą, kaip, beje, siūlė ir Teisės departamentas padaryti. Tiesiog siūlome nepritari Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dabar kas... J. Olekas nori pritarti siūlomai pataisai?

J. OLEKAS (LSDPF). Taip.

PIRMININKĖ. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Jus tai stebina? Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų aš noriu pritarti kolegų iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto pateiktoms pastaboms. Mes diskutavome, kuria linkme eiti, nes buvo, sakyčiau, labai išskirtinė padėtis gydymo įstaigų vadovų. Dabar kitas kraštutinis – neatsižvelgti į, sakyčiau, konkrečias aplinkybes, priežastis, dėl ko gali būti žmogus atleistas.

Palikti vien tikrai tokiai subjektyviai valiai dalininkų, ar jiems patinka, ar ne. Tuo labiau kad mes žinome, kad šiuo atveju tam tikra galbūt net politinė pakraipa gali būti, nes keičiasi savivaldybių tarybų sudėtis, kaip tik tą mūsų kolega papasakojo, kaip jam teko išgyventi istoriją, ir tokių atleidimų yra. Jeigu į įstatymą mes surašytume baigtinį sąrašą priežasčių ir jeigu tokios aplinkybės būtų... Mes visi suprantame ir teikėjų priežastį, kodėl jie kreipiasi, kai yra labai konkrečios aplinkybės, kada negalima atleisti, todėl baigtinis sąrašas, man atrodo, šiuo atveju būtų visiškai tinkamas. Aš kviesčiau pritarti Socialinių reikalų ir darbo komiteto teiktoms pataisoms.

PIRMININKĖ. A. Matulas nepritaria Socialinių reikalų ir darbo komitetui.

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš nepritariu Sveikatos reikalų komiteto pozicijai nepritari Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymui ir pasakysiu kodėl. Todėl, kad, kolegos, komitetas nuėjo keistu keliu – pasiūlė priimti protokolinį sprendimą, kuriuo pasiūlyti sveikatos apsaugos ministeriui patvirtinti tipinius įstaigų nuostatus, kuriuose surašyti visus tuos Socialinių reikalų ir darbo komiteto aštuonis punktus. Vadinas, pripažino, kad tie punktai kvalifikuoti, teisingi, ir pasiūlė tipiniuose nuostatuose. Tai gerai, kurių steigėjas, dalininkas yra ministerija, gal ir bus tas atlikta, kurių dalininkas yra miestų savivaldybės, kas gi klausys Sveikatos apsaugos ministerijos, kad patvirtintų...

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, mes dabar ne apie tai kalbame.

A. MATULAS (TS-LKDF). Apie tai, apie tai.

PIRMININKĖ. Ne apie tai.

A. MATULAS (TS-LKDF). Apie tai.

PIRMININKĖ. Mes dabar kalbame apie pirmąjį Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymą.

A. MATULAS (TS-LKDF). Nepritardamas...

PIRMININKĖ. Dėl 1 straipsnio 3 dalies, o jūs kalbame apie 4 dalį.

A. MATULAS (TS-LKDF). Tai gerai, aš apie viską pakalbėsiu. *(Juokas salėje)*

PIRMININKĖ. Gerai.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Žodžiu, tikrai siūlau pritarti Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonei, siūlymui ir nepritarti Sveikatos reikalų komitetui, nes, kolegos, išeis chaosas. Tikrai mes, opozicija, pasiruošę bendradarbiauti konstruktyviai ir būtent šitas pavyzdys gali būti konstruktyvaus bendradarbiavimo, kada ministerijos norai bus įgyvendinti, bet bus apgintos žmonių teisės ir nebus savivaliaujama. Aš esu pavyzdys, tikrai smarkiai nukentėjau ir psichologiškai, ir visa kita, ir kas iš to – teismai gražino.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, jūs kalbėjote už Socialinių reikalų ir darbo komiteto pateiktą pataisą, o ne prieš. Bet jau dabar...

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Kuriai komitetas siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. ...šaukštai po pietų. Balsuojame. Kas pritariate Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 59 Seimo nariai: už – 23, prieš – 21, susilaikė 15. Nepritarta Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymui dėl 1 straipsnio 3 dalies.

Toliau dar yra Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymas dėl 1 straipsnio 4 dalies, kurią iš esmės R. J. Dagys jau pristatė, bet Sveikatos reikalų komitetas nepritarė. Kadangi A. Matulas kalbėjo, sakė už viską, tai gal iš karto ir balsuojame.

Kas pritariate Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymui koreguoti 1 straipsnio 4 dalį, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Sveikatos reikalų komitetas nepritarė minėtam pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Aš jau pasakiau, kolege. (*Balsai salėje*)

Balsavo 57: už – 24, prieš – 19, susilaikė 14. Ir šiam Socialinių reikalų ir darbo komiteto siūlymui nepritarta.

Ačiū, kolege.

Toliau. Tiesiog noriu priminti, kad yra dar vienas A. Syso ir R. J. Dagio siūlymas, bet jis yra pavėluotas, todėl bus svarstomas priėmimo metu.

Dabar dėl viso po svarstymo. R. Martinėlis – už.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš noriu patikslinti, kad projektas suderintas su Darbo kodeksu. Šiame projekte yra suvienodinama visų viešųjų įstaigų vadovų atleidimo tvarka. Be to, tuos sprendimus priiminės kolegialus organas – taryba ir įvertinami bus motyvai protingumo, profesionalumo kriterijai, todėl tikrai nėra ko baimintis. Siūlau pritarti šiam projektui.

PIRMININKĖ. S. Šedbaras – prieš, bet nematau. A. Matulas – prieš.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Kolegos, man tiesiog yra keista ir nesmagu, ir gėda, kad visiškai neįsiklausoma į specializuoto komiteto teisininkų argumentus. Ar tikrai šiuo atveju reikia laužyti ietis? Jeigu mes dabar raginame vieni kitus konstruktyviai dirbti, ar mes turime kokią nors teisę šitaip terorizuoti žmones? Jūs pažiūrėkite, šiandien svarstėme frakcijoje Kultūros ministerijos situaciją – išdalinti lapeliai, žmonės psichologiškai išgyvena. Sveikatos apsaugos ministerijos gal 15 žmonių išėjo iš darbo arba atleisti. Kur yra garantija? Nes ministras prasitarė... Tarp kitko, kolega Martinėli, tada ir pats sakei, ir dalyvavai komitete, ir sakei, pats uždavei klausimą: ministre, ar tikrai bus atleidžiami žmonės tik tais atvejais, kada pradėtas ikiteisminis tyrimas, ar ir kitais? Ministras atsakė, kad ir kitais atvejais. Pats tada nusivylęs kalbėjai su kai kuriais asociacijų vadovais ir sakei, taip, mane apgavo, mane nuvylė. Dabar vėl balsuoji – ar pats labai bijai, išmes iš frakcijos ar dar ką nors padarys. Man tikrai yra keista.

Kolegos, įsiklausykime į argumentus. Mes negalime priimti mėgėjiškai įstatymo taip, kaip mums atrodo. Yra komitetai, yra žmonės, yra teisininkai, kurie supranta šiuos dalykus, ir jeigu jūs neturite slaptų kėslų, tai kodėl nepriimate racionalių pasiūlymų, o siūlote juos perkelti į koki nors steigiamąjį aktą, kuri neaišku, kas taisyys ar netaisyys.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas po svarstymo pritariate Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15, 22 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Balsai salėje*)

Balsavo 58 Seimo nariai: už – 43, prieš – 10, susilaikė 5. Po svarstymo Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 15, 22 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui pritarta. Replika po balsavimo – gerbiamasis R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Kadangi buvo paminėta mano pavardė, labai keista, kad už mane geriau žino, ką aš galvoju, kolega. Bet aš noriu pasakyti, kad aš nuoseklus buvau nuo pat pradžių. Iš tikrųjų labai džiaugiuosi, kad šiam projektui yra pritarta.

PIRMININKĖ. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš renkuosi dabar frazeologiją. Darbo kodeksą reikia žiūrėti visą, tai viena pastaba. Nukėlimas į protokolinį nutarimą arba įtraukimas to į kažkokį reglamentą nesprenžia pačios problemos. Tai yra visiškai dar žemesnio lygio norminis aktas.

Trečias dalykas. Mes esame Europos Sąjungos nariai, egzistuoja ir konvencinės normos, kurias mes esame ratifikavę, ir mūsų Darbo kodekso teisė remiasi tomis normomis. Mes įsipareigojome jas įgyvendinti. Mes negalime išeiti iš tos ribos ir sugalvoti, kad jeigu mes visiems suvienodiname, tada viskas gerai, tvarka. Mes dar turime vienodinti ir žiūrėti, kaip tie mūsų priimami sprendimai atrodo bendroje visos Europos Sąjungos konvencijoje, nes tik tokiu būdu mes atveriamė žmonėms ginčyti šią teisę net iki Žmogaus Teisių Teismo. Susimąstykime truputį!

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, nors liko dar vienas rezervinis klausimas, jūsų valia apsispręsti, ar mes jį dar pateiksime, nes laikas baigėsi? (*Balsai salėje*) Kaip? Pabaigiame. Jūs sakote, kad rezervinis 5 klausimas irgi būtų pateiktas. Gerai.

17.29 val.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. XIII-593 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1119 (pateikimas)

Tada r-5 klausimas. A. Baurą kviečiu į tribūną. Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

A. BAURA (*LVŽSF*). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, kartu su Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo projektu kaip lydymasis įstatymo projektas Seimui yra pateiktas Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Tačiau Seimas šių metų liepos mėnesį priėmė įstatymą, kad šis lydymasis įstatymas nuo kitų metų sausio 1 dienos netenka galios, todėl lydymajame įstatyme teikiamos pataisos yra neaktualios, nes pataisos turėtų įsigalioti tuo pačiu metu, kai įstatymas netenka galios, tai yra, ką minėjau, nuo kitų metų sausio 1 dienos. Todėl šio lydimojo įstatymo nuostatas siūloma perkelti į nuo kitų metų sausio 1 dienos pradėsiantį galioti Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos įstatymą Nr. XIII-593. O teikiamų pataisų esmė yra labai paprasta – tai yra sąvokų suvienodinimas.

Kadangi Teisės departamentas pastabų ir pasiūlymų neturi, prašau po pateikimo pritarti šiam formaliam juridinės technikos pobūdžiu įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkui pranešėjui. Niekas nenori klausti. Gal galime iš tikrųjų po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Taigi po pateikimo bendru sutarimu pritarta Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo Nr. XIII-593 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Numatomas svarstymas spalio 19 dieną.

Dabar tiesiog Dokumentų skyriui yra prašymas ir informacija. Kadangi popietinėje darbotvarkėje buvo du Seimo nutarimai dėl įstatymų įtraukimo į rudens sesijos darbų programą, tai buvo projektai Nr. XIIIIP-1144 ir Nr. XIIIIP-1142, juos reikia sujungti.

Gerbiamieji kolegos, mes šiek tiek suklydome dėl dviejų ratifikavimo įstatymų. Taip, reikėjo ne mažiau kaip 57. Kaip ir viskas gerai, bet, pasirodo, nebuvo 71. Taigi priėmimas yra negaliojantis. Turėjo užsiregistruoti bent 71. Deja, taip nebuvo ir dabar mes dar kartą pažiūrėjome, kaip čia buvo. Taip, balsavote 58, paskui 59 už, bet bendros sumos nebuvo, todėl priėmimas yra negaliojantis, tai bus kitą savaitę.

Taigi šios dienos vakarinio posėdžio darbotvarkė baigta. Kaip visada, siūlau registruotis prieš išsiskirstant.

Užsiregistravo 48 Seimo nariai.

2017 m. rugsėjo 28 d. vakarinis plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

Tiesiog, kolegos, noriu priminti, kad kitą savaitę posėdžių nebus. Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 63
Anušauskas Arvydas 44, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67, 71
Armonaitė Aušrinė 41, 42, 57
- Bakas Vytautas 7, 30, 31, 42, 68, 69
Bastys Mindaugas 68
Baškienė Rima 7, 14, 28
Baublys Juozas 37, 38, 39, 53
Baura Antanas 79
Bernatonis Juozas 62
- Čimbaras Petras 68
- Dagys Rimantas Jonas 12, 14, 18, 20, 21, 24, 27, 28, 29, 46, 62, 67, 75, 76, 78, 79
Degutienė Irena 7, 44, 45, 54, 55, 69
Dumbrava Algimantas 50, 72, 75
- Gaidžiūnas Aurimas 37, 38, 39, 42
Gailius Vitalijus 59
Gajauskas Balys 7
Gentvilas Eugenijus 68
Gentvilas Simonas 34, 36, 37, 38, 39
Glaveckas Kęstutis 46, 47, 48, 51, 52, 56
Gražulis Petras 7, 27, 28, 41, 68
Grinius Kazys 35
Gryzlovas Borisas (Gryzlov Boris) 67
Gumuliauskas Arūnas 68, 70
- Imbrasas Juozas 42, 53, 54
- Jakeliūnas Stasys 40
Jakilaitis Edmundas 7
Jarutis Jonas 66
Jovaiša Sergejus 59, 61, 71
Juknevičienė Rasa 65, 66, 67
- Kamblevičius Vytautas 49, 52, 57, 59
Karbauskis Ramūnas 28
Kernagis Vytautas 51, 52
Kilkinova Olga 41, 42, 54, 55, 69
Kreivys Dainius 33, 61, 62
Kubilius Andrius 33, 40, 41, 43, 46, 50, 61, 62, 66, 67, 68, 69
- Langaitis Tadas 41, 52, 53
Liesys Jonas 44, 56
Linkevičius Linas Antanas 47, 48, 49
- Majauskas Mykolas 10, 23, 28, 29, 30
Maldeikienė Aušra 13, 45
- Markauskas Bronius 52, 53
Martinėlis Raimundas 61, 73, 74, 78, 79
Masiulis Kęstutis 28
Matelis Bronislovas 52
Matulas Antanas 71, 72, 73, 74, 76, 77, 78
Miliūtė Rūta 75
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 62, 63, 75
- Narkevič Jaroslav 28, 41
Navickas Kęstutis 52
Navickienė Monika 12
Nekrošius Arvydas 7, 49, 50, 60
- Olekas Juozas 13, 77
- Palionis Andrius 37, 43, 46, 50, 62
Požela Juras 72
Pranckietis Viktoras 7, 40, 41, 68
Puidokas Mindaugas 10, 11, 23, 49
Pupinis Edmundas 35, 36, 37, 38, 39, 57, 61, 65
Puteikis Naglis 30, 68
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 67
- Razma Jurgis 7, 62, 64, 65, 66
Rimkus Juozas 34, 37, 38, 39
Rinkevičius Viktoras 59
Rozova Irina 42
Rudys Audrius 46
Ruokytė-Jonsson Liana 52
- Sabatauskas Julius 31
Salamakinas Algimantas 42, 60
Semeška Vilius 41, 42, 69
Sinkevičius Mindaugas 68
Sysas Algirdas 7, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 50, 75, 76, 78
Skaistė Gintarė 42, 70, 71
Skardžius Artūras 32, 33, 34, 68
Skvernelis Saulius 50, 51, 52, 53, 54
Smetona Antanas 68
Smirnovas Kęstutis 40
Stacevičius Lauras 31
Stančikas Andriejus 37, 38, 39
Staniuvienė Levutė 48, 56, 65
Starkevičius Kazys 35, 36, 37, 38, 39
Steponavičius Gintaras 40, 50, 51
- Šakalienė Dovilė 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28
Šalaševičiūtė Rimantė 68, 72, 73, 74
Šapoka Vilius 52, 53
Šarknickas Robertas 11, 12, 22, 30, 56, 71

- Šedbaras Stasys 78
Šiaulienė Irena 58, 69
Šimonytė Ingrida 30, 43, 44
Širinskienė Agnė 63, 74, 75, 76, 77, 78
- Tamašunienė Rita 13, 40
Tomilinas Tomas 22, 28
Tumėnas Stasys 58
- Urbšys Povilas 11, 12, 65, 67, 68
- Vaičekauskas Gintaras 50
Vareikis Egidijus 74, 75
Varkalys Jonas 37, 38, 39
Veryga Aurelijus 51
Vinkus Antanas 68, 69
- Zingeris Emanuelis 48, 49
- Žemaitaitis Remigijus 73
Žiobienė Edita 7, 10, 11, 12, 13

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*